

NESLUŽBENI PROČIŠĆENI TEKST

Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske

Vrijedi od 13. studenoga 2025.

Strojno pročišćen iz: NN 73/2013, NN 75/2015, NN 50/2016, NN 30/2018, NN 125/2019, NN 155/2023, NN 158/2023, NN 14/2024, NN 136/2025

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama. Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-sluzbi-u-oruzanim-snagama-republike-hr-vatske/

Sadržaj

I. TEMELJNE ODREDBE	7
Služba u Oružanim snagama	7
Rodna ravnopravnost	7
Vojne osobe	7
Službenici i namještenici	8
Svečana prisega	8
Dan Hrvatske vojske i dani grana Hrvatske vojske	9
Opća i posebna pravila postupanja u Oružanim snagama	9
II. NAČELA I POSEBNOSTI SLUŽBE U ORUŽANIM SNAGAMA	10
Načelo zakonitosti i pravne sigurnosti	10
Načelo hijerarhijske podređenosti	11
Načelo jednakih mogućnosti, prilika i jednakog postupanja	11
Načelo stalne spremnosti	11
Ograničenja u vezi sa službom	11
Ograničenja sindikalnog i političkog djelovanja	12
Obveza provedbe zapovijedi i naloga	13
Nošenje i uporaba oružja	13
Tjelesna spremnost	14
Pritužbe i drugi podnesci	14
Pristup, postupanje i zaštita klasificiranih podataka	14
Vojna odora	14
Identifikacijska vojna iskaznica	15
III. PRISTUP U SLUŽBU	15
Sastav Oružanih snaga	15
Pristup u službu	15
Javni natječaj ili interni oglas	16
Odluka o temeljnom vojnom osposobljavanju	16
Pričuvnici	16
Evidencija ročnika i pričuvnika	16
Plan i postupak prijma u Oružane snage	16
Opći uvjeti za prijam	17
Kasni prijam	17
Ponovni prijam	17
Zapreke za prijam	18
Prijam vojnika/mornara	18
Ugovor o vojničkoj službi na određeno vrijeme	18
Ugovor o vojničkoj službi na neodređeno vrijeme	19
Profesionalni razvoj vojnika/mornara	19
Prijam dočasnika	19
Prijam u kadetsku službu	20

Kandidati za časnike	21
Ugovor o osposobljavanju za časnika	21
Prijam na časničku dužnost	22
Prijam vojnih specijalista	22
Prijam službenika i namještenika.	23
IV. STANJA U SLUŽBI.	23
1. OPĆENITO O STANJU U SLUŽBI	23
2. IMENOVANJE NA DUŽNOST ODNOSNO RASPOREĐIVANJE NA USTROJBENO MJESTO	24
Uvjeti i rokovi imenovanja na dužnost odnosno raspoređivanja na ustrojbeno mjesto.	24
Raspoređivanje na ustrojbeno mjesto, odnosno dužnost.	24
Raspored na ustrojbeno mjesto druge vojnostručne specijalnosti.	25
Raspoređivanje na niže ustrojbeno mjesto	26
Privremeno obnašanje druge dužnosti uz svoju dužnost.	26
Obnašanje dužnosti na ustrojbenom mjestu višeg čina	27
Privremeno dodana dužnost.	27
Rod, služba, struka i specijalnost.	28
Raščlamba popune	28
3. UPUĆIVANJE NA ŠKOLOVANJE	28
4. UPUĆIVANJE U OPERACIJE POTPORE MIRU I DRUGE AKTIVNOSTI U INOZEMSTVU	29
5. UPUĆIVANJE U MEĐUNARODNA TIJELA	29
6. UPUĆIVANJE U DRUGA JAVNOPRAVNA TIJELA ILI PRAVNE OSOBE.	29
7. STAVLJANJE NA RASPOLAGANJE	30
8. LIJEČENJE I PRIVREMENA NESPOSOBNOST ZA RAD	31
9. UDALJENJE IZ SLUŽBE	31
10. STATUS NESTALOG I ZAROBLJENOG	33
11. MIROVANJE SLUŽBE	33
V. PROFESIONALNI RAZVOJ	34
1. POHAĐANJE VOJNE IZOBRAZBE.	34
Vojno školovanje, vojna izobrazba i obuka.	34
Vrste vojne izobrazbe	35
Temeljna i specijalistička vojna obuka.	35
Slijedno-rastuća dočasnička izobrazba.	36
Slijedno-rastuća časnička izobrazba	36
Međunarodna vojna izobrazba	38
Vojni stipendisti	38
Učenje stranih jezika	38
Prijavljivanje i odabir za izobrazbu	38
2. ČINOVI	39
3. PROMICANJE VOJNIH OSOBA.	41
Opći uvjeti za promicanje	41
Odabir i promicanje vojnih osoba	42

Dodjela čina kadetima	42
Dodjela čina i promicanje vojnika/mornara	42
Dodjela čina skupnika	42
Promicanje dočasnika	43
Dodjela čina poručnika/poručnika korvete i natporučnika/poručnika fregate te promicanje časnika i generala/admirala	44
Ubrzano promicanje	46
Izvanredna dodjela čina	46
Izvanredno promicanje	46
Prevođenje čina	46
Počasni činovi	46
Oduzimanje i gubitak čina	46
Vraćanje oduzetog čina	47
4. STANDARDI PROFESIONALNOG RAZVOJA	47
5. OCJENJIVANJE DJELATNIH VOJNIH OSOBA	48
6. VOJNA PRIZNANJA	49
Općenito o vojnim priznanjima	49
Vojne medalje	49
Plakete	49
Dodjela vojnih medalja i plaketa	49
Pohvale i nagrade	50
Strane vojne medalje	50
VI. PRAVA IZ RADNOG ODNOSA	50
1. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	50
2. OBLICI POTPORE PRIPADNICIMA ORUŽANIH SNAGA I NJIHOVIM OBITELJIMA	52
2.a PRAVA PO OSNOVI STRADAVANJA VOJNE OSOBE	54
Pravo na invalidsku mirovinu	55
Prava po osnovi oštećenja organizma	55
Pravo na osobnu invalidninu	56
Pravo na ortopedski doplatak	56
Pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe	57
Pravo na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju	57
Pravo na stambeno zbrinjavanje	57
Pravo na obiteljsku mirovinu	57
3. STANOVANJE	58
4. PLAĆE I DODACI NA PLAĆU	61
4.a RADNA MJESTA SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA U ORUŽANIM SNAGAMA S POSEBNIM UVJETIMA RADA	62
5. NAKNADE PLAĆE	63
Naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad	63
Naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora i dopusta	63
Naknada plaće za vrijeme izobrazbe i obuke	63
6. OSTALA PITANJA U VEZI S PLAĆOM	63

7. NAKNADE TROŠKOVA U VEZI S OBAVLJANJEM SLUŽBE	64
Naknada prijevoznih troškova	64
Naknada selidbenih troškova	64
Naknada za službeno putovanje	65
Naknada za posebne oblike rada u službi	65
Prehrana	66
8. OSTALE NOVČANE POMOĆI	66
VII. RADNO VRIJEME, ODMORI I DOPUSTI	67
Općenito o radnom vremenu	67
Godišnji odmor	68
Plaćeni dopust	69
Neplaćeni dopust	70
VIII. PRAVA I OBVEZE OSOBA UPUĆENIH U OPERACIJE POTPORE MIRU I DRUGE AKTIVNOSTI U INOZEMSTVU	70
IX. KAZNENA, PREKRŠAJNA, STEGOVNA I MATERIJALNA ODGOVORNOST	73
1. KAZNENA ODGOVORNOST	73
Odgovornost pripadnika Oružanih snaga za kaznena djela	73
Obveze i ovlasti ovlaštenih službenih osoba vojne policije	73
2. PREKRŠAJNA ODGOVORNOST	73
Odgovornost pripadnika Oružanih snaga za prekršaje	73
3. STEGOVNA ODGOVORNOST	74
3.1. Općenito o stegovnoj odgovornosti	74
Načelo zakonitosti	74
3.2. Kršenje vojne stege	74
Vojna stega i kršenje vojne stege	74
Vrste kršenja vojne stege	74
Osobe koje mogu biti odgovorne za kršenje vojne stege	77
Stupnjevi odgovornosti	77
Isključenje protupravnosti i odgovornosti	77
Stavljanje pod nadzor pripadnika Oružanih snaga	78
3.3. Stegovne sankcije	78
Općenito o stegovnim sankcijama	78
Stegovne mjere	79
Stegovne kazne	79
Brisanje stegovnih sankcija	80
Zastara izvršenja stegovne sankcije	80
3.4. Stegovni postupak	81
Supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku	81
Pokretanje i vođenje stegovnog postupka	81
Zastara pokretanja i vođenja stegovnog postupka	82
3.5. Vojnostegovni sud	83
Općenito o vjnostegovnom sudu	83
Stvarna nadležnost vjnostegovnog suda	84
Sastav vjnostegovnog suda	85

Imenovanje i razrješenje vojnostegovnih sudaca, vojnostegovnih sudaca porotnika te svečana prisega	86
Nadzor nad poslovanjem vojnostegovnog suda	87
4. MATERIJALNA ODGOVORNOST	88
Materijalna odgovornost Republike Hrvatske	88
Materijalna odgovornost vojnih osoba	88
Postupak utvrđivanja materijalne odgovornosti	89
Naknada štete počinjene kršenjem vojne stege	90
Posebni slučajevi oslobođenja od odgovornosti za štetu, odnosno obveze naknade štete	90
Utvrdjivanje visine štete	91
Odgovornost više osoba za istu štetu	91
Odgovornost računopolagatelja za štetu na imovini	91
X. PRESTANAK SLUŽBE	91
Planiranje izdvajanja i tranzicije	91
Godišnji plan izdvajanja osoblja	91
Tranzicija	92
1. NAČINI PRESTANKA SLUŽBE	92
1.1. Općenito o načinima prestanka službe	92
1.2. Prestanak službe po sili zakona	92
1.3. Prestanak službe na osobni zahtjev	95
1.4. Prestanak službe istekom roka	95
1.5. Prestanak službe tijekom ili istekom probnog rada vojnika/mornara	95
1.6. Sporazumni prestanak službe	95
1.7. Prestanak službe i otkazni rokovi	96
1.8. Častan i nečastan otpust	96
1.9. Predstavljanje i nošenje vojne odore nakon prestanka službe	97
XI. NADLEŽNOSTI ZA ODLUČIVANJE O ODNOSIMA U SLUŽBI	98
XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	99
Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda	103

ZAKON O SLUŽBI U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE

I. TEMELJNE ODREDBE

Služba u Oružanim snagama

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom prvenstveno uređuje služba u Oružanim snagama Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage), prijam, raspored na ustrojbeni mjesta, činovi i promaknuća u činove, obveze, prava i odgovornosti, izdvajanje i prestanak službe te ostala pitanja pripadnika Oružanih snaga.

(2) Služba u Oružanim snagama je obavljanje Ustavom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Ustav), zakonom i drugim propisima uređenih vojnih i drugih stručnih poslova koji se u Oružanim snagama obavljaju kao temeljno vojno osposobljavanje, kadetska služba, djelatna vojna služba, služba pričuvnog sastava i služba državnih službenika i namještenika.

(3) Pripadnici Oružanih snaga u smislu odredbi ovoga Zakona su vojne osobe i državni službenici i namještenici (u daljnjem tekstu: službenici i namještenici).

(4) Odredbe ovoga Zakona o djelatnim vojnim osobama primjenjuju se i na djelatne vojne osobe raspoređene na službu izvan Oružanih snaga.

Rodna ravnopravnost

Članak 2.

Izrazi u ovom Zakonu koji imaju rodno značenje i bez obzira koriste li se u muškom ili ženskom rodu odnose se jednako na muški i ženski rod.

Vojne osobe

Članak 3.

Vojne osobe su: djelatna vojna osoba, ročnik, kadet i pričuvnik.

Članak 4.

(1) Djelatne vojne osobe su:

- djelatni vojnik/mornar
- djelatni dočasnik
- djelatni časnik
- vojni specijalist.

(2) Vojnik/mornar je osoba koja je vojnom obukom osposobljena za obnašanje vojničkih dužnosti u Oružanim snagama.

(3) Dočasnik je osoba koja je vojnom obukom i izobrazbom osposobljena za obnašanje dočasničkih dužnosti u Oružanim snagama i kojoj je dodijeljen dočasnički čin.

(4) Časnik je osoba koja je civilnom te vojnom izobrazbom i vojnom obukom osposobljena za obnašanje časničkih dužnosti u Oružanim snagama i kojoj je dodijeljen časnički čin.

(5) Vojni specijalist je osoba koja posjeduje specijalizirana znanja i vještine potrebne za obnašanje vojnih dužnosti u rodovima borbene potpore, službama i strukama i koja je raspoređena na poslove određene za vojnog specijalista.

(6) Vojni specijalisti dijele se na dočasnike vojne specijaliste i časnike vojne specijaliste.

Članak 5.

(1) Ročnik je vojna osoba na temeljnom vojnom osposobljavanju tijekom kojeg se vojnom obukom osposobljava za obnašanje vojničkih dužnosti u Oružanim snagama.

(2) Kadet je vojna osoba koja se na temelju ugovora o kadetskoj službi sklopljenog s Ministarstvom obrane osposobljava pohađanjem:

- posebnog studijskog programa ustrojenog za potrebe Oružanih snaga u koji je ugrađen program obuke za kadete i program osposobljavanja za časnike
- civilnog obrazovanja (preddiplomski stručni studij ili diplomski odnosno preddiplomski sveučilišni studij) i pohađanjem programa obuke za kadete (vojna izobrazba i obuka).

(3) Pričuvnik je osoba iz pričuvnog sastava Oružanih snaga u skladu s odredbama Zakona o obrani.

(4) Ugovorni pričuvnici su osobe koje su s Ministarstvom obrane sklopile ugovor o službi u ugovornoj pričuvi Oružanih snaga.

(5) Osobe iz stavaka 1., 3. i 4. postaju vojne osobe stupanjem u Oružane snage.

(6) Kadeti postaju vojne osobe sklapanjem ugovora o osposobljavanju iz stavka 2. ovoga članka.

Službenici i namještenici

Članak 6.

(1) Službenik je osoba koja u Oružanim snagama obavlja poslove iz djelokruga Oružanih snaga koji obuhvaćaju i obavljanje informatičkih poslova, općih i administrativnih, planskih, materijalno-financijskih, računovodstvenih i sličnih poslova.

(2) Namještenik je osoba koja u Oružanim snagama radi na pomoćno-tehničkim i ostalim poslovima čije je obavljanje potrebno radi obavljanja poslova Oružanih snaga.

Svečana prisega

Članak 7.

(1) Vojne osobe pri stupanju u Oružane snage daju svečanu prisegu.

(2) Jedanput dana svečana prisega vojnu osobu trajno obvezuje dok je u službi u Oružanim snagama bez obzira na moguće promjene statusa.

(3) Svečana prisega glasi: »Prisežem da ću se u obnašanju svoje dužnosti pridržavati Ustava i zakona, da ću savjesno i odgovorno izvršavati službene zapovijedi, braniti suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Republike Hrvatske te poštivati i štiti temeljna načela slobode i jednakosti.«

- (4) Djelatne vojne osobe daju svečanu prisegu u pisanom obliku, što potvrđuju osobnim potpisom u očevidniku.
- (5) Ročnici, kadeti i pričuvnici daju usmeno svečanu prisegu.

Dan Hrvatske vojske i dani grana Hrvatske vojske

Članak 8.

- (1) Dan Hrvatske vojske je 28. svibnja.
- (2) Dani grana Hrvatske vojske su:
- Dan Hrvatske kopnene vojske je 28. svibnja
 - Dan Hrvatske ratne mornarice je 18. rujna
 - Dan Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva je 12. prosinca.
- (3) Dane rodova, službi, struka i posebnih dijelova Hrvatske vojske odlukom propisuje ministar obrane.

Opća i posebna pravila postupanja u Oružanim snagama

Članak 9.

- (1) Opća pravila postupanja u Oružanim snagama sadrže:
- Pravilnik o službi u Oružanim snagama, kojim se uređuju pitanja unutar-nje organizacije, rada, odnosa, izgleda te ponašanja pripadnika Oružanih snaga
 - Pravilnik o obredima u Oružanim snagama, kojim se propisuju vojne svečanosti, vojne proslave, vojne počasti i druge svečane prigode u Oružanim snagama te vojne žalosti.
- (2) Opća pravila iz stavka 1. ovoga članka donosi Predsjednik Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Predsjednik Republike) na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga (u daljnjem tekstu: Glavni stožer) i uz suglasnost ministra obrane.
- (3) Posebna pravila postupanja u Oružanim snagama sadrže:
- Pravilnik o vježbovnim postupcima u Oružanim snagama
 - Pravilnik o stražarskoj službi u Oružanim snagama
 - Pravilnik o službi na brodovima u Oružanim snagama
 - Pravilnik o vojnopomorskim i položajnim zastavama
 - Pravilnik o zvanjima i stručnim ispitima pomoraca u Hrvatskoj ratnoj mornarici
 - Pravilnik o letačkoj službi u Oružanim snagama.
- (4) Posebna pravila iz stavka 3. ovoga članka donosi ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 9. ovoga Zakona odnosi se članak 3. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 9. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 9. glasio je:

Opća i posebna pravila postupanja u Oružanim snagama

Članak 9.

(1) Opća pravila postupanja u Oružanim snagama sadrže:

- Pravilnik o službi u Oružanim snagama, kojim se uređuju pitanja unutarnje organizacije, rada, odnosa, izgleda te ponašanja pripadnika Oružanih snaga
- Pravilnik o obredima u Oružanim snagama, kojim se propisuju vojne svečanosti, vojne proslave, vojne počasti i druge svečane prigode u Oružanim snagama te vojne žalosti
- Pravilnik o stegovnoj odgovornosti, kojim se propisuje postupak za utvrđivanje stegovne odgovornosti vojnih osoba.

(2) Opća pravila iz stavka 1. ovoga članka donosi Predsjednik Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Predsjednik Republike) na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga (u daljnjem tekstu: Glavni stožer) i uz suglasnost ministra obrane.

(3) Posebna pravila postupanja u Oružanim snagama sadrže:

- Pravilnik o vježbovnim postupcima u Oružanim snagama
- Pravilnik o stražarskoj službi u Oružanim snagama
- Pravilnik o službi na brodovima u Oružanim snagama
- Pravilnik o vojnopomorskim i položajnim zastavama
- Pravilnik o zvanjima i stručnim ispitima pomoraca u Hrvatskoj ratnoj mornarici
- Pravilnik o letačkoj službi u Oružanim snagama.

(4) Posebna pravila iz stavka 3. ovoga članka donosi ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

II. NAČELA I POSEBNOSTI SLUŽBE U ORUŽANIM SNAGAMA

Načelo zakonitosti i pravne sigurnosti

Članak 10.

Pripadnici Oružanih snaga dužni su u obavljanju službe postupati u skladu s Ustavom, zakonom, međunarodnim ratnim i humanitarnim pravom te općim i posebnim pravilima postupanja u Oružanim snagama.

*Načelo hijerarhijske podređenosti***Članak 11.**

- (1) Prema odnosima u službi, vojne osobe mogu biti nadređene i podređene, a prema činovima i dužnostima, starije i mlađe.
- (2) Nadređena je osoba koja na temelju zakona, drugih propisa i ovlasti zapovijeda i rukovodi zapovjedništvom, postrojbom, ustanovom ili pojedinim dijelovima Oružanih snaga i osobama u njima.
- (3) Starija je osoba koja ima viši čin, a ako su osobe istoga čina, starija je ona osoba koja obnaša dužnost višega ustrojbenog čina odnosno ako imaju isti čin i obje obnašaju dužnost istoga ustrojbenog čina, starija je ona osoba koja je dulje u činu.

*Načelo jednakih mogućnosti, prilika i jednakog postupanja***Članak 12.**

- (1) Vojne osobe, službenici i namještenici ostvaruju prava po propisanim uvjetima iz ovoga Zakona.
- (2) Pripadnici Oružanih snaga dužni su razvijati i snažiti domoljublje, poštovati dostojanstvo svake osobe, ugled i čast, kao i temeljna prava i slobode čovjeka.
- (3) U obavljanju službe vojne osobe, službenici i namještenici dužni su jednako i pravedno postupati prema podređenima i drugim osobama, bez obzira na njihovu rasnu pripadnost, političko uvjerenje, spol, bračni ili obiteljski status, spolnu orijentaciju, dob ili etničko podrijetlo te im omogućiti jednake uvjete za napredovanje, profesionalni razvoj, nagrađivanje i pravnu zaštitu.
- (4) Vojna osoba kojoj je povrijeđeno dostojanstvo, a osobito ako je seksualno uznemiravana ili zlostavljana ima pravo obratiti se Odboru za ravnopravnost spolova ili Odboru za zaštitu dostojanstva vojne osobe.
- (5) Vojna osoba ima pravo obratiti se izravno odborima iz stavka 4. ovoga članka.
- (6) Sastav, nadležnosti i način postupanja odbora iz stavka 4. ovoga članka odlukom propisuje ministar obrane.

*Načelo stalne spremnosti***Članak 13.**

- (1) Djelatne vojne osobe osposobljavaju se za obavljanje dužnosti i poslova na koje su raspoređeni ili imenovani, odnosno upućeni, poslova opasnih za život i zdravlje te poslova na kojima su izloženi rizicima, pri čemu nisu u mogućnosti birati dužnosti i mjesta službe i dužni su u svakom trenutku biti dostupni za obavljanje dužnosti i poslova.
- (2) Pripadnici Oružanih snaga dužni su obavljati dužnosti i postavljene zadaće u Oružanim snagama i izvan njih na dužnostima i poslovima na koje su raspoređeni ili imenovani, odnosno upućeni.

*Ograničenja u vezi sa službom***Članak 14.**

- (1) Djelatnoj vojnoj osobi, službeniku i namješteniku nije dopušteno:

- obavljati samostalnu gospodarsku ili profesionalnu djelatnost
- obavljati poslove ili pružati usluge pravnoj osobi
- biti članom upravnog, odnosno nadzornog odbora trgovačkog društva.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi, službeniku i namješteniku na temelju posebnog odobrenja ministra obrane može biti dopušten rad:

- kod druge pravne osobe ako to nije u suprotnosti s interesima službe, odnosno biti članom upravnog odnosno nadzornog odbora trgovačkog društva ako se radi o trgovačkim društvima od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku
- radi obavljanja djelatnosti i poslova izvan radnog vremena ako to nije u suprotnosti s interesima službe.

(3) Odobrenje iz stavka 2. ovoga članka nije potrebno za objavljivanje znanstvenih, stručnih, umjetničkih i drugih autorskih radova koji nisu u vezi sa službom i obavljanjem službe.

Ograničenja sindikalnog i političkog djelovanja

Članak 15.

- (1) Djelatne vojne osobe nemaju pravo na sindikalno organiziranje.
- (2) Djelatnim vojnim osobama nije dopušten štrajk.
- (3) Vojnim osobama, službenicima i namještenicima nije dopušteno politički djelovati u Oružanim snagama.
- (4) Djelatnim vojnim osobama nije dopušteno članstvo u političkim strankama te kandidiranje u predstavnička tijela građana, predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Hrvatski sabor.
- (5) Službenicima i namještenicima dopušteno je sindikalno organiziranje u skladu s općim propisima o radu.
- (6) Službenicima i namještenicima nije dopušten štrajk:
 - u ratnom stanju ili u stanju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: stanje neposredne ugroženosti)
 - koji je u neposrednoj vezi s mjerama pripravnosti
 - koji je u neposrednoj vezi s borbenom spremnošću Oružanih snaga
 - koji ugrožava vitalne funkcije Oružanih snaga.

Članak 16.

- (1) Pripadnicima Oružanih snaga zabranjeno je javno istupanje u vezi sa stanjem i odnosima u Oružanim snagama bez odobrenja ministra obrane ili osobe koju on ovlasti.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nije potrebno odobrenje ministra obrane ako je pripadnik Oružanih snaga izaslanik ministra obrane ili Predsjednika Republike.
- (3) Pripadnicima Oružanih snaga dopušteno je istupanje iz stavka 1. ovoga članka u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim ope-

racijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, ako to pravila u međunarodnoj organizaciji u okviru koje se te aktivnosti odvijaju dopuštaju.

Obveza provedbe zapovijedi i naloga

Članak 17.

- (1) Vojne osobe obvezne su provoditi zapovijedi i naloge nadređenih osoba u vezi sa službom.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka vojna osoba nije obvezna provoditi zapovijedi i naloge nadređenih osoba čije bi izvršenje predstavljalo kazneno djelo te zapovijedi i naloge nadređenih osoba koji bi bili protivni međunarodnom ratnom i humanitarnom pravu.
- (3) O protupravnim zapovijedima i nalogima iz stavka 2. ovoga članka vojna osoba obvezna je odmah izvijestiti osobu nadređenu osobi koja je izdala protupravnu zapovijed ili nalog, odnosno drugu nadležnu osobu.
- (4) Vojne osobe dužne su izvršavati zapovijedi i naloge starijih i kada nije nazočna nadređena osoba, a kada je nužno poduzeti mjere i radnje za izvršenje neodgodivih i važnih poslova i zadaća.

Nošenje i uporaba oružja

Članak 18.

- (1) Vojna osoba ima pravo nositi i uporabiti vatreno i drugo oružje u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima.
- (2) Vojna osoba tijekom službe prolazi obuku koja uključuje rukovanje i uporabu oružja.
- (3) Vojna osoba dužna je povjereno joj oružje čuvati i održavati na propisan način.
- (4) Vojna osoba nosi i uporabljuje vatreno i drugo oružje u skladu s pravilima iz članka 9. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona:
 - u obavljanju bojnih zadaća
 - u obavljanju dežurstva, stražarske službe i nadzorno-propusne službe
 - na obuci i vojnoj vježbi
 - u obavljanju službene zadaće
 - u drugim slučajevima po zapovijedi nadređenog zapovjednika.
- (5) Vojnoj osobi zabranjeno je iznošenje oružja izvan vojnih lokacija, osim kada je to predviđeno posebnim propisima, planovima obuke ili uporabe Oružanih snaga ili zapovijedima zapovjednika samostalne bojne ili njemu ravne ili više razine.

Članak 19.

Vojna osoba može bez zapovijedi nadređenog zapovjednika uporabiti vatreno i drugo oružje u provedbi zadaća iz članka 18. ovoga Zakona samo kada na drugi način ne može:

- zaštititi živote ljudi i lokacije koje osigurava
- odbiti napad ili ukloniti neposrednu opasnost za ljude i lokacije koje osigurava

- odbiti napad kojim se neposredno ugrožava njezin život ili život drugog pripadnika Oružanih snaga
- poštovati pravila djelovanja na dužnosti koju obnaša.

Članak 20.

- (1) Pripadnik Oružanih snaga ne može se udaljiti iz zapovjedništva, postrojbe, odnosno ustanove Oružanih snaga u tijeku radnog vremena bez dopuštenja nadređene osobe.
- (2) U ratnom stanju ili stanju neposredne ugroženosti kada su izdane zapovijedi o poduzimanju mjera pripravnosti te o općoj ili djelomičnoj mobilizaciji pripadnici Oružanih snaga mogu se udaljiti iz zapovjedništva, postrojbe, odnosno ustanove Oružanih snaga ili iz mjesta službe samo po dopuštenu nadležnog zapovjednika bojne, njemu ravne ili više razine.

Tjelesna spremnost

Članak 20.a

- (1) Djelatna vojna osoba dužna je održavati zahtijevanu razinu tjelesne spremnosti.
- (2) Kriterije i postupak provjere tjelesne spremnosti iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar obrane pravilnikom iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona.

Pritužbe i drugi podnesci

Članak 21.

- (1) Vojna osoba ima pravo nadređenoj osobi podnositi pritužbe i druge podneske u vezi s pitanjima iz rada i života u ustrojstvenoj jedinici Oružanih snaga te na njih ima pravo dobiti odgovor.
- (2) Vojna osoba koja podnese pritužbu protiv nadređene osobe nije oslobođena obveze izvršenja zapovijedi, osim u slučaju iz članka 17. stavka 2. ovoga Zakona.

Pristup, postupanje i zaštita klasificiranih podataka

Članak 22.

- (1) Vojna osoba, službenik i namještenik koji ostvari pristup i postupa s klasificiranim podacima dužan je čuvati tajnost podataka za vrijeme i nakon prestanka obavljanja službe u Oružanim snagama sve dok je podatak klasificiran ili dok se odlukom vlasnika podatka ne oslobodi obveze čuvanja tajnosti.
- (2) Ministar obrane ili osoba koju on ovlasti može vojnu osobu, službenika i namještenika osloboditi obveze čuvanja tajnosti klasificiranog podatka u istražnom, sudskom ili upravnom postupku u skladu s posebnim zakonom.

Vojna odora

Članak 23.

- (1) Vojna osoba nosi vojnu odoru za vrijeme službe, a po osobnom izboru može dolaziti na posao i odlaziti s posla u civilnoj odjeći.
- (2) Ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera pravilnikom propisuje vrstu vojnih odora, vojne oznake, kriterij pripadanja, vrijeme, način i prigode

u kojima vojnu odoru i pripadajuće vojne oznake nose vojne osobe, umirovljene djelatne vojne osobe te djelatne vojne osobe raspoređene na dužnost izvan Oružanih snaga, kao i slučajeve u kojima se ne nosi vojna odora prilikom obavljanja vojne službe.

Identifikacijska vojna iskaznica

Članak 24.

- (1) Vojnim osobama, službenicima i namještenicima izdaje se identifikacijska vojna iskaznica kojom se dokazuje pripadnost Oružanim snagama.
- (2) Ministar obrane pravilnikom propisuje oblik i sadržaj iskaznice iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ročnicima i pričuvnicima izdaje se vojna iskaznica propisana Zakonom o obrani.

III. PRISTUP U SLUŽBU

Sastav Oružanih snaga

Članak 25.

- (1) Oružane snage imaju mirnodopski i ratni sastav.
- (2) Mirnodopski sastav Oružanih snaga čine djelatne vojne osobe, službenici i namještenici, pričuvnici pozvani na službu u Oružane snage, ugovorni pričuvnici, kadeti te ročnici koji su pristupili temeljnom vojnom osposobljavanju.
- (3) Ratni sastav Oružanih snaga, uz osobe iz stavka 2. ovoga članka, čine i vojni obveznici mobilizirani u Oružane snage.
- (4) Predsjednik Republike utvrđuje mirnodopski i ratni ustroj Oružanih snaga te strukturu činova u mirnodopskom i ratnom ustroju Oružanih snaga.

Pristup u službu

Članak 26.

Državljeni Republike Hrvatske pristupaju u Oružane snage na sljedeći način:

- ročnici – upućivanjem na temeljno vojno osposobljavanje
- pričuvnici – na temelju poziva
- ugovorni pričuvnici – na temelju ugovora i poziva
- vojnici/mornari – na temelju ugovora o službi
- kadeti – na temelju ugovora o kadetskoj službi
- dočasnici, časnici i vojni specijalisti – aktom o prijmu u djelatnu vojnu službu
- službenici i namještenici – aktom o prijmu u službu.

*Javni natječaj ili interni oglas***Članak 27.**

(1) U skladu s potrebama službe za popunu slobodnoga ustrojbenog mjesta raspisuje se javni natječaj za prijam u kadetsku službu, prijam vojnika/mornara, časnika, vojnih specijalista s tržišta rada te službenika i namještenika.

(2) Određena ustrojbeni mjesta mogu se popunjavati djelatnim vojnim osobama, vojnim specijalistima, službenicima i namještenicima na temelju rezultata internog oglasa.

(3) Za obavljanje poslova i zadaća posebno važnih za obranu ministar obrane može iznimno primiti u službu osobu u status djelatne vojne osobe, vojnog specijalista odnosno službenika i namještenika i bez raspisivanja javnog natječaja.

(4) Prijedlog izbora kandidata iz stavaka 1. i 2. ovoga članka utvrđuje povjerenstvo Ministarstva obrane koje imenuje ministar obrane.

Članak 28.**Brisan.**

Odredba članka 28. brisana je aktom objavljenim u »Narodnim novinama« broj 136/2025.

Članak 29.**Brisan.**

Odredba članka 29. brisana je aktom objavljenim u »Narodnim novinama« broj 136/2025.

*Odluka o temeljnom vojnom osposobljavanju***Članak 30.**

(1) Odlukom o temeljnom vojnom osposobljavanju ročniku se uređuje služba u Oružanim snagama i određuju njegova prava i obveze.

(2) Odluka iz stavka 1. ovoga članka nije upravna stvar.

*Pričuvnici***Članak 31.**

(1) Popuna ratnog ustroja Oružanih snaga pričuvnicima provodi se u skladu s odredbama Zakona o obrani.

(2) Ugovorni pričuvnik poziva se i upućuje na službu u Oružane snage u skladu s odredbama Zakona o obrani te odredbama ovoga Zakona.

*Evidencija ročnika i pričuvnika***Članak 32.**

Ministarstvo obrane vodi službenu evidenciju ročnika i pričuvnika.

*Plan i postupak prijma u Oružane snage***Članak 33.**

(1) Prijam u djelatnu vojnu službu provodi se prema broju i strukturi za prijam utvrđen godišnjim planom prijma osoblja koji u skladu s potrebama Oružanih snaga na prijedlog ministra obrane donosi Vlada Republike Hrvatske.

- (2) Planom iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća se i prijam službenika i namještenika u Oružane snage.
- (3) Plan iz stavka 1. ovoga članka izrađuje se na temelju potreba Oružanih snaga koje iskazuje Glavni stožer.
- (4) Na temelju plana iz stavka 1. ovoga članka provodi se postupak privlačenja, oglašavanja i odabira kandidata za prijam u službu.
- (5) Način privlačenja, oglašavanja i odabira te postupak provedbe javnog natječaja i internog oglasa pravilnikom propisuje ministar obrane.

Opći uvjeti za prijam

Članak 34.

(1) U službu u Oružane snage može biti primljen punoljetni državljaniin Republike Hrvatske koji ispunjava sljedeće opće uvjete:

- odgovarajuće zvanje i stupanj obrazovanja
- zdravstvenu sposobnost za vojnu službu
- da ispunjava psihologijske kriterije za vojnu službu
- da zadovoljava kriterije tjelesne spremnosti
- da zadovoljava sigurnosne kriterije za vojnu službu
- da nema zapreka za prijam
- da ispunjava ostale uvjete utvrđene ustrojem.

(2) Kriterije i postupak za utvrđivanje zdravstvenih, psihičkih, tjelesnih i sigurnosnih uvjeta te oblike uvjerenja pravilnikom propisuje ministar obrane.

Kasni prijam

Članak 34.a

(1) Vrhunski sportaš kategoriziran u skladu sa zakonom kojim se uređuje sport i koji potpiše ugovor o ugovornoj pričuvu u skladu sa zakonom kojim se uređuje obrana te doktor medicine mogu biti primljeni u djelatnu vojnu službu u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom bez obzira na godine života.

(2) Na osobe iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se odredbe kojima se propisuju godine života za upućivanje na odgovarajuću razinu izobrazbe iz članaka 82. i 84. ovoga Zakona.

Ponovni prijam

Članak 34.b

Djelatna vojna osoba kojoj je djelatna vojna služba prestala na osobni zahtjev uz častan otpust bez prava na mirovinu, a ako je to u interesu Oružanih snaga, jedanput može biti ponovno primljena u djelatnu vojnu službu u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom, ako nije starija od 40 godina života i ako posjeduje ili može dostići potrebnu razinu vojne izobrazbe za rod, službu ili struku u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

*Zapreke za prijam***Članak 35.**

Zapreke za prijam u službu u Oružane snage ima osoba:

- protiv koje se vodi kazneni postupak pokrenut po službenoj dužnosti
- koja je pravomoćno osuđena za kaznena djela protiv: čovječnosti i ljudskog dostojanstva; života i tijela; osobne slobode; spolne slobode; spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta; braka, obitelji i djece; zdravlja ljudi; opće sigurnosti; imovine; krivotvorenja; službene dužnosti; pravosuđa; javnog reda; Republike Hrvatske; strane države ili međunarodne organizacije; Oružanih snaga, osim ako je po posebnom zakonu nastupila rehabilitacija
- kojoj je prestala državna služba zbog teške povrede službene dužnosti.

*Prijam vojnika/mornara***Članak 36.**

(1) Osoba može biti primljena kao vojnik/mornar u djelatnu vojnu službu kada osim općih uvjeta za prijam ispunjava i sljedeće posebne uvjete:

- srednjoškolsko obrazovanje
- najviše navršenih 30 godina života do kraja kalendarske godine u kojoj se prima u službu
- uspješno završen program dragovoljnog vojnog osposobljavanja ili uspješno završen program temeljnog vojnog osposobljavanja.

(2) Iznimno od stavka 1. podstavka 1. ovoga članka, osoba može biti primljena kao vojnik/mornar u djelatnu vojnu službu ako ima osnovnoškolsko obrazovanje uz uvjet da do isteka prvoga ugovora o vojničkoj službi uz potporu Ministarstva obrane završi srednjoškolsko obrazovanje.

(3) Osoba iz stavka 2. ovoga članka prvi ugovor o vojničkoj službi na određeno vrijeme potpisuje s Ministarstvom obrane za vrijeme trajanja srednjoškolskog obrazovanja.

(4) Godišnjim planom prijma osoblja iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona mogu se odrediti i dodatni kriteriji za prijam vojnika/mornara ovisno o rodu, službi, vojnostručnoj specijalnosti.

(5) Odabirni postupak za prijam vojnika/mornara propisuje se pravilnikom iz članka 34. stavka 2. ovoga Zakona.

*Ugovor o vojničkoj službi na određeno vrijeme***Članak 37.**

(1) Kandidati za vojnike/mornare koji ispunjavaju opće i posebne uvjete i u odabirnom postupku postignu najbolje rezultate u okviru planiranog broja i strukture za prijam potpisuju s Ministarstvom obrane ugovor o vojničkoj službi u trajanju od dvije godine.

(2) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka prvenstveno se utvrđuje početak i trajanje službe, probni rad, rod, služba i obveza obavljanja službe na cijelom području Republike Hrvatske, obveza sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacija-

ma odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, plaća, uvjeti i posljedice raskida ugovora, otkazni rok, način rješavanja sporova te druga prava i obveze u vezi s obavljanjem vojničke službe.

(3) Probni rad sastoji se od specijalističke vojne obuke i obuke na temelju obnašanja vojničke dužnosti i traje najdulje šest mjeseci.

Ugovor o vojničkoj službi na neodređeno vrijeme

Članak 38.

(1) Ministarstvo obrane može u skladu s potrebama službe s djelatnim vojnikom/mornarom sklopiti drugi ugovor o vojničkoj službi na neodređeno vrijeme, najkasnije 90 dana prije isteka ugovora iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka prvenstveno se utvrđuje početak službe, obveza obavljanja službe na cijelom području Republike Hrvatske, obveza sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu, plaća, uvjeti i posljedice raskida ugovora, otkazni rok, način rješavanja sporova te druga prava i obveze u vezi s obavljanjem vojničke službe.

(3) Ako je djelatni vojnik/mornar 90 dana prije isteka ugovora iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona privremeno nesposoban za rad zbog priznate ozljede na radu ili profesionalne bolesti, zbog bolesti ili komplikacija u vezi s trudnoćom ili porođajem, privremeno spriječen za rad zbog korištenja rodiljnog dopusta, zbog korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta, u slučaju mrtvorođenog djeteta ili smrti djeteta za vrijeme korištenja rodiljnog dopusta, zbog korištenja dopusta za njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju i korištenja roditeljskog dopusta te ne može pristupiti zdravstvenom pregledu i provjerama tjelesnih sposobnosti, trajanje ugovora iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona produljuje se za duljinu trajanja privremene nesposobnosti odnosno spriječenosti za rad, a najdulje šest mjeseci.

(4) Uvjete i postupak za sklapanje ugovora iz stavka 1. ovoga članka odlukom propisuje ministar obrane.

Profesionalni razvoj vojnika/mornara

Članak 39.

(1) Profesionalni razvoj vojnika/mornara odvija se promicanjem u vojničke činove u skladu s postignutim rezultatima tijekom službe.

(2) Pod propisanim uvjetima djelatni vojnik/mornar može biti primljen u djelatnu vojnu službu na dočasničku ili časničku dužnost.

Prijam dočasnika

Članak 40.

(1) Nakon navršene dvije godine službe djelatni vojnik/mornar može na temelju postignutih rezultata u službi, zadovoljavanja zdravstvenih, psihičkih, tjelesnih i sigurnosnih uvjeta biti odabran i uz osobnu suglasnost upućen na prvu razinu dočasničke izobrazbe.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, djelatni vojnik/mornar sa zvanjem medicinskog tehničara/medicinske sestre može biti upućen na prvu razinu dočasničke izobrazbe prije navršene dvije godine službe.

(3) U skladu s godišnjim planom prijma osoblja iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona provodi se odabir kandidata za prijam u dočasnike između djelatnih vojnika/mornara koji su završili prvu razinu dočasničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršavaju 30 godina života.

(4) Odabranim kandidatima iz stavaka 2. i 3. ovoga članka po završetku prve razine dočasničke izobrazbe raskida se ugovor o vojničkoj službi, primaju se u djelatnu vojnu službu, dodjeljuje im se prvi dočasnički čin i raspoređuju se na dočasničko ustrojbeno mjesto.

(5) Kriterije i postupak odabira osoba koje će se uputiti na prvu razinu dočasničke izobrazbe pravilnikom propisuje ministar obrane.

Prijam u kadetsku službu

Članak 41.

(1) Punoljetni državljani Republike Hrvatske koji su završili srednjoškolsko obrazovanje i ispunjavaju opće uvjete za djelatnu vojnu službu mogu se na temelju javnog natječaja natjecati za prijam u kadetsku službu do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 22 godine života.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za prijam u kadetsku službu mogu se natjecati i punoljetni državljani Republike Hrvatske koji su upisani ili su stekli uvjete za upis na drugu godinu stručnog studija ili preddiplomskog sveučilišnog studija, na prvu godinu diplomskog sveučilišnog studija ili specijalističkog diplomskog stručnog studija, odnosno na četvrtu godinu integriranog preddiplomskog i diplomskog studija, u skladu s godišnjim planom prijma osoblja iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Prije raspisivanja natječaja za prijam u kadetsku službu provodi se postupak privlačenja u kadetsku službu.

(4) U kadetsku službu primaju se kandidati koji u odabirnom postupku postignu najbolje rezultate.

(5) Način i postupak privlačenja, oglašavanja i kriteriji odabira kadeta propisani su pravilnikom iz članka 33. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 42.

(1) Odabrani kandidat za kadeta nakon upisa odgovarajućeg studija potpisuje s Ministarstvom obrane ugovor o kadetskoj službi.

(2) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se datum stjecanja statusa kadeta, iznos i način plaćanja školarine, stipendije, nošenje vojne odore, smještaj i prehrana u vojnim lokacijama, standardi ispunjavanja studentskih obveza i obveza iz programa vojne obuke, uvjeti i posljedice raskida ugovora, način rješavanja sporova te druga prava i obveze u vezi s kadetskom službom.

(3) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se prava i obveze kadeta nakon završetka školovanja, a prije upućivanja na osposobljavanje za časnika.

(4) Kadeti su tijekom kadetske službe obvezni u propisanim rokovima ispunjavati studentske obveze za stjecanje akademskog ili stručnog naziva, steći temeljna vojna znanja i vještine prema programu obuke za kadete.

(5) Kadeti kojima je raskinut ugovor o kadetskoj službi s Ministarstvom obrane, a koji su u okviru obuke za kadete stekli temeljna vojna znanja i vještine u skladu s programom dragovoljnog vojnog osposobljavanja, mogu biti bez javnog natječaja primljeni u djelatnu vojnu službu kao ugovorni vojnici/mornari uz ispunjavanje ostalih uvjeta za prijam propisanih ovim Zakonom, osim kadeta kojima je izrečena stegovna kazna raskida ugovora o kadetskoj službi.

(6) Ministar obrane pravilnikom određuje način i uvjete sklapanja ugovora o kadetskoj službi, iznos stipendije, uvjete i posljedice raskida ugovora, način rješavanja sporova te druga prava i obveze.

Kandidati za časnike

Članak 43.

(1) Kadet, vojni stipendist, djelatni vojnik/mornar i djelatni dočasnik mogu se uputiti na osposobljavanje za časnika ako osim općih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu ispunjavaju i sljedeće posebne uvjete:

- završen najmanje stručni studij ili preddiplomski sveučilišni studij
- odslužen vojni rok ili uspješno završen program dragovoljnog vojnog osposobljavanja ili uspješno završen program temeljnog vojnog osposobljavanja ili uspješno završen program obuke za kadete
- najviše navršenih 30 godina života do kraja kalendarske godine u kojoj se upućuje na osposobljavanje za časnika.

(2) Djelatni vojnik/mornar može se uputiti na osposobljavanje za časnika ako osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka ima najmanje jednu službenu ocjenu.

(3) Broj osoba iz stavka 1. ovoga članka koje će se uputiti na osposobljavanje za časnika određuje se godišnjim planom prijma osoblja.

(4) U skladu s potrebom službe na osposobljavanje za časnika mogu se, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, uputiti i druge osobe s tržišta rada u skladu s godišnjim planom prijma osoblja.

(5) Godišnjim planom prijma osoblja odredit će se najniža razina obrazovanja potrebna za tu godinu.

(6) Osoba iz stavka 4. ovoga članka smatra se vojnom osobom u skladu s odredbama ovoga Zakona te ostvaruje prava i obveze djelatne vojne osobe.

Ugovor o osposobljavanju za časnika

Članak 44.

(1) Osobe iz članka 43. ovoga Zakona koje u odabirnom postupku postignu najbolje rezultate upućuju se na temelju ugovora na osposobljavanje za časnika i sklapanjem ugovora o osposobljavanju za časnika oni postaju kandidati za časnike.

(2) Program osposobljavanja za časnike donosi načelnik Glavnog stožera.

(3) Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se početak i trajanje osposobljavanja odnosno službe, rod, služba i struka za koju se osposobljava, uvjeti i posljedice raskida ugovora, način rješavanja sporova te druga prava i obveze.

(4) Kriterije i postupak odabira osoba koje će se uputiti na osposobljavanje za časnika pravilnikom propisuje ministar obrane.

(5) Kandidat za časnika upućuje se na prvu razinu časničke izobrazbe.

(6) Iznimno od odredbi ovoga članka, kadeti iz članka 5. stavka 2. ovoga Zakona ne podliježu odabirnom postupku.

(7) Iznimno od odredbi ovoga članka, kadeti koji su završili poseban studijski program ustrojen za potrebe Oružanih snaga u koji je ugrađen program obuke za kadete i program osposobljavanja za časnike ne upućuju se na osposobljavanje za časnike.

Prijam na časničku dužnost

Članak 45.

(1) Kandidati za časnike nakon završetka prve razine časničke izobrazbe primaju se u djelatnu vojnu službu kao časnici, dodjeljuje im se prvi časnički čin i raspoređuju se na časničke dužnosti.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kadet se prima u djelatnu vojnu službu kao časnik, dodjeljuje mu se prvi časnički čin i raspoređuje se na časničku dužnost, nakon uspješnog završetka studijskog programa ustrojenog za potrebe Oružanih snaga u koji je ugrađen program obuke za kadete i program osposobljavanja za časnike i ako je kao kandidat za kadeta sklopio s Ministarstvom obrane ugovor o kadetskoj službi.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kandidatu za časnika sa zvanjem doktora medicine dodjeljuje se časnički čin natporučnika/poručnika fregate, a kandidatu za časnika – doktoru medicine specijalistu grane medicine dodjeljuje se čin bojnika/kapetana korvete.

Prijam vojnih specijalista

Članak 46.

(1) Slobodna ustrojbeni mjesta vojnih specijalista popunjavaju se internim oglasom iz kategorije vojnika/mornara, dočasnika, časnika, službenika i namještenika.

(2) Ako ustrojbeni mjesta nije moguće popuniti na način opisan u stavku 1. ovoga članka, prijam vojnih specijalista provodi se s tržišta rada u skladu s člankom 27. ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, popunjavanje slobodnih ustrojbenih mjesta dočasnika vojnih specijalista zdravstvene službe može se provesti i prijemom kandidata s tržišta rada u skladu s člankom 27. ovoga Zakona.

(4) Osobe iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka moraju ispunjavati opće i posebne uvjete za prijam u djelatnu vojnu službu, osim godina života, te posebna specijalistička znanja potrebna za obnašanje dužnosti vojnog specijalista.

- (5) Osoba koja bude odabrana za prijam na ustrojbeno mjesto vojnog specijalista upućuje se na temelju ugovora na osposobljavanje za vojnog specijalista.
- (6) Osoba iz stavka 5. ovoga članka smatra se vojnom osobom u skladu s odredbama ovoga Zakona te ostvaruje prava i obveze djelatne vojne osobe.
- (7) Program osposobljavanja za vojnog specijalista donosi načelnik Glavnog stožera. Program osposobljavanja sadržava prvu razinu dočasničke odnosno časničke izobrazbe i program dragovoljnog vojnog osposobljavanja za kandidate koji nemaju ispunjen ovaj uvjet.
- (8) Nakon završetka osposobljavanja iz stavka 5. ovoga članka osoba se može primiti u djelatnu vojnu službu, dodjeljuje joj se čin skupnika vojnog specijalista ili poručnika/poručnika korvete vojnog specijalista i raspoređuje se na ustrojbeno mjesto vojnog specijalista.
- (9) Vrste vojnih specijalista, posebna specijalistička znanja koja osoba treba ispunjavati u trenutku prijma, kao i posebna specijalistička znanja koja se stječu tijekom službe te ostala pitanja u vezi s vojnim specijalistima pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

Prijam službenika i namještenika

Članak 47.

Punoljetni državljani Republike Hrvatske može biti primljen u službu u Oružane snage u svojstvu službenika i namještenika ako ispunjava sljedeće uvjete:

- odgovarajuće zvanje i stupanj obrazovanja
- da je zdravstveno sposoban za obavljanje poslova radnog mjesta na koje se prima
- da zadovoljava sigurnosne kriterije
- da nema zapreka za prijam propisanih ovim Zakonom.

(2) Prijam službenika i namještenika u službu u Oružane snage provodi se u skladu s potrebama utvrđenim u Planu iz članka 33. ovoga Zakona.

Članak 48.

Na službenike i namještenike primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima, osim o stvarima koje su propisane odredbama ovoga Zakona.

IV. STANJA U SLUŽBI

1. OPĆENITO O STANJU U SLUŽBI

Članak 49.

(1) Djelatna vojna osoba koja je u službi može biti:

- imenovana na dužnost, odnosno raspoređena na ustrojbeno mjesto
- upućena na školovanje
- upućena u operaciju potpore miru, operaciju odgovora na krize, humanitarnu operaciju ili drugu aktivnost u inozemstvu

- upućena u međunarodnu organizaciju ili vojno predstavništvo, u strukturu Europske unije, nacionalna i multinacionalna zapovjedništva i stožere te druga međunarodna tijela iz područja obrane i sigurnosti (u daljnjem tekstu međunarodna tijela)
- upućena u druga javnopravna tijela ili pravnu osobu.

(2) Djelatna vojna osoba koja je privremeno izvan dužnosti može biti:

- na raspolaganju
- na liječenju i privremenoj nesposobnosti za rad
- udaljena iz službe
- u statusu nestalog
- u statusu zarobljenog
- na mirovanju službe
- na roditeljskom dopustu.

2. IMENOVANJE NA DUŽNOST ODNOSNO RASPOREĐIVANJE NA USTROJBENO MJESTO

Uvjeti i rokovi imenovanja na dužnost odnosno raspoređivanja na ustrojbeno mjesto

Članak 50.

- (1) Djelatnu vojnu osobu imenuje se na dužnost, odnosno raspoređuje na ustrojbeno mjesto, u skladu s uvjetima ustrojbenog mjesta, činom i stečenom vojnostručnom specijalnosti.
- (2) Raspored djelatne vojne osobe na ustrojbeno mjesto za koje je propisana opća vojnostručna specijalnost smatra se odgovarajućim rasporedom u skladu sa stečenom osobnom vojnostručnom specijalnosti.
- (3) Djelatni dočasnik može obnašati neprekidno zapovjednu dužnost i dužnost prvog dočasnika na istom ustrojbenom mjestu najdulje četiri godine.
- (4) Djelatni časnik može obnašati neprekidno zapovjednu ili voditeljsku dužnost na istom ustrojbenom mjestu najdulje četiri godine.
- (5) Ako nakon isteka roka iz stavaka 3. i 4. ovoga članka ne postoji mogućnost rasporeda na drugo odgovarajuće ustrojbeno mjesto, obnašanje dužnosti može se produžiti do dvije godine.
- (6) Ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera pravilnikom propisuje uvjete, rokove, način i postupak odabira i raspoređivanja djelatnih vojnih osoba na ustrojbeno mjesto odnosno upućivanja na dužnost.

Raspoređivanje na ustrojbeno mjesto, odnosno dužnost

Članak 51.

- (1) Osobe koje u skladu s odredbama Zakona o obrani ne imenuje na dužnost Predsjednik Republike, Predsjednik Republike odlukom raspoređuje na ustrojbeno mjesto brigadira/kapetana bojnog broda odnosno generala/admirala na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane.

(2) Osobe koje u skladu s odredbama zakona Predsjednik Republike ne imenuje na dužnost odnosno ne raspoređuje na ustrojbeno mjesto, na ustrojbeno mjesto raspoređuje ministar obrane ili osobe koje on ovlasti.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, načelnik Glavnog stožera ili osobe koje on ovlasti raspoređuju na dužnost vojnike/mornare, dočasnike i vojne specijaliste.

(4) Ministar obrane ili osobe koje on ovlasti raspoređuju djelatne vojne osobe u Ministarstvo obrane.

(5) Dočasnici i časnici raspoređuju se na ustrojbeno mjesto, odnosno dužnost odlukom o rasporedu.

(6) Vojnici se raspoređuju na vojničke dužnosti skupnom ili pojedinačnom odlukom o rasporedu.

(7) Sadržaj odluke o rasporedu iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka, kao i način ispravljanja pogrešaka u odluci propisuju se odlukom ministra obrane.

(8) Odluke iz stavaka 1., 5. i 6. ovoga članka nisu upravne stvari.

Članak 52.

(1) Djelatna vojna osoba može biti raspoređena na ustrojbeno mjesto, imenovana ili upućena na dužnost:

- u ustrojstvenu jedinicu Oružanih snaga ili Ministarstvo obrane ili na radno mjesto djelatne vojne osobe u drugom javnom pravnom tijelu
- vojnog izaslanika ili na drugu vojnodiplomatsku dužnost
- u međunarodna tijela
- u operaciju potpore miru, operaciju odgovora na krize, humanitarnu operaciju i drugu aktivnost u inozemstvu, ako traje dulje od devet mjeseci
- na školovanje kao polaznik izobrazbe, obuke, usavršavanja ili specijalizacije, ako traje dulje od šest mjeseci.

(2) Za popunjavanje dužnosti iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka raspisuje se interni oglas. Prijedlog kandidata utvrđuje povjerenstvo koje imenuje ministar obrane. Odluku o konačnom prijedlogu kandidata donosi ministar obrane uz mišljenje načelnika Glavnog stožera.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ministar obrane može bez raspisivanja internog oglasa donijeti odluku o konačnom prijedlogu kandidata za imenovanje na dužnost vojnog izaslanika.

(4) Na dužnost iz stavka 1. podstavaka 2. i 3. ovoga članka osoba može biti imenovana odnosno raspoređena najdulje četiri godine.

Raspored na ustrojbeno mjesto druge vojnostručne specijalnosti

Članak 53.

(1) Djelatna vojna osoba koja ne može biti raspoređena na ustrojbeno mjesto u skladu s osobnom vojnostručnom specijalnosti može biti privremeno, u skladu s civilnom izobrazbom, raspoređena na ustrojbeno mjesto druge vojnostručne specijalnosti ili na ustrojbeno mjesto službenika i namještenika:

- kada se ukine postrojba ili ustrojbeno mjesto na koje je bila raspoređena

- kada postoji poseban interes službe koji se mora kod svakog novog rasporeda posebno obrazložiti.
- (2) Osoba iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka zadržava prava prijašnjeg ustrojbenog mjesta ako je to za nju povoljnije, osim prava na dodatke na plaću.
- (3) Raspored iz stavka 1. ovoga članka može trajati do dvije godine.
- (4) Nakon isteka roka rasporeda iz stavka 3. ovoga članka može se iznimno produljiti raspored najdulje dvije godine.
- (5) Ustrojbena mjesta čija je popuna potrebna, a koje se ne može popuniti odgovarajućom djelatnom vojnom osobom, može se popuniti rasporedom službenika ili namještenika odgovarajućeg stupnja obrazovanja za poslove iz članka 6. ovoga Zakona koji su u skladu s poslovima toga ustrojbenog mjesta, čiji raspored može trajati do dvije godine.
- (6) Službenici i namještenici raspoređeni na ustrojbeno mjesta djelatnih vojnih osoba za vrijeme obavljanja dužnosti imaju prava i obveze kao i djelatne vojne osobe na tim dužnostima.

Raspoređivanje na niže ustrojbeno mjesto

Članak 54.

- (1) Djelatna vojna osoba može biti raspoređena na ustrojbeno mjesto izravno nižeg čina:
- na temelju rješenja vojnostegovnog suda zbog izrečene stegovne kazne
 - zbog ukidanja ustrojbenog mjesta
 - kada se pojedina ustrojbeno mjesta ne mogu popuniti
 - na osobni zahtjev
 - ako nema mogućnost rasporeda na ustrojbeno mjesto osobnog čina
 - kada se imenuje na dužnost vojnog izaslanika ili na drugu vojnodiplomatsku dužnost
 - kada se upućuje u međunarodnu organizaciju i vojno predstavništvo.
- (2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka raspoređena na ustrojbeno mjesto izravno nižeg čina može uz zadržavanje prava osobnog čina ostati na ustrojbenom mjestu nižeg čina najdulje dvije godine, osim u slučaju rasporeda iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka kada to ovisi o trajanju izrečene stegovne kazne te u slučaju rasporeda iz stavka 1. podstavaka 6. i 7. ovoga članka kada to ovisi o trajanju imenovanja odnosno upućivanja.
- (3) Ograničenja iz ovoga članka ne odnose se na raspored vojnika/mornara i vojnih specijalista.

Privremeno obnašanje druge dužnosti uz svoju dužnost

Članak 55.

- (1) Djelatna vojna osoba može uz svoju dužnost privremeno obnašati i dužnost neposredno nadređenog zapovjednika, odnosno čelnika ustrojstvene jedinice u koju je raspoređena zbog privremene odsutnosti, odnosno spriječenosti neposredno nadređenog zapovjednika odnosno čelnika ustrojstvene jedinice.

(2) Djelatna vojna osoba može uz svoju dužnost privremeno obnašati i dužnost druge djelatne vojne osobe, službenika i namještenika iste ustrojstvene jedinice u koju je raspoređena zbog privremene odsutnosti, odnosno spriječenosti djelatne vojne osobe, službenika i namještenika.

(3) Obnašanje druge dužnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može trajati najdulje do godinu dana.

(4) Kada obnaša drugu dužnost dulje od 30 dana, osoba iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje pravo na novčanu naknadu u iznosu koji odlukom odredi ministar obrane.

(5) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na vojne specijaliste.

Članak 55.a

(1) Časnik i dočasnik mogu istodobno biti dodatno raspoređeni na zapovjednu ili drugu dužnost u drugoj ustrojstvenoj jedinici Oružanih snaga u skladu s uvjetima ustrojbenog mjesta i osobnom vojnostručnom specijalnosti.

(2) Ustrojbena mjesta koja se mogu dodatno popunjavati na način iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se ustrojem Glavnog stožera i Oružanih snaga.

(3) Ako osoba iz stavka 1. ovoga članka obnaša dodatnu dužnost, ostvaruje pravo na novčanu naknadu u iznosu koji odlukom određuje ministar obrane.

(4) Uvjeti, način i postupak za raspored na dužnost iz stavaka 1. i 2. ovoga članka propisuje ministar obrane pravilnikom iz članka 50. stavka 5. ovoga Zakona.

Obnašanje dužnosti na ustrojbenom mjestu višeg čina

Članak 56.

(1) Djelatna vojna osoba može biti u interesu Oružanih snaga raspoređena na ustrojbenom mjestu neposredno višeg čina od osobnog čina, a iznimno na ustrojbenom mjestu dva čina više od osobnog čina.

(2) Raspored na ustrojbeno mjesto iz stavka 1. ovoga članka koje je dva čina više od osobnog čina mora se u svakom pojedinačnom slučaju posebno obrazložiti.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, obrazloženje se ne odnosi se na vojnika/mornara, vojnog specijalista, djelatnu vojnu osobu imenovanu na dužnost vojnog izaslanika ili na drugu vojnodiplomatsku dužnost te djelatnu vojnu osobu upućenu u međunarodna tijela.

Privremeno dodana dužnost

Članak 57.

(1) Djelatna vojna osoba imenovana na dužnost ili raspoređena na ustrojbeno mjesto u skladu s odredbom članka 52. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona može biti uz temeljni raspored privremeno raspoređena na dodanu dužnost:

- u namjenski organizirane snage Oružanih snaga za obavljanje posebnih zadaća u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu
- u operaciju potpore miru, operaciju odgovora na krize, humanitarnu operaciju i drugu aktivnosti u inozemstvu, ako traje do devet mjeseci
- na školovanje kao polaznik izobrazbe, obuke, usavršavanja ili specijalizacije, ako traje do šest mjeseci.

(2) Privremeno dodana dužnost iz stavka 1. ovoga članka može trajati do devet mjeseci neprekidno, odnosno 12 mjeseci s prekidima u dvije godine.

(3) Djelatna vojna osoba privremeno raspoređena na dodanu dužnost u skladu sa stavkom 1. ovoga članka zadržava pravo na naknadu plaće temeljne dužnosti.

Rod, služba, struka i specijalnost

Članak 58.

(1) Vojnostručna specijalnost je potvrđena osposobljenost vojnih osoba za obnašanje dužnosti u okviru roda, službe ili struke.

(2) Vojnostručna specijalnost određuje se završetkom vojnog školovanja, vojne izobrazbe ili obuke.

(3) Vojnoj osobi može biti promijenjen rod, služba, struka ili vojnostručna specijalnost:

- na osobni zahtjev
- zbog interesa službe.

(4) Vojnoj osobi mijenja se rod, služba, struka ili vojnostručna specijalnost na osobni zahtjev ako ima propisano obrazovanje, uz obvezu prekvalifikacije za vojnostručnu specijalnost roda ili službe za koju se osposobljava i ako postoji interes za potpunom Oružanim snagama.

(5) U interesu popune Oružanih snaga vojnoj osobi mijenja se rod, služba, struka ili vojnostručna specijalnost zbog ukidanja ustrojbenog mjesta na koje je bila raspoređena, odnosno imenovana ili popune slobodnih mjesta u drugom rodu, službi, struci ili vojnostručnoj specijalnosti ako ima propisano obrazovanje.

(6) Za promjenu roda, službe, struke ili vojnostručne specijalnosti u interesu popune Oružanih snaga nije potreban pristanak osobe kojoj se mijenja rod ili služba.

Raščlamba popune

Članak 59.

(1) Osobe ovlaštene za raspoređivanje djelatnih vojnih osoba, službenika i namještenika najmanje jedanput na godinu provode raščlambu popune ustrojbenih mjesta prema uvjetima za raspoređivanje iz ovoga Zakona.

(2) Rezultati raščlambe iz stavka 1. ovoga članka temelj su za izradu planova popune, prijma, raspoređivanja, izobrazbe, promicanja i izdvajanja osoblja.

3. UPUĆIVANJE NA ŠKOLOVANJE

Članak 60.

(1) Vojne osobe, službenici i namještenici mogu biti upućeni na školovanje kao polaznici vojne izobrazbe, mogu biti upućeni na vojnu obuku te usavršavanje i specijalizaciju u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

(2) Vojnu osobu razrješava se dužnosti kada školovanje iz stavka 1. ovoga članka traje dulje od šest mjeseci.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, djelatna vojna osoba doktor medicine upućen na specijalizaciju iz grane medicine za vrijeme školovanja raspoređuje se na ustrojbeno mjesto u Vojno zdravstveno središte Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

4. UPUĆIVANJE U OPERACIJE POTPORE MIRU I DRUGE AKTIVNOSTI U INOZEMSTVU

Članak 61.

(1) Djelatne vojne osobe, službenici i namještenici i ugovorni pričuvnici na službi u Oružanim snagama mogu biti upućeni u inozemstvo radi sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

(2) Djelatna vojna osoba razrješuje se dužnosti kada upućivanje iz stavka 1. ovoga članka traje dulje od devet mjeseci.

5. UPUĆIVANJE U MEĐUNARODNA TIJELA

Članak 62.

(1) Djelatna vojna osoba i službenik i namještenik može biti upućen na rad u međunarodna tijela najdulje na rok do četiri godine na temelju odluke ministra obrane i uz mišljenje načelnika Glavnog stožera.

(2) Dužnosti iz stavka 1. ovoga članka popunjavaju se internim oglašavanjem. Prijedlog kandidata utvrđuje povjerenstvo koje imenuje ministar obrane. Odluku o konačnom izboru kandidata donosi ministar obrane uz mišljenje načelnika Glavnog stožera.

(3) Iznimno, ako nema kandidata koji zadovoljavaju uvjete iz internog oglasa ili se nitko nije javio na oglas, na rad u tijela iz stavka 1. ovoga članka uputit će se djelatna vojna osoba ili službenik i namještenik po potrebi službe.

(4) O prijavi na interni oglas za popunu dužnosti iz stavka 1. ovoga članka osoba koja se prijavljuje obvezna je u roku od tri dana od dana prijave o tome upoznati nadređenoga zapovjednika.

6. UPUĆIVANJE U DRUGA JAVNOPRAVNA TIJELA ILI PRAVNE OSOBE

Članak 63.

Djelatna vojna osoba može se uputiti na rad u drugo javnopravno tijelo ili pravnu osobu najdulje do četiri godine, ako je to u interesu Oružanih snaga i javnopravnog tijela ili pravne osobe, na temelju odluke ministra obrane i uz mišljenje načelnika Glavnog stožera.

Članak 63.a

(1) Vojnik/mornar tijekom vojničke službe na neodređeno vrijeme može biti premješten uz osobnu suglasnost u državno tijelo ili javnu službu uz prethodni

pisani sporazum čelnika tijela, ako za to ispunjava uvjete u skladu s posebnim propisima.

(2) Sporazum o premještanju iz stavka 1. ovoga članka sklapa ministar obrane s čelnikom tijela u koje se osoba premješta.

(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, vojnici/mornari tijekom vojničke službe na neodređeno vrijeme mogu biti premješteni uz osobnu suglasnost u Ministarstvo obrane na temelju odluke ministra obrane i uz mišljenje načelnika Glavnog stožera.

(4) Vojniku/mornaru iz stavka 3. ovoga članka premještajem prestaje djelatna vojna služba.

7. STAVLJANJE NA RASPOLAGANJE

Članak 64.

(1) Djelatna vojna osoba stavlja se na raspolaganje:

- po isteku roka na koji je imenovana, raspoređena, upućena ili ako je razriješena dužnosti – na rok od tri mjeseca
- po isteku roka od dva mjeseca od stupanja na snagu ustroja kojim je ukinuto ustrojbeno mjesto – na rok od tri mjeseca
- kada je ocijenjena zdravstveno nesposobnom za djelatnu vojnu službu – do prestanka službe
- kada neopravdano ne pristupi pregledu za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti – na rok od tri mjeseca.

(2) Osoba na raspolaganju iz stavka 1. ovoga članka zadržava prava osobnog čina.

(3) Stavljanje na raspolaganje upravna je stvar.

(4) Rok raspolaganja ne teče za vrijeme trudnoće, korištenja roditeljnog, roditeljskog, posvojiteljskog dopusta, rada s polovicom punog radnog vremena, rada u skraćenom radnom vremenu zbog pojačane njege djeteta, dopusta trudnice ili majke koja doji dijete, dopusta ili rada u skraćenom radnom vremenu radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju prema posebnom propisu, privremene nesposobnosti za rad zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti zbog rane, ozljede ili bolesti koja je neposredna posljedica sudjelovanja u Domovinskom ratu.

(5) Rok raspolaganja ne teče za vrijeme privremene nesposobnosti za rad.

(6) Ako je došlo do prekida tjeka roka raspolaganja zbog privremene nesposobnosti za rad iz stavka 5. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi služba prestaje najkasnije istekom šest mjeseci od dana stavljanja na raspolaganje.

(7) Za vrijeme raspolaganja djelatna vojna osoba dužna je obavljati poslove po nalogu načelnika Glavnog stožera ili osobe koju on za to ovlasti, u skladu s činom, zvanjem i stečenom vojnostručnom specijalnosti.

Članak 65.

(1) Protiv rješenja o stavljanju na raspolaganje može se izjaviti žalba u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

- (2) O žalbi odlučuje ovlaštena službena osoba Ministarstva obrane prema nadležnosti na temelju Pravilnika o unutarnjem redu Ministarstva obrane.
- (3) Žalba protiv rješenja o stavljanju na raspolaganje ne odgađa izvršenje rješenja.

8. LIJEČENJE I PRIVREMENA NESPOSOBNOST ZA RAD

Članak 66.

- (1) Djelatna vojna osoba koja je zbog bolesti, ozljede ili ranjavanja privremeno spriječena obnašati dužnost u neprekidnom trajanju duljem od tri mjeseca razrješava se dužnosti.
- (2) Djelatna vojna osoba po prestanku razloga zbog kojeg je razriješena dužnosti ima pravo biti raspoređena na istu vrstu poslova koje je obavljala prije razrješenja u istom ili najbližem mjestu službe.
- (3) Osoba iz stavka 1. ovoga članka zadržava prava osobnog čina.

Članak 66.a

Djelatna vojna osoba koja koristi roditeljski dopust dulje od šest mjeseci razrješava se dužnosti te nakon iskorištenog roditeljskog dopusta ima pravo biti raspoređena na istu ili odgovarajuću vrstu poslova koje je obavljala prije razrješenja s dužnosti.

9. UDALJENJE IZ SLUŽBE

Članak 67.

- (1) Djelatnu vojnu osobu udaljuje se iz službe kada je protiv nje pokrenut istražni postupak i određen istražni zatvor, s danom određivanja istražnog zatvora.
- (2) Udaljenje iz službe upravna je stvar.

Članak 68.

- (1) Djelatna vojna osoba može biti udaljena iz službe kada je pokrenut kazneni postupak ili stegovni postupak zbog stegovnog prijestupa, a povreda je takve naravi da bi ostanak u službi dok traje kazneni ili stegovni postupak mogao štetiti interesima službe.
- (2) Ministar obrane, odnosno načelnik Glavnog stožera rješenjem može trenutno udaljiti iz službe podređene odgovorne osobe do utvrđivanja konkretne pojedinačne odgovornosti, u slučaju da su dovedeni u opasnost životi i zdravlje ljudi odnosno imovina veće vrijednosti.
- (3) U operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu ovlast iz stavka 2. ovoga članka ima zapovjednik hrvatskih snaga u tim aktivnostima u inozemstvu.

Članak 69.

- (1) Rješenje o udaljenju iz službe donosi nadređena osoba:
 - u Oružanim snagama – časnik na dužnosti zapovjednika samostalne bojne, njoj ravne ili više razine

- u Ministarstvu obrane – osoba na dužnosti načelnika sektora, odnosno njoj ravne ili više razine.

(2) Nadređena osoba obvezna je u rješenju obrazložiti činjenice i okolnosti na temelju kojih je donijela rješenje o udaljenju iz službe te je obvezna o udaljenju, bez odgađanja, obavijestiti osobu nadležnu za raspoređivanje osobe udaljene iz službe.

Članak 70.

(1) Protiv rješenja o udaljenju iz službe dopuštena je žalba vojnostegovnom sudu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(2) Žalba protiv rješenja o udaljenju iz službe ne odgađa njegovo izvršenje.

(3) Vojnostegovni sud dužan je riješiti žalbu u roku od 15 dana od primitka žalbe.

(4) Rješenje vojnostegovnoga suda izvršno je u upravnom postupku danom dostave toga rješenja.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 70. ovoga Zakona odnosi se članak 19. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 70. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 70. glasio je:

Članak 70.

(1) Protiv rješenja o udaljenju iz službe dopuštena je žalba Višem vojnostegovnom sudu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja.

(2) Žalba protiv rješenja o udaljenju iz službe ne odgađa njegovo izvršenje.

(3) Viši vojnostegovni sud dužan je riješiti žalbu u roku od 15 dana od primitka žalbe.

(4) Rješenje Višega vojnostegovnog suda izvršno je u upravnom postupku danom dostave toga rješenja.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Članak 71.

(1) Udaljenje iz službe djelatne vojne osobe može trajati samo dok postoje razlozi zbog kojih je doneseno rješenje o udaljenju iz službe.

(2) Nakon prestanka razloga za udaljenje iz službe djelatne vojne osobe nadležna osoba obvezna je riješiti status u službi djelatne vojne osobe.

(3) Udaljenje iz službe može trajati do okončanja kaznenog ili stegovnog postupka.

Članak 72.

(1) Smatrat će se da djelatna vojna osoba nije ni bila udaljena iz službe:

- ako bude obustavljen kazneni postupak koji se protiv nje vodio
- ako pravomoćnom odlukom suda bude oslobođena optužbe ili optužba bude odbijena ili odbačena
- ako izvršnom odlukom vojnostegovnog suda bude oslobođena od odgovornosti ili postupak bude obustavljen

- ako u postupku po izvanrednim pravnim lijekovima bude oslobođena optužbe
- ako joj u stegovnom postupku pred vojnostegovnim sudom bude izrečena stegovna mjera.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka osobi koja se udaljuje iz službe pripadaju sva prava u vezi s obavljanjem službe kao da je cijelo vrijeme bila na dužnosti.

Članak 73.

(1) Djelatna vojna osoba za vrijeme udaljenja iz službe ostvaruje pravo na naknadu plaće u iznosu od 60%, a ako uzdržava obitelj, u iznosu od 80% osnovne plaće isplaćene u mjesecu koji je prethodio mjesecu udaljenja iz službe.

(2) Vrijeme udaljenja iz službe ne računa se u vrijeme za promaknuće u službi osim ako se u odgovarajućem postupku utvrdi da nije postojao razlog za udaljenje iz službe.

(3) Djelatna vojna osoba za vrijeme udaljenja iz službe ostvaruje sva prava iz zdravstvenog osiguranja, osim prava na naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti za rad.

10. STATUS NESTALOG I ZAROBLJENOG

Članak 74.

(1) Pripadnik Oružanih snaga s kojim je tijekom obavljanja borbenih zadaća ili sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u zemlji i u inozemstvu nadređeni zapovjednik, odnosno drugi čelnik izgubio kontakt i nije ga mogao ostvariti u roku od najmanje 48 sati od trenutka kada je trebao biti ostvaren kontakt, smatra se privremeno nestalim.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka smatra se privremeno nestalom kada sve okolnosti upućuju na to da se ne radi o samovoljnom napuštanju dužnosti, odnosno službe.

(3) Članovi uže obitelji osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo primati naknadu plaće nestale osobe do njezina povratka ili proglašenja umrlim, odnosno do utvrđenja činjenice smrti.

(4) Pravo iz stavka 3. ovoga članka ostvaruju i članovi uže obitelji osobe koja se u skladu s međunarodnim pravom smatra zarobljenom do povratka iz zarobljeništva.

11. MIROVANJE SLUŽBE

Članak 75.

(1) Djelatnoj vojnoj osobi miruje služba u Oružanim snagama kada je imenovana na javnu ili upravnu dužnost ili na dužnost u pravnu osobu koja je u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske.

- (2) Mirovanje službe djelatnoj vojnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka traje do isteka roka na koji je imenovana, a najdulje pet godina.
- (3) Djelatnoj vojnoj osobi miruje služba u Oružanim snagama kada je kao predstavnik Republike Hrvatske imenovana na dužnost u međunarodnu organizaciju.
- (4) Djelatnoj vojnoj osobi miruje služba u Oružanim snagama za vrijeme neplaćenog dopusta do isteka roka odobrenog neplaćenog dopusta.
- (5) Djelatna vojna osoba čiji je supružnik imenovan na dužnost u inozemstvo ima pravo na mirovanje službe u skladu s propisima kojima se uređuju vanjski poslovi.
- (6) Mirovanje službe iz stavaka 1., 3., 4. i 5. ovoga članka upravne su stvari.

Članak 76.

- (1) Djelatna vojna osoba nakon iskorištenog roditeljnog i roditeljskog dopusta ima pravo ne raditi do navršene treće godine života djeteta u skladu s posebnim propisom kojim je regulirano to pravo, a za koje vrijeme miruju prava i obveze iz vojne službe.
- (2) O svim pitanjima o pravima roditelja i njima izjednačenih osoba primjenjuju se odredbe posebnoga zakona kojima se regulira navedeno pravo.
- (3) Mirovanje službe iz stavka 1. ovoga članka upravna je stvar.

V. PROFESIONALNI RAZVOJ

Članak 77.

- (1) Profesionalni razvoj djelatnih vojnih osoba tijekom službe odvija se neprekidnim usavršavanjem, obukom i izobrazbom, uspješnim obnašanjem dužnosti, posebno ustrojbenih dužnosti višeg čina od osobnog te promaknućem u viši čin.
- (2) Napredovanje u službi temelji se na stjecanju novih znanja i vještina i njihovu ocjenjivanju, izgradnji i održavanju sposobnosti potrebnih za obnašanje dužnosti više razine te provjerama tjelesnih, zdravstvenih i psihičkih sposobnosti.

1. POHAĐANJE VOJNE IZOBRAZBE

Vojno školovanje, vojna izobrazba i obuka

Članak 78.

- (1) Vojno školovanje je vremenski ograničen planski proces stjecanja teorijskih znanja i vještina, u školama i drugim obrazovnim institucijama u svrhu osposobljavanja polaznika za obnašanje odgovarajućih dužnosti u Oružanim snagama.
- (2) Vojna izobrazba je trajni proces usvajanja znanja, vještina i sposobnosti vojne osobe tijekom školovanja, obuke i drugih oblika usavršavanja i osposobljavanja.
- (3) Vojna izobrazba je sastavni dio profesionalnog razvoja vojnih osoba, a provodi se na Hrvatskom vojnom učilištu, u središtima za obuku Oružanih snaga te u vojnim i civilnim institucijama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.
- (4) Vojna obuka je organiziran oblik aktivnosti kojim se pripadnici Oružanih snaga osposobljavaju za provedbu namjenskih zadaća.

Članak 78.a

(1) Pripadnici Oružanih snaga izabrani u znanstveno-nastavna radna mjesta koji izvode nastavu za potrebe Oružanih snaga mogu zasnovati radni odnos sa Sveučilištem obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman« tako da u Oružanim snagama odnosno Sveučilištu obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman« obavljaju poslove s nepunim radnim vremenom i da njihovo puno radno vrijeme iznosi najviše 48 sati tjedno.

(2) Ministarstvo obrane i Sveučilište obrane i sigurnosti »Dr. Franjo Tuđman« sporazumom će urediti provedbu stavka 1. ovoga članka o izvođenju nastave.

*Vrste vojne izobrazbe***Članak 79.**

(1) Vojna izobrazba organizira se kao slijedno-rastuća te funkcionalna izobrazba.

(2) Slijedno-rastuća vojna izobrazba osposobljava vojnu osobu za obnašanje dužnosti određene razine odgovornosti i provodi se kroz četiri razine dočasničke i četiri razine časničke izobrazbe.

(3) Vojna osoba se upućuje na određenu razinu slijedno-rastuće izobrazbe ako je s uspjehom završila prethodnu razinu izobrazbe.

(4) Funkcionalna izobrazba je oblik stjecanja znanja i vještina u svrhu kvalitetnijeg obnašanja dužnosti i nadopune vojnostručne specijalnosti, čijim se završetkom stječe dodatna osposobljenost za dužnosti u rodovima, službama i strukama.

(5) Izobrazba za prijam vojnih specijalista iz članka 46. ovoga Zakona provodi se pohađanjem općih nastavnih programa i specijalističkih tečajeva.

(6) Nadležnosti i način donošenja nastavnih planova i programa za pojedine vrste i razine vojne izobrazbe i izobrazbe za vojne specijaliste i nadzor nad provođenjem nastavnih planova i programa pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

(7) Način provedbe te vrste i razine vojne izobrazbe pričuvnih dočasnika i časnika propisuju se pravilnikom koji donosi ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

*Temeljna i specijalistička vojna obuka***Članak 80.**

(1) Vojnici/mornari osposobljavaju se za obnašanje vojničkih i mornarskih dužnosti temeljnom i specijalističkom vojnom obukom.

(2) Obuka iz stavka 1. ovoga članka provodi se u obučnim središtima i drugim ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga te u vojnim obučnim središtima u inozemstvu.

(3) Vojnici/mornari u pravilu se obučavaju za obnašanje dužnosti vojnostručnih specijalnosti u okviru jednog roda, odnosno službe, a iznimno se, u skladu s potrebama službe, mogu obučiti i za obnašanje dužnosti vojnostručnih specijalnosti u okviru drugog roda ili službe, ako posjeduju potrebno predznanje i sposobnosti.

*Slijedno-rastuća dočasnička izobrazba***Članak 81.**

- (1) Slijedno-rastuća dočasnička izobrazba provodi se pohađanjem izobrazbi:
- prva razina – za osposobljavanje za obnašanje dočasničke dužnosti i dodjelu čina skupnika
 - druga razina – za osposobljavanje za obnašanje dužnosti više razine odgovornosti i promicanje u čin desetnika i narednika
 - treća razina – za osposobljavanje za obnašanje dužnosti više razine odgovornosti i promicanje u čin nadnarednika i stožernog narednika
 - četvrta razina – za osposobljavanje za obnašanje dužnosti više razine odgovornosti i promicanje u čin časničkog namjesnika.
- (2) Pričuvnici pohađaju prve tri razine vojne izobrazbe za dočasnike po posebnom programu koji donosi načelnik Glavnog stožera.

Članak 82.

- (1) Vojnik/mornar upućuje se na prvu razinu slijedno-rastuće dočasničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 30 godina života.
- (2) Skupnik se upućuje na drugu razinu slijedno-rastuće dočasničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 35 godina života.
- (3) Narednik se upućuje na treću razinu slijedno-rastuće dočasničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 44 godine života. Na treću razinu slijedno-rastuće dočasničke izobrazbe može se uputiti i desetnik najranije u kalendarskoj godini u kojoj navršava četiri godine u činu i najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 40 godina života.
- (4) Stožerni narednik se upućuje na četvrtu razinu slijedno-rastuće dočasničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 49 godina života.
- (5) Djelatna vojna osoba koja je u godinama života propisanim stavcima 1. do 4. ovoga članka koristila roditeljni i roditeljski dopust može biti upućena na slijedno-rastuću izobrazbu odmah nakon povratka u službu s roditeljnog i roditeljskog dopusta.
- (6) Pričuvnici mogu biti upućeni na dočasničku izobrazbu bez obzira na godine života.
- (7) Iznimno od godina života iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi protiv koje se vodio kazneni postupak i koja je pravomoćno oslobođena optužbe, za vrijeme za koje nije mogla biti upućena na slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu vrijeme trajanja kaznenog postupka priznat će se kao produljenje krajnjeg roka za upućivanje na slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu.

*Slijedno-rastuća časnička izobrazba***Članak 83.**

- (1) Slijedno-rastuća časnička izobrazba provodi se pohađanjem izobrazbi:
- prva razina – za osposobljavanje za obnašanje časničke dužnosti i dodjelu čina poručnika/poručnika korvete i promicanje u čin natporučnika/poručnika fregate

- druga razina – za osposobljavanje za obnašanje dužnosti više razine odgovornosti i promicanje u čin satnika/poručnika bojnog broda i bojnika/kapetana korvete
- treća razina – za osposobljavanje za obnašanje dužnosti više razine odgovornosti i promicanje u čin pukovnika/kapetana fregate i čin brigadira/kapetana bojnog broda
- četvrta razina – za osposobljavanje za obnašanje dužnosti više razine odgovornosti i promicanje u čin generala/admirala.

(2) Pričuvnici pohađaju prve tri razine vojne izobrazbe za časnike po posebnom programu koji donosi načelnik Glavnog stožera.

Članak 84.

(1) Kandidat za časnika upućuje se na prvu razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 30 godina života.

(2) Natporučnik/poručnik fregate upućuje se na drugu razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 38 godina života.

(3) Bojnik/kapetan korvete upućuje se na treću razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 47 godina života. Na treću razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe može se uputiti satnik/poručnik bojnog broda najranije u kalendarskoj godini u kojoj navršava tri godine u činu i najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 45 godina života.

(4) Brigadir/kapetan bojnog broda upućuje se na četvrtu razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 55 godina života. Na četvrtu razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe može se uputiti pukovnik/kapetan fregate najranije u kalendarskoj godini u kojoj navršava dvije godine u činu i najkasnije u kalendarskoj godini u kojoj navršava 52 godine života.

(5) Na četvrtu razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe mogu se za obnašanje dužnosti određene razine odgovornosti uputiti i službenici iz Ministarstva obrane i drugih državnih tijela koji su u državnoj službi proveli najmanje deset godina.

(6) Ako se na četvrtu razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe iz stavka 5. ovoga članka upućuju službenici, za vrijeme izobrazbe zadržavaju pravo na plaću svojeg radnog mjesta s kojega su upućeni na izobrazbu.

(7) Iznimno od godina života iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi koja koristi rodiljni i roditeljski dopust vrijeme provedeno u tom statusu priznat će se jednokratno i odmah nakon povratka u službu kao produljenje krajnjeg roka za upućivanje na slijedno-rastuću izobrazbu.

(8) Pričuvnici mogu biti upućeni na časničku izobrazbu bez obzira na godine života.

(9) Iznimno od godina života iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi protiv koje se vodio kazneni postupak i koja je pravomoćno oslobođena optužbe, za vrijeme za koje nije mogla biti upućena na slijedno-rastuću časničku izobrazbu vrijeme trajanja kaznenog postupka priznat će se kao produljenje krajnjeg roka za upućivanje na slijedno-rastuću časničku izobrazbu.

*Međunarodna vojna izobrazba***Članak 85.**

- (1) Djelatne vojne osobe, službenici i namještenici pripremaju se i upućuju na školovanje u inozemstvu u skladu s Planom međunarodne vojne izobrazbe i godišnjom odlukom ministra obrane o školovanju u inozemstvu.
- (2) Programi vojne izobrazbe u inozemstvu na koje se upućuju osobe iz stavka 1. ovoga članka prethodno se vrednuju prema razinama vojne izobrazbe u Oružanim snagama.
- (3) Ministar obrane odlukom propisuje vrednovanje programa iz stavka 2. ovoga članka.

*Vojni stipendisti***Članak 86.**

- (1) Ministarstvo obrane radi popune određenih ustrojbenih mjesta može stipendirati studente stručnih studija, specijalističkih diplomskih stručnih studija, preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija u zemlji i inozemstvu te učenike srednjih škola (u daljnjem tekstu: vojni stipendisti).
- (2) Vojni stipendist iz stavka 1. ovoga članka prije sklapanja ugovora o stipendiranju mora ispunjavati uvjete propisane za djelatnu vojnu službu.
- (3) Pravilnikom iz članka 42. stavka 5. ovoga Zakona određuje se način i uvjeti sklapanja ugovora o stipendiranju osoba iz stavka 2. ovoga članka, uvjeti i posljedice raskida ugovora, način rješavanja spora te druga prava i obveze u vezi sa stipendiranjem.

*Učenje stranih jezika***Članak 87.**

- (1) Vojne osobe obvezne su steći, održavati i usavršavati odgovarajuću razinu znanja stranog jezika ovisno o činu i dužnosti koju obnašaju.
- (2) Stjecanje, održavanje i usavršavanje znanja jezika provodi se u vojnim i civilnim obrazovnim institucijama i samoučenjem.
- (3) Strane jezike za čijim poznavanjem postoji potreba službe, razinu znanja potrebnog za promaknuće u činove viših časnika te generala/admirala, kriterije za utvrđivanje razine znanja i način provjere znanja pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

*Prijavljivanje i odabir za izobrazbu***Članak 88.**

- (1) Vojne osobe koje ispunjavaju propisane uvjete mogu se uputiti na izobrazbu u skladu s kriterijima i potrebama službe.
- (2) Odabrani kandidati potpisuju s Ministarstvom obrane ugovor kojim se utvrđuju međusobna prava i obveze u vezi s izobrazbom.
- (3) Način i kriterije za odabir kandidata, nadoknadu troškova u vezi s izobrazbom, obveze koje će se utvrđivati ugovorima za pojedinu vrstu izobrazbe te druga

pitanja stručnog osposobljavanja i usavršavanja vojnih osoba pravilnikom propisuje ministar obrane.

2. ČINOVI

Članak 89.

(1) Vojnim osobama dodjeljuju se činovi te se promiču na temelju vojne izobrazbe i obuke i civilnog obrazovanja, službenih ocjena za obnašanje propisanih dužnosti i uspješnosti u obnašanju službe.

(2) Činovi vojnih osoba u Hrvatskoj ratnoj mornarici – u rodu pomorstvo, različiti su po nazivu i oznakama, a isti po razini činova u Hrvatskoj kopnenoj vojsci i Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu.

(3) Činovi u Oružanim snagama su:

– za kadete:

ČIN KRATICA

kadet k

kadet skupnik ks

kadet desetnik kd

kadet narednik kn

kadet nadnarednik knn.

– za vojnike/mornare:

ČIN KRATICA

vojnik/mornar voj/mor

pozornik pz

razvodnik rz

– za niže dočasnike i vojne specijaliste:

ČIN KRATICA

skupnik skupnik vojni specijalist sk

desetnik desetnik vojni specijalist ds

narednik narednik vojni specijalist nr

– za više dočasnike i vojne specijaliste:

ČIN KRATICA

nadnarednik nadnarednik vojni specijalist nnr

stožerni narednik stožerni narednik vojni specijalist sžn

časnički namjesnik čn

– za niže časnike i vojne specijaliste:

ČIN	KRATI- CA	ČIN	KRATI- CA
u kopnenoj vojsci i ratnom zrakoplovstvu		u ratnoj mornarici – rod pomorstvo	

poručnik	poručnik vojni specijalist	pr	poručnik korvete	poručnik korvete vojni specijalist	pkv
natporučnik	natporučnik vojni specijalist	npr	poručnik fregate	poručnik fregate vojni specijalist	pfr
satnik	satnik vojni specijalist	stn	poručnik bojnog broda	poručnik bojnog broda vojni specijalist	pbb

– za više časnike:

ČIN	KRATI-CA	ČIN	KRATI-CA
u kopненоj vojsci i ratnom zrakoplovstvu:		u ratnoj mornarici – rod pomorstvo	
bojnik vojni specijalist	bjn	kapetan korvete vojni specijalist	kkv
pukovnik	pk	kapetan fregate	kfr
brigadir	brg	kapetan bojnog broda	kbb

– za generale/admirale:

ČIN	KRATI-CA	ČIN	KRATI-CA
u kopненоj vojsci i ratnom zrakoplovstvu		u ratnoj mornarici – rod pomorstvo	
brigadni general	gbr	komodor	kmd
general-bojnik	gb	kontraadmiral	ka
general-pukovnik	gp	viceadmiral	va
general zbora	gz	admiral	ad
stožerni general	sg	admiral flote	af

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, čin za vojne specijaliste glazbene struke može biti do čina pukovnika/kapetana fregate.

(5) Nazivi činova za žene upotrebljavaju se u ženskom rodu.

Članak 90.

(1) Vojnoj osobi može se za potrebe obavljanja dužnosti u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu te pri međunarodnim organizacijama dodijeliti privremeni čin za jedan čin viši od osobnog čina dok obavljaju te dužnosti.

(2) Vojnoj osobi iz stavka 1. ovoga članka privremeni čin dodjeljuje Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane.

(3) Za vrijeme obavljanja dužnosti iz stavka 1. ovoga članka vojna osoba ostvaruje sva prava čina koji joj je privremeno dodijeljen, osim računanja vremena provedenog u privremenom činu za promaknuće u viši čin.

(4) Vojna osoba nakon prestanka dužnosti iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje prava u skladu sa svojim osobnim činom.

3. PROMICANJE VOJNIH OSOBA

Opći uvjeti za promicanje

Članak 91.

(1) Vojnu osobu može se promaknuti u viši čin:

- ako je provela propisano vrijeme u određenom činu
- ako u zadnje tri godine nije kažnjena za kazneno djelo koje je zapreka za prijam, odnosno ako se protiv nje ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti
- ako se protiv nje ne vodi stegovni postupak zbog stegovnog prijestupa
- ako joj u zadnjoj godini nije izrečena jednokratna novčana kazna i stegovna kazna smanjenja plaće, stegovna kazna raskida ugovora o izobrazbi i stegovna kazna raskida ugovora o stručnom usavršavanju
- ako joj ne traje vrijeme izvršenja stegovne kazne zaustavljanja u napredovanju u službi, stegovne kazne zaustavljanja u promaknuću u činu, odnosno stegovne kazne smjenjivanja s dužnosti
- ako joj u zadnje tri godine nije izrečena stegovna kazna prevođenja čina u neposredno niži čin i
- ako je raspoređena na dužnost višeg čina
- ako u zadnje dvije godine niti jednom nije ocijenjena službenom ocjenom »zadovoljava.«

(2) Osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka za promicanje u činove viših časnika odnosno generala/admirala, djelatna vojna osoba treba imati utvrđenu razinu znanja stranog jezika u skladu s pravilnikom iz članka 87. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Djelatne vojne osobe koje nisu ocijenjene u skladu s odredbama ovoga Zakona ne ispunjavaju uvjete za promicanje.

(4) Djelatnoj vojnoj osobi koja je u vremenu propisanom za promicanje ocijenjena službenom ocjenom »zadovoljava« vrijeme potrebno za promicanje produljuje se za jednu godinu za svaku službenu ocjenu »zadovoljava«.

(5) Djelatna vojna osoba upućena na školovanje u trajanju duljem od šest mjeseci ili upućena u operaciju potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarnu operaciju ili drugu aktivnost u inozemstvu u trajanju duljem od devet mjeseci ispunjava uvjet za promicanje iz stavka 1. podstavka 7. ovoga članka ako je prije upućivanja na školovanje ili operaciju potpore miru, ili operacije odgovora na krize, ili humanitarnu operaciju, ili drugu aktivnost u inozemstvu bila raspoređena na ustrojbenom mjestu višeg čina.

(6) Djelatnim vojnim osobama vrijeme na specijalizaciji pojedine grane medicine na temelju ugovora s Ministarstvom obrane računa se kao vrijeme u činu i kao raspored na višem ustrojbenom mjestu.

(7) Odredbe ovoga Zakona o dodjeli čina i promaknuću u viši čin na odgovarajući način se primjenjuju i na pričuvne vojnike/mornare, pričuvne dočasnike i pričuvne časnike.

(8) Dodjela čina i promaknuće u viši čin nije upravna stvar.

*Odabir i promicanje vojnih osoba***Članak 92.**

- (1) Odabir vojnih osoba za promicanje provodi se jedanput na godinu na temelju:
 - ispunjavanja uvjeta propisanih ovim Zakonom
 - godišnjeg plana promicanja prema broju i strukturi činova po rodovima, službama i strukama
 - vrednovanja propisanih kriterija za pojedini čin.
- (2) Ministar obrane donosi plan iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka na temelju potreba ustroja, mogućnosti proračuna, slobodnih ustrojbenih mjesta i drugih važnih okolnosti na prijedlog načelnika Glavnog stožera.
- (3) Ministar obrane pravilnikom propisuje kriterije vrednovanja, postupak i način odabira te dodjele činova i promicanja vojnih osoba u činove.
- (4) Propisom iz stavka 3. ovoga članka na odgovarajući način se uređuju i kriteriji, postupak i način odabira te dodjele činova i promicanje pričuvnika.

*Dodjela čina kadetima***Članak 92.a**

- (1) Sklapanjem ugovora o kadetskoj službi osobi se dodjeljuje čin kadeta.
- (2) Upisom u drugu godinu studija kadetu se dodjeljuje čin kadeta skupnika.
- (3) Upisom u treću godinu studija kadetu se dodjeljuje čin kadeta desetnika.
- (4) Upisom u četvrtu godinu studija kadetu se dodjeljuje čin kadeta narednika.
- (5) Upisom u petu godinu studija kadetu se dodjeljuje čin kadeta nadnarednika.
- (6) Činovi se dodjeljuju kadetima Oružanih snaga i kadetima iz drugih država koji su na školovanju u Oružanim snagama na temelju sklopljenih bilateralnih ugovora.
- (7) Načelnik Glavnog stožera ili osoba koju on ovlasti osobama iz stavaka 1. do 5. ovoga članka dodjeljuje kadetske činove.

*Dodjela čina i promicanje vojnika/mornara***Članak 93.**

- (1) Vojniku/mornaru može se dodijeliti čin pozornika ako je ocijenjen zadnjom službenom ocjenom najmanje »ističe se« i u službi je proveo najmanje jednu godinu.
- (2) Pozornik može biti promaknut u čin razvodnika ako je ocijenjen zadnjom službenom ocjenom najmanje »ističe se« i u činu pozornika proveo najmanje jednu godinu.
- (3) Vojniku/mornaru čin pozornika dodjeljuje i u čin razvodnika ga promiče načelnik Glavnog stožera ili osoba koju on ovlasti.

*Dodjela čina skupnika***Članak 94.**

- (1) Čin skupnika dodjeljuje se djelatnim vojnicima/mornarima koji su završili prvu razinu slijedno-rastuće dočasničke izobrazbe i s kojima je prethodno raski-

nut ugovor o vojničkoj službi te su primljeni u djelatnu vojnu službu na dočasničku dužnost.

(2) Čin skupnika može se dodijeliti pričuvnim vojnicima/mornarima koji su završili prvu razinu slijedno-rastuće izobrazbe za dočasnike i koji nemaju zapreke iz članka 35. ovoga Zakona.

(3) Čin skupnika može se dodijeliti i pričuvnim vojnicima/mornarima koji nisu završili prvu razinu slijedno-rastuće izobrazbe za dočasnike i koji nemaju zapreke iz članka 35. ovoga Zakona, a koji su u službi kao djelatni vojnici proveli najmanje pet godina i za to vrijeme bili ocijenjeni najmanje ocjenom »dobar«.

Promicanje dočasnika

Članak 95.

(1) Dočasnik može biti promaknut u viši čin kada ispuni uvjete iz članka 91. ovoga Zakona, kada u činu provede propisano vrijeme i stekne slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu propisane razine kako slijedi:

- skupnik može biti promaknut u čin desetnika kada u činu skupnika provede tri godine i ako ima završenu slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu druge razine
- desetnik može biti promaknut u čin narednika kada u činu desetnika provede četiri godine i ako ima završenu slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu druge razine
- narednik može biti promaknut u čin nadnarednika kada u činu narednika provede pet godina i ako ima završenu slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu treće razine
- nadnarednik može biti promaknut u čin stožernog narednika kada u činu nadnarednika provede pet godina i ako ima završenu slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu treće razine
- stožerni narednik može biti promaknut u čin časničkog namjesnika kada u činu stožernog narednika provede pet godina i ako ima završenu slijedno-rastuću dočasničku izobrazbu četvrte razine.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, propisano vrijeme u činu potrebno za promicanje skraćuje se za jednu godinu dočasnicima sa završenim najmanje stručnim studijem odnosno završenim preddiplomskim sveučilišnim studijem, jedanput tijekom službe.

(3) Iznimno od godina provedenih u činu iz stavka 1. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi protiv koje se vodio kazneni postupak i koja je pravomoćno oslobođena optužbe, za vrijeme za koje nije mogla biti promaknuta u viši čin propisano vrijeme u višem činu potrebno za promicanje skraćuje se za jednu godinu za svaku godinu trajanja kaznenog postupka pri čemu u viši čin može biti promaknuta jedanput u kalendarskoj godini.

(4) Odredba stavka 1. ovoga članka koja se odnosi na vojnu izobrazbu ne primjenjuje se na dočasnike vojne specijaliste.

(5) Načelnik Glavnog stožera dodjeljuje prvi dočasnički čin i promiče u činove dočasnike na prijedlog neposredno podređenoga zapovjednika odnosno voditelja.

Dodjela čina poručnika/poručnika korvete i natporučnika/poručnika fregate te promicanje časnika i generala/admirala

Članak 96.

- (1) Čin poručnika/poručnika korvete dodjeljuje se kandidatima za časnika nakon završetka prve razine sljedno-rastuće časničke izobrazbe.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kandidatima za časnika sa zvanjem doktora medicine nakon završetka prve razine sljedno-rastuće časničke izobrazbe dodjeljuje se čin natporučnika/poručnika fregate, a kandidatima za časnika – doktorima medicine specijalistima grane medicine dodjeljuje se čin bojnika/kapetana korvete.
- (3) Čin pričuvnog poručnika može se dodijeliti pričuvnim vojnicima/mornarima i pričuvnim dočasniciima koji su završili prvu razinu sljedno-rastuće izobrazbe časnika i koji nemaju zapreke iz članka 35. ovoga Zakona.
- (4) Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane dodjeljuje prvi časnički čin i promiče časnike i generale/admirale.

Članak 97.

(1) Časnik može biti promaknut u viši čin kada ispuni uvjete iz članka 91. ovoga Zakona, kada u činu provede propisano vrijeme i stekne sljedno-rastuću časničku izobrazbu propisane razine kako slijedi:

- poručnik, odnosno poručnik korvete može biti promaknut u čin natporučnika, odnosno poručnika fregate ako ima završenu sljedno-rastuću časničku izobrazbu prve razine i u činu poručnika odnosno poručnika korvete provede tri godine i ako ima završen najmanje diplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, odnosno kada u činu poručnika odnosno poručnika korvete provede četiri godine i ako ima završen preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij
- natporučnik, odnosno poručnik fregate može biti promaknut u čin satnika, odnosno poručnika bojnog broda ako ima završenu sljedno-rastuću časničku izobrazbu druge razine i u činu natporučnika odnosno poručnika fregate provede četiri godine i ako ima završen najmanje diplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, odnosno kada u činu natporučnika odnosno poručnika fregate provede pet godina i ako ima završen preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij
- satnik, odnosno poručnik bojnog broda može biti promaknut u čin bojnika, odnosno kapetana korvete kada u činu satnika odnosno poručnika bojnog broda provede pet godina i ako ima završenu sljedno-rastuću časničku izobrazbu druge razine te završen najmanje stručni studij ili preddiplomski sveučilišni studij

- bojnik, odnosno kapetan korvete može biti promaknut u čin pukovnika, odnosno kapetana fregate kada u činu bojnika odnosno kapetana korvete provede pet godina, ako ima završenu slijedno-rastuću časničku izobrazbu treće razine te završen najmanje stručni studij ili preddiplomski sveučilišni studij, a iznimno bojnik odnosno kapetan korvete liječnik specijalist grane medicine kada u činu bojnika odnosno kapetana korvete provede pet godina može biti promaknut u čin pukovnika odnosno kapetana fregate bez završene slijedno-rastuće časničke izobrazbe treće razine
- pukovnik, odnosno kapetan fregate može biti promaknut u čin brigadira, odnosno kapetana bojnog broda kada u činu pukovnika odnosno kapetana fregate provede pet godina, ako ima završenu slijedno rastuću časničku izobrazbu treće razine te završen najmanje diplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, a iznimno pukovnik odnosno kapetan fregate liječnik specijalist grane medicine kada u činu pukovnika provede pet godina može biti promaknut u čin brigadira odnosno kapetana bojnog broda bez završene slijedno-rastuće izobrazbe treće razine.

(2) Iznimno od godina provedenih u činu iz stavka 1. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi protiv koje se vodio kazneni postupak i koja je pravomoćno oslobođena optužbe, za vrijeme za koje nije mogla biti promaknuta u viši čin, propisano vrijeme u višem činu potrebno za promicanje skraćuje se za jednu godinu za svaku godinu trajanja kaznenog postupka pri čemu u viši čin može biti promaknuta jedanput u kalendarskoj godini.

(3) Odredbe stavka 1. ovoga članka koje se odnose na vojnu izobrazbu ne primjenjuju se na časnike vojne specijaliste.

Članak 97.a

Brisan.

Odredba članka 97.a brisana je aktom objavljenim u »Narodnim novinama« broj 30/2018.

Članak 98.

(1) Brigadir, odnosno kapetan bojnog broda može biti promaknut u čin brigadnog generala, odnosno komodora kada ispuni uvjete iz članka 91. ovoga Zakona, kada u činu brigadira, odnosno kapetana bojnog broda provede četiri godine te ima završenu slijedno-rastuću časničku izobrazbu četvrte razine, završen diplomski sveučilišni studij, integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij i ima istaknute rezultate u službi na temelju najviših službenih ocjena i da je obnašao dužnost zapovjednika razine bojne ili više razine najmanje dvije godine.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, liječnik specijalist grane medicine kada u činu brigadira odnosno kapetana bojnog broda provede četiri godine, može biti promaknut u čin brigadnog generala odnosno komodora.

(3) Promaknuće u čin general-bojnika/kontraadmirala, general-pukovnika/vice-admirala i generala zbora/admirala obavlja se u skladu s uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.

(4) U čin stožernoga generala, odnosno admirala flote može biti promaknut general zbora, odnosno admiral samo za ratne zasluge.

*Ubrzano promicanje***Članak 99.**

Časnik koji je proveo polovicu propisanoga vremena u činu potrebnome za promaknuće može se promaknuti u viši čin ako je u tom vremenu obnašao zapovjednu dužnost i u svim ocjenjivačkim razdobljima bio ocijenjen službenom ocjenom »osobito se ističe«.

*Izvanredna dodjela čina***Članak 100.**

U ratnom stanju ili u stanju neposredne ugroženosti Predsjednik Republike može dodijeliti odgovarajući časnički čin neovisno o odredbama ovoga Zakona.

*Izvanredno promicanje***Članak 101.**

Vojna osoba može biti izvanredno promaknuta u neposredno viši čin bez obzira na uvjete propisane ovim Zakonom ako je obavljanjem službe stekla posebne zasluge za Oružane snage.

*Prevođenje čina***Članak 101.a**

(1) Djelatnim i pričuvnim dočasnicima i časnicima primljenim u vojnog specijalista prevodi se po sili zakona osobni čin u čin vojnog specijalista iste razine, pod uvjetom da njihov osobni čin nije viši od čina propisanoga ovim Zakonom za vojne specijaliste.

(2) Vojnom specijalistu iz stavka 1. ovoga članka vrijeme provedeno u činu djelatnog dočasnika i časnika računa se u vrijeme za promaknuće u viši čin vojnog specijalista.

*Počasni činovi***Članak 101.b**

(1) Predsjednik Republike može dodijeliti počasni čin časnika, generala odnosno admirala Oružanih snaga hrvatskim državljanima i državljanima stranih država za osobite zasluge stečene u Domovinskom ratu.

(2) Počasni čin daje pravo na oznake i odgovarajuće vojne počasti bez prava na zapovijedanje i vođenje te nema nikakve financijske učinke.

(3) Kriterije i postupak za predlaganje te druga pitanja u vezi s počasnim činovima iz stavka 1. ovoga članka odlukom propisuje Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane.

*Oduzimanje i gubitak čina***Članak 102.**

(1) Vojnoj osobi oduzima se čin:

- ako joj prestane hrvatsko državljanstvo

- ako joj je izvršnim rješenjem vojnostegovnog suda izrečena stegovna kazna oduzimanja čina.

- (2) Osoba kojoj se oduzima čin gubi i sva prava vezana uz čin.
- (3) Odluku o oduzimanju čina donosi osoba nadležna za dodjelu čina i promaknuće u čin u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (4) Odluka o oduzimanju čina nije upravna stvar.

Članak 103.

- (1) Osoba gubi čin po sili zakona ako joj prestane hrvatsko državljanstvo, ako je pravomoćnom presudom osuđena na bezuvjetnu kaznu zatvora od najmanje pet godina za kazneno djelo protiv: čovječnosti i ljudskog dostojanstva; života i tijela; osobne slobode; spolne slobode; spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta; braka, obitelji i djece; zdravlja ljudi; opće sigurnosti; imovine; krivotvorenja; službene dužnosti; pravosuđa; javnog reda; Republike Hrvatske; strane države ili međunarodne organizacije; Oružanih snaga.
- (2) Osoba nadležna za oduzimanje čina može oduzeti čin i osobi koja je pravomoćnom presudom osuđena na bezuvjetnu kaznu zatvora do pet godina za kazneno djelo protiv: čovječnosti i ljudskog dostojanstva; života i tijela; osobne slobode; spolne slobode; spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta; braka, obitelji i djece; zdravlja ljudi; opće sigurnosti; imovine; krivotvorenja; službene dužnosti; pravosuđa; javnog reda i mira; Republike Hrvatske; strane države ili međunarodne organizacije; Oružanih snaga.
- (3) O pravomoćnim presudama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka izvješćuje se Ministarstvo obrane po službenoj dužnosti u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku.
- (4) Osoba koja gubi čin gubi i sva prava vezana uz čin.
- (5) Odluka o gubljenju čina nije upravna stvar.

Vraćanje oduzetog čina

Članak 104.

- (1) Osobi iz članka 102. ovoga Zakona može biti vraćen čin koji joj je oduzet ako se utvrdi da nisu postojali razlozi za njegovo oduzimanje.
- (2) Osobi kojoj je bio oduzet čin vraćaju se i sva prava u vezi s činom od dana oduzimanja čina.
- (3) O povratu čina odlučuje osoba koja je dodijelila čin ili promaknula u čin.

4. STANDARDI PROFESIONALNOG RAZVOJA

Članak 105.

Standardi profesionalnog razvoja djelatnih vojnih osoba ovise o osobnom činu, godinama života, civilnoj izobrazbi, vojnoj izobrazbi, vremenu provedenom u službi, kao i o drugim okolnostima važnim za obavljanje službe u Oružanim snagama.

Članak 106.

- (1) Radi upravljanja profesionalnim razvojem ministar obrane pravilnikom utvrđuje standarde profesionalnog razvoja za djelatne vojnike/mornare, dočasnike i časnike.
- (2) Pravilnikom iz stavka 1. ovoga članka propisuje se i postupak utvrđivanja nemogućnosti daljnjeg profesionalnog razvoja.

5. OCJENJIVANJE DJELATNIH VOJNIH OSOBA**Članak 107.**

- (1) Djelatne vojne osobe ocjenjuje se za rad i postignuća tijekom kalendarske godine službenom ocjenom koja se koristi za odabir kandidata za promicanje, napredovanje u službi, izobrazbu, raspored i otpust iz službe.
- (2) Rok za donošenje službenih ocjena je 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu.
- (3) Ministar obrane pravilnikom propisuje uvjete, postupak i kriterije ocjenjivanja te način preispitivanja i evidentiranja službenih ocjena uz mišljenje načelnika Glavnog stožera.
- (4) Ne ocjenjuje se djelatnu vojnu osobu koja je, bez obzira na razloge, u kalendarskoj godini na dužnostima provela manje od šest mjeseci.

Članak 108.

- (1) Ocjenjivanje se provodi u dvije razine neposredne nadređenosti.
- (2) Prvoocjenjivač je obvezan provesti savjetovanje s ocjenjivanom osobom najmanje jedanput u ocjenjivanom razdoblju.
- (3) U drugoj razini drugoocjenjivač nadzire pravilnost i objektivnost postupka ocjenjivanja te donosi zaključnu ocjenu koja odražava procijenjene mogućnosti ocjenjivane osobe.
- (4) U drugoj razini ne ocjenjuje se vojna osoba kojoj je prvoocjenjivač ministar obrane odnosno načelnik Glavnog stožera.
- (5) Prvoocjenjivač je osoba neposredno nadređena osobi koju ocjenjuje odnosno po ovlasti prvoocjenjivača njegov zamjenik te je u tom slučaju drugoocjenjivač osoba koja je prenijela tu ovlast.
- (6) Drugoocjenjivač je osoba neposredno nadređena prvoocjenjivaču.

Članak 109.

- (1) Ocjene su »osobito se ističe«, »ističe se«, »dobar«, »zadovoljava« i »ne zadovoljava«.
- (2) Ocjena »ne zadovoljava« donosi se u upravnom postupku.

Članak 110.

- (1) Osoba nezadovoljna ocjenom može podnijeti zahtjev za preispitivanje ocjene osobi nadređenoj drugoocjenjivaču u roku od 15 dana od dana primitka ocjene.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka osoba nadređena drugoocjenjivaču obvezna je osnovati povjerenstvo od tri člana koji imaju najmanje isti čin, isti razinu obrazovanja i po mogućnosti stručno usmjerenje kao i ocjenjivana osoba.

(3) Povjerenstvo je dužno preispitati osporavanu ocjenu u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva i donijeti završnu ocjenu.

6. VOJNA PRIZNANJA

Općenito o vojnim priznanjima

Članak 111.

(1) Vojna priznanja mogu se dodijeliti vojnim osobama, službenicima i namještenicima, ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga te domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama za osobit doprinos u izvršenju misije ili zadaće Oružanih snaga.

(2) Vojna priznanja su vojne medalje, plakete, pohvale i nagrade.

Članak 112.

Vojna priznanja dodjeljuju se prigodom obilježavanja Dana Oružanih snaga, Dana državnosti Republike Hrvatske, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja, Dana neovisnosti Republike Hrvatske, dana grana, rodova i službi, obljetnica postrojbi te u drugim svečanim prigodama.

Vojne medalje

Članak 113.

(1) Vojne medalje dodjeljuju se vojnim osobama i službenicima i namještenicima na službi u Oružanim snagama i Ministarstvu obrane za osobni ili skupni doprinos postignućima u izvršavanju misija ili zadaća Oružanih snaga.

(2) Vojne medalje mogu se dodijeliti i vojnim osobama stranih zemalja te domaćim i stranim fizičkim i pravnim osobama za njihov osobni ili skupni doprinos postignućima u izvršenju misija ili zadaća Oružanih snaga.

(3) Vrste vojnih medalja, uvjete i postupak njihove dodjele pravilnikom propisuje Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane i uz mišljenje načelnika Glavnog stožera.

Plakete

Članak 114.

(1) Plakete se dodjeljuju ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga i Ministarstva obrane te vojnim osobama, službenicima i namještenicima za doprinos u promicanju ugleda Oružanih snaga.

(2) Vrste vojnih plaketa te uvjete i postupak njihove dodjele pravilnikom propisuje ministar obrane.

Dodjela vojnih medalja i plaketa

Članak 115.

Vojne medalje i plakete dodjeljuju:

- Predsjednik Republike
- predsjednik Vlade Republike Hrvatske

- ministar obrane
- načelnik Glavnog stožera.

*Pohvale i nagrade***Članak 116.**

- (1) Ustrojstvene jedinice Oružanih snaga za uspješno izvršenje misije ili zadatke pisano pohvaljuju i nagrađuju Predsjednik Republike, ministar obrane i načelnik Glavnog stožera.
- (2) Vojnu osobu, službenika i namještenika pisano pohvaljuje i nagrađuje časnik odnosno drugi čelnik ustrojstvene jedinice na dužnosti zapovjednika satnije, njoj ravne ili više razine.
- (3) Vrste pohvala i nagrada te uvjete i postupak njihove dodjele pravilnikom propisuje ministar obrane.

*Strane vojne medalje***Članak 117.**

- (1) Vojne osobe, službenici i namještenici Oružanih snaga i Ministarstva obrane mogu uz prethodno odobrenje Predsjednika Republike ili tijela koje on ovlasti primati vojne medalje stranih država i međunarodnih organizacija.
- (2) Prethodno odobrenje iz stavka 1. ovoga članka nije potrebno za primanje medalja međunarodnih organizacija čiji je član Republika Hrvatska.

VI. PRAVA IZ RADNOG ODNOSA**1. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA****Članak 118.**

- (1) Djelatne vojne osobe, službenici i namještenici imaju pravo na osnovno i dopunsko zdravstveno osiguranje na teret državnog proračuna Republike Hrvatske.
- (2) Kadeti, ročnici i pričuvnici za vrijeme službe u Oružanim snagama ostvaruju osnovno i dopunsko zdravstveno osiguranje na teret državnog proračuna Republike Hrvatske, ako nisu zdravstveno osigurani po drugoj osnovi.

Članak 119.

- (1) Zdravstvena zaštita pripadnika Oružanih snaga provodi se kroz sustav zdravstvene potpore kao dijela cjelovitog sustava potpore Oružanih snaga, a pruža se u stacionarnim i terenskim uvjetima.
- (2) Ministar obrane uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstva propisuje pravilnikom način planiranja, organizacije, provedbe i nadzora zdravstvene potpore u Oružanim snagama.

Članak 120.

- (1) Vojne osobe primarnu zdravstvenu zaštitu u pravilu ostvaruju kod izabranog vojnog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite i vojnog doktora dentalne medicine iz sastava vojnog zdravstvenog središta Ministarstva obrane i Oružanih

snaga i drugih ustrojstvenih jedinica Oružanih snaga nadležnih za provedbu zdravstvene potpore.

(2) Za vojne osobe kojima nije moguće zbog teritorijalne nepokrivenosti osigurati primarnu zdravstvenu zaštitu kod vojnog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite i vojnog doktora dentalne medicine uredit će se način izbora doktora medicine primarne zdravstvene zaštite i doktora dentalne medicine iz mreže javne zdravstvene službe u Republici Hrvatskoj.

(3) Ministar obrane uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstva propisat će pravilnikom postupak i ovlasti u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu i prava na zdravstveno osiguranje pripadnika Oružanih snaga te način izbora doktora medicine primarne zdravstvene zaštite.

Članak 121.

(1) Ročnici, kadeti i pričuvnici i nakon otpusta iz Oružanih snaga imaju pravo na zdravstvenu zaštitu i pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske do izlječenja odnosno dok nadležno tijelo mirovinskog osiguranja ne donese ocjenu radne sposobnosti:

- zbog ozljede ili bolesti koje su zadobili za vrijeme službe u Oružanim snagama, a koje su izravna posljedica obavljanja službe
- zbog bolesti koja je nastala prije stupanja u Oružane snage, a tijekom službe je došlo do njezina pogoršanja i zbog koje su otpušteni iz Oružanih snaga.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka imaju pravo na zdravstvenu zaštitu i pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske nakon otpusta iz Oružanih snaga kada prijave ozljedu ili bolest nadležnom liječničkom povjerenstvu i kada liječničko povjerenstvo utvrdi da je ozljeda ili bolest nastala tijekom službe u Oružanim snagama kao neposredna posljedica službe u Oružanim snagama.

Članak 122.

(1) Zdravstvena sposobnost utvrđuje se na:

- prijedlog izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite
- zahtjev nadređenog zapovjednika razine samostalne bojne, odnosno zapovjednika i čelnika njemu ravne ili više razine
- zahtjev djelatne vojne osobe.

(2) Nadređena osoba na dužnosti zapovjednika razine samostalne bojne, odnosno zapovjednika i čelnika njemu ravne ili više razine obvezna je tražiti da se djelatnu vojnu osobu uputi na ocjenu zdravstvene sposobnosti ako je privremeno nesposobna za rad prema propisima obveznog zdravstvenog osiguranja neprekidno tri mjeseca odnosno s prekidima šest mjeseci u posljednje dvije godine.

(3) Djelatna vojna osoba dužna je pristupiti zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja svoje zdravstvene sposobnosti.

Članak 123.

- (1) Zdravstvenu sposobnost za vojnu službu utvrđuju specijalisti medicine rada i zdravstvene komisije Ministarstva obrane te donose akte iz svoje nadležnosti s ocjenom zdravstvene sposobnosti.
- (2) Prvostupanjska zdravstvena komisija odlučuje o pritužbi na ocjenu zdravstvene sposobnosti i donosi odluku o zdravstvenoj sposobnosti te odlučuje o drugim zahtjevima za medicinsko vještačenje sposobnosti za vojnu službu.
- (3) Viša zdravstvena komisija odlučuje o pritužbi na odluku iz stavka 2. ovoga članka.
- (4) Djelatnoj vojnoj osobi prestaje služba donošenjem rješenja o prestanku službe u roku od 30 dana od dana dostave odluke iz stavka 2. ovoga članka ako protiv odluke nije podnesena pritužba, odnosno donošenjem rješenja o prestanku službe u roku od 30 dana od dana donošenja odluke iz stavka 3. ovoga članka.
- (5) Odluke zdravstvene komisije i više zdravstvene komisije nisu upravne stvari.
- (6) Ministar obrane uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstva pravilnikom propisuje način, kriterije i ovlasti za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti za vojnu službu, osnivanje, područje rada i sastav zdravstvenih komisija.
- (7) Pravilnikom iz stavka 6. ovoga članka uredit će se i način utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za vojnu službu za osobe s djelomičnim gubitkom zdravstvene sposobnosti za djelatnu vojnu službu, a za koje postoji potreba i interes za zadržavanje u službi.

2. OBLICI POTPORE PRIPADNICIMA ORUŽANIH SNAGA I NJIHOVIM OBITELJIMA**Članak 124.**

- (1) Kada je protiv pripadnika Oružanih snaga pokrenut kazneni postupak zbog radnji počinjenih u obavljanju službene zadaće s opasnom stvari u Oružanim snagama, Ministarstvo obrane može pripadnicima Oružanih snaga osigurati odvjetničku pomoć.
- (2) Djelatnim vojnim osobama, na osobni zahtjev, Ministarstvo obrane će osigurati besplatno pravno savjetovanje ako je protiv njih pokrenut kazneni postupak po privatnoj tužbi vezan za obavljanje službe, a služba je prema ocjeni Ministarstva obrane obavljana u skladu s propisima i pravilima.
- (3) Pravno savjetovanje iz stavka 2. ovoga članka obuhvaća savjetovanje o pravnom položaju u pravnim stvarima koje su povezane s obavljanjem vojne službe, pravima i obvezama u postupku, postupovnim pravilima, načinu izvršenja sudske odluke i sl.
- (4) Odluku o ostvarivanju prava iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka donosi ministar obrane uz pribavljeno prethodno mišljenje nadležnog državnog odvjetništva.

Članak 125.

- (1) Skupne i pojedinačne procjene psihičkog stanja i spremnosti pripadnika Oružanih snaga provode djelatnici psihološke struke te predlažu mjere za održavanje i poboljšanje tog stanja.
- (2) Vojnoj osobi, službeniku i namješteniku koji je u obavljanju službe ili u vezi sa službom, posredno ili neposredno sudjelovao u traumatskom, odnosno pogibeljnom događaju Ministarstvo obrane će osigurati pružanje psihološke pomoći.
- (3) Vojnu osobu koja odbije psihološku pomoć zapovjednik samostalne bojne ili više razine odnosno vojni psiholog može uputiti na izvanrednu psihološku procjenu.
- (4) Kriterije i postupak za utvrđivanje psihičkih uvjeta za službu, kao i način postupanja u pružanju psihološke pomoći propisuje ministar obrane pravilnikom iz članka 34. ovoga Zakona.

Članak 126.

- (1) Djelatne vojne osobe kolektivno se osiguravaju od posljedica nesretnog slučaja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske.
- (2) Kadeti, ročnici i pričuvnici za vrijeme službe u Oružanim snagama kolektivno se osiguravaju od posljedica nesretnog slučaja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske.
- (3) O uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ministar obrane donosi pravilnik.

Članak 127.

- (1) Djelatna vojna osoba koja pogine ili umre bit će pokopana uz vojne počasti u mjestu koje odredi njezina obitelj na trošak Ministarstva obrane.
- (2) Pod troškovima iz stavka 1. ovoga članka razumijevaju se:
 - troškovi lijesa i prijevoza posmrtnih ostataka do mjesta pogreba
 - putni troškovi za dva pratitelja
 - troškovi grobnog mjesta ako ga obitelj nema
 - troškovi kremiranja
 - ostali troškovi.
- (3) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na ostale vojne osobe koje poginu ili umru u obavljanju službe.
- (4) Uz vojne počasti iz stavaka 1. i 3. ovoga članka neće biti pokopana osoba čija smrt nastupi u osobito nečasnim okolnostima, što utvrđuje Ministarstvo obrane.
- (5) Ministar obrane pravilnikom propisuje postupak ostvarivanja prava i iznos troškova iz stavka 2. ovoga članka.
- (6) Vojne počasti iz stavka 1. ovoga članka propisuju se pravilnikom o obredima u Oružanim snagama iz članka 9. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona.

Članak 128.

- (1) Obitelj vojne osobe koja pogine pri obavljanju službe, umre od rane ili ozljede zadobivene pri obavljanju službe ili u vezi sa službom ima pravo na jednokratnu

novčanu pomoć u iznosu od 12 proračunskih osnovica i troškove pogreba iz članka 127. ovoga Zakona.

(2) Obitelj vojne osobe koja pogine ili umre u okolnostima različitima od stavka 1. ovoga članka ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć u iznosu od tri proračunske osnovice i troškove pogreba iz članka 127. ovoga Zakona.

Članak 129.

(1) Djeca vojne osobe koja je izgubila život u obavljanju službe imaju pravo na mjesečnu novčanu pomoć kao naknadu za troškove uzdržavanja i redovnog školovanja, i to za dijete predškolskog uzrasta 50%, do završenog osmog razreda osnovne škole 70% te do završene srednje škole, odnosno studiranja u statusu redovitog studenta 90% proračunske osnovice do kraja redovnog školovanja, a najdulje do navršene 26. godine života.

(2) Pod obavljanjem službe iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju se borbene zadaće, vojne vježbe, operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu te obučne aktivnosti.

Članak 130.

Djelatna vojna osoba ima pravo na novčanu pomoć u slučaju smrti supružnika, djeteta, posvojenika i roditelja ili posvojitelja u visini jedne proračunske osnovice.

Članak 130.a

Odredba članka 130. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuje i na ročnike na temeljnom vojnom osposobljavanju.

Članak 131.

Rješavanje o pravima na novčane pomoći iz članaka 128., 129. i 130. ovoga Zakona upravne su stvari.

2.A PRAVA PO OSNOVI STRADAVANJA VOJNE OSOBE

Članak 131.a

(1) Vojnoj osobi koja je bez svoje krivnje teško ranjena ili teško ozlijeđena u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama i koja je nepokretna, slabo pokretna ili joj se ne preporučuje kretanje, Ministarstvo obrane će uz njezinu suglasnost osigurati administrativnu i psihosocijalnu potporu pri rješavanju pitanja i ostvarivanju prava vezanih uz njezino stanje.

(2) Potporu iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo obrane osigurat će najdulje 30 dana od dana prestanka odnosno otpusta iz službe.

(3) Nehaj se ne smatra krivnjom u smislu stavka 1. ovoga članka.

(4) Vrste i način pružanja potpore iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar obrane.

Članak 131.b

(1) Vojna osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20% zbog rane ili ozljede koju je bez svoje krivnje zadobila u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama, u skladu s odredbama ovoga Zakona i posebnih zakona ostvaruje:

- pravo na invalidsku mirovinu
- prava po osnovi oštećenja organizma
- pravo na stambeno zbrinjavanje.

(2) Način i postupak utvrđivanja okolnosti u kojoj je nastala rana ili ozljeda iz stavka 1. ovoga članka propisuje se pravilnikom iz članka 131.a stavka 4. ovoga Zakona.

Pravo na invalidsku mirovinu

Članak 131.c

(1) Vojna osoba iz članka 131.b ovoga Zakona kod koje zbog rane ili ozljede koju je bez svoje krivnje zadobila u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama nastane djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti ima pravo na invalidsku mirovinu.

(2) Pravo na invalidsku mirovinu iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskoga osiguranja djelatnih vojnih osoba ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Pri izračunu mirovine iz stavka 1. ovoga članka polazni faktor je 1,85.

Prava po osnovi oštećenja organizma

Članak 131.d

(1) Prava koja se ostvaruju po osnovi oštećenja organizma su:

- pravo na osobnu invalidninu
- pravo na ortopedski doplatak
- pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe
- pravo na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju.

(2) Oštećenje organizma iz stavka 1. ovoga članka, u smislu ovoga Zakona, je oštećenje nastalo kao posljedica rane ili ozljede koju je vojna osoba bez svoje krivnje zadobila u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama.

(3) Radi ostvarivanja prava iz stavka 1. ovoga članka vojne osobe iz članka 131.b ovoga Zakona razvrstavaju se prema utvrđenom postotku oštećenja organizma u deset skupina:

- I. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 100% oštećenje organizma kojoj je za redoviti život potrebna njega i pomoć druge osobe
- II. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 100% oštećenje organizma
- III. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 90% oštećenje organizma
- IV. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 80% oštećenje organizma
- V. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 70% oštećenje organizma
- VI. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 60% oštećenje organizma
- VII. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 50% oštećenje organizma
- VIII. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 40% oštećenje organizma
- IX. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 30% oštećenje organizma
- X. skupina – osoba s invaliditetom koja ima 20% oštećenje organizma.

*Pravo na osobnu invalidninu***Članak 131.e**

(1) Osobna invalidnina je pravo vojne osobe iz članka 131.b ovoga Zakona na osnovi oštećenja organizma i na temelju toga prava ostvaruju se ostala prava po osnovi oštećenja organizma iz ovoga Zakona.

(2) Osobna invalidnina iz stavka 1. ovoga članka određuje se prema skupini oštećenja organizma u koju je vojna osoba iz članka 131.b ovoga Zakona razvrstana i pripada joj u mjesečnom iznosu.

(3) Mjesečni iznos osobne invalidnine osobe s invaliditetom I. skupine određuje se u iznosu od 115% od utvrđene proračunske osnovice.

(4) Mjesečni iznos osobne invalidnine osobe s invaliditetom od II. do X. skupine određuje se u postotku od osobne invalidnine osobe s invaliditetom I. skupine, i to:

Skupina	Postotak
II.	73
III.	55
IV.	41
V.	29
VI.	18
VII.	12
VIII.	6
IX.	4
X.	3.

*Pravo na ortopedski doplatak***Članak 131.f**

(1) Pravo na ortopedski doplatak ima vojna osoba iz članka 131.b ovoga Zakona kojoj je oštećenje organizma izravna posljedica rane ili ozljede koje je uzrokovalo amputaciju ekstremiteta, teško oštećenje funkcije ekstremiteta, potpuni gubitak vida na oba oka ili potpuni gubitak sluha.

(2) Oštećenja organizma iz stavka 1. ovoga članka razvrstavaju se u četiri stupnja prema težini oštećenja u skladu s člankom 131.d stavkom 3. podstavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona.

(3) Osnovica za određivanje ortopedskog doplatka je mjesečni iznos osobne invalidnine osobe s invaliditetom I. skupine.

(4) Ortopedski doplatak mjesečno iznosi:

- za I. stupanj 29% od osnovice
- za II. stupanj 22% od osnovice
- za III. stupanj 14% od osnovice
- za IV. stupanj 7% od osnovice.

(5) Vojnoj osobi iz članka 131.b ovoga Zakona s dva ili više oštećenja I. stupnja ortopedski doplati iz stavka 4. podstavka 1. ovoga članka povećava se za 25% za svako sljedeće oštećenje.

Pravo na doplati za njegu i pomoć druge osobe

Članak 131.g

(1) Vojna osoba iz članka 131.b ovoga Zakona ima mjesečno pravo na doplati za njegu i pomoć druge osobe, i to:

- I. skupine oštećenja organizma u iznosu 100% od osnovice
- II., III. i IV. skupine oštećenja organizma u iznosu 60% od osnovice.

(2) Osnovica za određivanje doplati za njegu i pomoć druge osobe iz stavka 1. ovoga članka je mjesečni iznos osobne invalidnine osobe s invaliditetom I. skupine.

Pravo na medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju

Članak 131.h

Vojna osoba iz članka 131.b ovoga Zakona ima pravo na bolničku medicinsku odnosno fizikalnu rehabilitaciju ako je takva rehabilitacija na temelju nalaza doktora specijalista prijeko potrebna u vezi s ranom ili ozljedom, a provodi se kod ozljeda lokomotornog sustava, amputacije udova, kranio-cerebralnih ozljeda i ozljeda kralježnice.

Pravo na stambeno zbrinjavanje

Članak 131.i

(1) Način i postupak ostvarivanja prava na stambeno zbrinjavanje za vojnu osobu iz članka 131.b ovoga Zakona, kao i prilagodbu stambenoga prostora uređuje se pravilnikom iz članka 132. ovoga Zakona.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje i braćni ili izvanbraćni drug ili djeca vojne osobe koja bez svoje krivnje pogine ili umre zbog rane ili ozljede koju je zadobila u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama.

Pravo na obiteljsku mirovinu

Članak 131.j

(1) Članovi obitelji vojne osobe koja bez svoje krivnje pogine ili umre zbog rane ili ozljede koju je zadobila u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama ostvaruju pravo na obiteljsku mirovinu.

(2) Pravo na obiteljsku mirovinu iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje mirovinsko osiguranje ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(3) Članovi obitelji vojne osobe iz stavka 1. ovoga članka su braćni ili izvanbraćni drug i djeca te roditelji ako osoba nije imala braćnog ili izvanbraćnog druga i djece.

(4) Braćni ili izvanbraćni drug vojne osobe iz stavka 1. ovoga članka stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navrši 40 godina života.

(5) Roditelji vojne osobe iz stavka 1. ovoga članka stječu pravo na obiteljsku mirovinu kada navrše 50 godina života.

(6) Osobe iz stavaka 4. i 5. ovoga članka pravo na obiteljsku mirovinu stječu bez obzira na godine života ako kod njih nastane potpuni gubitak radne sposobnosti prije ispunjenja uvjeta iz stavaka 4. i 5. ovoga članka.

(7) Pri izračunu mirovine iz stavka 1. ovoga članka polazni faktor je 1,90.

(8) Način i postupak utvrđivanja okolnosti pogibije odnosno smrti vojne osobe iz stavka 1. ovoga članka propisuje se pravilnikom iz članka 131.a stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 131.k

Vojna osoba iz članka 131.b ovoga Zakona ima pravo na osnovno i dopunsko zdravstveno osiguranje ako ga ne ostvaruje po drugoj osnovi.

Članak 131.l

Na vojne osobe iz članka 131.b ovoga Zakona i članove obitelji vojnih osoba koje su poginule ili zadobile ranu ili ozljedu u obavljanju službenih zadaća u Oružanim snagama na poslovima protuminskoga djelovanja primjenjuju se prava propisana zakonom kojim se uređuje protuminsko djelovanje kada je to za njih povoljnije.

Članak 131.m

Na ostala pitanja u vezi s postupkom za ostvarivanje statusa, statusom i pravima vojnih osoba iz članka 131.b ovoga Zakona i članova obitelji vojnih osoba koje su poginule ili zadobile ranu ili ozljedu u obavljanju službenih zadaća u Oružanim snagama koja nisu propisana ovim Zakonom primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje mirovinsko osiguranje i zaštita ratnih i mirnodopskih vojnih invalida odnosno pravo koje je za njih povoljnije.

Članak 131.n

Sredstva za ostvarivanje prava iz članaka 131.a, 131.b, 131.c, 131.d, 131.e, 131.f, 131.g, 131.h, 131.i, 131.j, 131.k 131.l i 131.m ovoga Zakona osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva obrane.

3. STANOVANJE

Članak 132.

(1) Djelatni vojnici/mornari, ročnici, kadeti i pričuvnici za vrijeme službe u Oružanim snagama smješteni su u vojnim lokacijama bez naknade.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, djelatnim vojnicima/mornarima može se na osobni zahtjev odobriti smještaj izvan vojnih lokacija bez prava na naknadu za stanovanje i naknadu troškova prijevoza.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u skladu s potrebama službe u vojnim lokacijama mogu biti smješteni i drugi pripadnici Oružanih snaga.

(4) Časnicima i dočasnicima koji u mjestu službe nemaju riješeno stambeno pitanje može se dati na korištenje službeni stan prema uvjetima i kriterijima u skladu s pravilnikom koji donosi ministar obrane.

Članak 132.a

(1) U svrhu rješavanja stambenog pitanja i poticanja zadržavanja u službi, djelatne vojne osobe mlađe od 45 godina života mogu ostvariti pravo na potporu za stambeno zbrinjavanje.

(2) Podrobniji uvjeti, mjerila i postupak pružanja potpore vezano uz stambeno zbrinjavanje djelatnim vojnim osobama pravilnikom propisuje ministar obrane.

Članak 133.

(1) Naknada za stanovanje ostvaruje se kao nadoknada povećanih troškova života zbog najma stambenog prostora djelatnim vojnim osobama imenovanim ili raspoređenim u mjesto službe koje je udaljeno najmanje 50 km od mjesta njihova prebivališta, ili ako je prebivalište ili mjesto službe na otoku bez obzira na udaljenost te ako nemaju riješeno stambeno pitanje i nisu smještene u vojnim lokacijama.

(2) Djelatna vojna osoba kojoj je prebivalište na otoku ili mu je mjesto službe na otoku ne ostvaruje pravo na naknadu za stanovanje ako mu je poslodavac osigurao prijevoz na otok i za povratak s otoka.

(3) Pravo iz stavka 1. ovoga članka priznaje se na temelju prijavljenoga boravišta u mjestu službe.

(4) Smatra se da djelatna vojna osoba ima riješeno stambeno pitanje ako ona ili član njezine obitelji (supružnik, maloljetno dijete ili dijete na redovitom školovanju, s kojim živi u obiteljskom kućanstvu) u mjestu službe ili u mjestu udaljenom do 50 km od mjesta službe ima u vlasništvu stan ili obiteljsku kuću.

(5) Dočasnici i časnici te generali/admirali smješteni u vojnim lokacijama ostvaruju pravo na 50% najniže naknade za stanovanje.

(6) Pod smještajem u vojnim lokacijama iz stavka 4. ovoga članka smatra se smještaj dočasnika i časnika te generala/admirala koji neprekidno traje najmanje 30 dana.

(7) Pod vojnim lokacijama, u smislu odredbi ovoga članka, ne smatraju se službeni stanovi te osobe smještene u službenim stanovima ne ostvaruju pravo na naknadu za stanovanje.

(8) Djelatni vojnici/mornari kojima nije osiguran smještaj u vojnim lokacijama imaju pravo na naknadu za stanovanje, osim djelatnih vojnika/mornara iz članka 132. stavka 2. ovoga Zakona.

(9) Ako su bračni i izvanbračni supružnici imenovani ili raspoređeni u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i žive u zajedničkom kućanstvu, svaki od njih ostvaruje pravo na 50% pripadajuće naknade za stanovanje, osim ako se ne dogovore da jedan od njih ostvaruje puni iznos naknade za stanovanje te u tom slučaju drugi supružnik ne ostvaruje pravo na troškove prijevoza za dolazak na posao i odlazak s posla te korištenje organiziranoga ili ugovorenog međumjesnog prijevoza.

(10) Organizirani ili ugovoreni međumjesni prijevoz od mjesta prebivališta do mjesta službe isključuje pravo na naknadu za stanovanje, ako je to povoljnije za poslodavca.

(11) Iznimno od stavka 10. ovoga članka, djelatne vojne osobe koje su raspoređene ili imenovane u mjesto službe u kojem nema mogućnosti najma stana ili kuće,

ostvaruju pravo na naknadu za stanovanje prema mjestu službe i pravo na korištenje organiziranoga ili ugovorenog prijevoza od mjesta službe do najbližeg mjesta gdje postoji mogućnost najma stana ili kuće, ili naknadu troškova prijevoza sukladno propisima kojima se reguliraju troškovi prijevoza ako organizirani ili ugovoreni prijevoz ne postoji.

(12) Pravo iz stavka 11. ovoga članka ostvaruje se na temelju potvrde o prijavljenom boravištu u najbližem mjestu.

(13) Promjena mjesta prebivališta djelatne vojne osobe koje je udaljeno najmanje 50 km od mjesta službe, ili ako je prebivalište ili mjesto službe na otoku bez obzira na udaljenost, nije od utjecaja na priznavanje prava na naknadu za stanovanje za vrijeme rasporeda u istom mjestu službe.

(14) Prebivalište odnosno boravište djelatne vojne osobe u smislu ovoga Zakona je prebivalište odnosno boravište u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje prebivalište i boravište hrvatskih državljana.

(15) Način utvrđivanja prava na naknadu za stanovanje propisuje se pravilnikom iz članka 132. stavka 4. ovoga Zakona.

(16) Pravo na naknadu za stanovanje iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se umjesto naknade troškova zbog odvojenog života od obitelji te se ne smatra oporezivim primitkom po osnovi nesamostalnog rada u skladu s propisima o porezu na dohodak.

(17) Visinu naknade za stanovanje iz stavka 1. ovoga članka i popis mjesta službe iz stavka 7. ovoga članka odlukom propisuje ministar obrane.

Članak 133.a

(1) Supružnik djelatne vojne osobe imenovane ili raspoređene po potrebi službe u mjesto službe koje je najmanje 50 km udaljeno od mjesta njihova prebivališta, kojem prestane radni odnos zbog preseljenja u mjesto službe djelatne vojne osobe, a u tom mjestu nema mogućnosti zaposliti se na odgovarajućem radnom mjestu, ima pravo na produženo osiguranje u trajanju do dvije godine od dana prestanka radnog odnosa na teret državnog proračuna Republike Hrvatske.

(2) Odgovarajuće mjesto u smislu stavka 1. ovoga članka smatra se radno mjesto iste vrste i razine obrazovanja koje je supružnik imao prije prestanka radnog odnosa.

(3) Pravo iz stavka 1. ovog članka supružnik djelatne vojne osobe ostvaruje na temelju prijavljenog boravišta u mjestu službe djelatne vojne osobe.

(4) Pravo na produženo osiguranje supružniku prestaje i prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka kada se zaposli, ostvari pravo na mirovinu, odbije zaposlenje na odgovarajućem radnom mjestu, odjavi boravište u mjestu službe djelatne vojne osobe ili bude osuđen na kaznu zatvora.

Članak 134.

Brisan.

Odredba članka 134. brisana je aktom objavljenim u »Narodnim novinama« broj 30/2018.

4. PLAĆE I DODACI NA PLAĆU

Članak 135.

(1) Djelatne vojne osobe imaju pravo na plaću, dodatke na plaću i druga materijalna prava, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(2) Djelatnoj vojnoj osobi ne pripada plaća za sate odnosno dane neopravdane odsutnosti s posla.

Članak 136.

(1) Plaća djelatnih vojnih osoba sastoji se od osnovne plaće i dodataka na plaću.

(2) Plaća se određuje odlukom o rasporedu.

(3) Odluka iz stavka 2. ovoga članka nije upravna stvar.

Članak 137.

(1) Osnovna plaća djelatne vojne osobe je umnožak koeficijenta osobnog čina i osnovice za obračun plaće, uvećan za 0,5% za svaku godinu navršenog radnog staža.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osnovnu plaću djelatne vojne osobe raspoređene na ustrojbeno mjesto višega čina od osobnoga čina čini aritmetička sredina osnovne plaće utvrđene za osobni čin i osnovne plaće čina ustrojbenog mjesta na koje je djelatna vojna osoba raspoređena.

(3) Ako je u slučaju rasporeda iz stavka 2. ovoga članka čin ustrojbenog mjesta određen u rasponu od dva ili više činova i pri čemu su svi činovi u rasponu viši od osobnoga čina, osnovna plaća čina ustrojbenog mjesta određuje se prema najnižem činu u rasponu.

(4) Ako je u slučaju rasporeda iz stavka 2. ovoga članka čin ustrojbenog mjesta određen u rasponu od dva ili više činova i pri čemu je osobni čin po razini jednak jednom od činova u rasponu, osnovna plaća čina ustrojbenog mjesta određuje se prema činu koji je po razini jednak osobnom činu.

(5) Vojnom specijalistu koji sustavom promaknuća, u skladu s odredbama ovoga Zakona, dostigne ustrojbeni čin radnog mjesta na koji je raspoređen ili dostigne maksimalni čin za vojnog specijalista propisan odredbama ovoga Zakona svakih idućih pet godina provedenih na dužnosti vojnog specijalista uvećava se vrijednost koeficijenta osobnog čina.

(6) Osnovica za obračun plaće djelatne vojne osobe jednaka je osnovici za obračun plaće državnih službenika i namještenika.

(7) Iznimno od odredbi ovoga članka, na pojedina ustrojbeno mjesto u Hrvatskom vojnom učilištu koja su određena u skladu s nazivima radnih mjesta u javnim službama pri obračunu plaće primjenjuju se koeficijenti složenosti poslova utvrđeni za javne službe.

(8) Vrijednost koeficijenta osobnog čina djelatnih vojnih osoba i iznos uvećanja koeficijenta osobnog čina za vojne specijaliste iz stavka 5. ovoga članka uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 137.a

(1) Ročnik na temeljnom vojnom osposobljavanju ima pravo na plaću umnoška koeficijenta u visini od 90 % vrijednosti koeficijenta osobnog čina vojnika/mornara i osnovice za izračun plaće za vojnika/mornara.

(2) Zaposleni ročnik na temeljnom vojnom osposobljavanju kojem prava iz radnog odnosa miruju u skladu sa zakonom kojim se uređuju radni odnosi, ostvaruje pravo na naknadu u visini plaće iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 138.

(1) Osnovna plaća djelatne vojne osobe uvećat će se za 8 % djelatnim vojnim osobama koje imaju akademski stupanj magistra znanosti odnosno za 15 % djelatnim vojnim osobama koje imaju akademski stupanj doktora znanosti, ako to nije uvjet za obavljanje poslova ustrojbenog mjesta, ali se odnosi na područje kojim se djelatna vojna osoba bavi u okviru poslova svojeg ustrojbenog mjesta.

(2) Osnovna plaća djelatne vojne osobe uvećat će se za 8 % djelatnim vojnim osobama koje su završile sveučilišni specijalistički studij i stekle akademski naziv sveučilišnoga specijalista, ako to nije uvjet za obavljanje poslova ustrojbenog mjesta, ali se odnosi na područje kojim se djelatna vojna osoba bavi u okviru poslova svojeg ustrojbenog mjesta.

(3) Pravo na uvećanje osnovne plaće za 8 % ostvaruju i djelatne vojne osobe koje su završile četvrtu razinu slijedno-rastuće vojne izobrazbe i stekle inozemnu visokoškolsku kvalifikaciju koju je u svrhu stručnog priznavanja priznala nadležna agencija za znanost i visoko obrazovanje u Republici Hrvatskoj.

Članak 139.

(1) Dodaci na plaću su dodaci koje ostvaruju djelatne vojne osobe za posebne uvjete vojne službe te za deficitarna zvanja i struke.

(2) Dodaci za posebne uvjete vojne službe dijele se na dodatak za vojnu službu i dodatak za otežane uvjete rada.

(3) Dodatak za vojnu službu ostvaruju sve djelatne vojne osobe.

(4) Dodatak za otežane uvjete rada ostvaruju osobe raspoređene na dužnosti s otegotnim uvjetima rada.

(5) Dodaci iz stavka 1. ovoga članka utvrđuju se u postotku od osnovice za obračun plaće.

(6) Ministar obrane pravilnikom utvrđuje dužnosti s otegotnim uvjetima rada te određuje način utvrđivanja prava na dodatak, iznos dodatka, kao i deficitarna zvanja i struke za koje se utvrđuje pravo na dodatak.

4.A RADNA MJESTA SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA U ORUŽANIM SNAGAMA S POSEBNIM UVJETIMA RADA**Članak 139.a****Prestao važiti.**

Odredba članka 139.a prestala je važiti stupanjem na snagu akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 155/2023.

5. NAKNADE PLAĆE

Naknada plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad

Članak 140.

(1) Djelatnoj vojnoj osobi koja je zbog privremene nesposobnosti za rad do 42 dana spriječena obnašati službu pripada naknada plaće u visini od 85% od njezine plaće.

(2) Djelatnoj vojnoj osobi za vrijeme privremene nesposobnosti za službu uzrokovane ozljedom na radu i profesionalnom bolešću pripada naknada plaće u skladu s propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Članak 140.a

Odredbe članka 140. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na ročnike na temeljnom vojnom osposobljavanju.

Članak 141.

Naknada plaće za privremenu nesposobnost za rad koja traje dulje od 42 dana određuje se u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju i isplaćuje se na teret sredstava Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje.

Naknada plaće za vrijeme godišnjeg odmora i dopusta

Članak 142.

Djelatnoj vojnoj osobi za vrijeme godišnjeg odmora i plaćenog dopusta pripada naknada plaće kao da je radila u redovnom radnom vremenu, a najmanje u visini njezine prosječne mjesečne plaće u prethodna tri mjeseca.

Naknada plaće za vrijeme izobrazbe i obuke

Članak 143.

(1) Djelatnoj vojnoj osobi za vrijeme izobrazbe u zemlji ili inozemstvu isplaćuje se naknada plaće u visini plaće koju je ostvarivala na temelju dužnosti na koju je bila raspoređena prije upućivanja na izobrazbu.

(2) Djelatnoj vojnoj osobi upućenoj na izobrazbu u inozemstvo, kao i djelatnoj vojnoj osobi upućenoj na izobrazbu izvan mjesta prebivališta dulje od 30 dana, pripada i posebna naknada u iznosu koji odlukom određuje ministar obrane.

(3) Djelatnoj vojnoj osobi upućenoj na vojnu obuku u inozemstvo pripada posebna naknada koju odlukom određuje ministar obrane.

(4) Pravo iz stavaka 2. i 3. ovoga članka isključuje pravo na dnevnicu.

6. OSTALA PITANJA U VEZI S PLAĆOM

Članak 144.

(1) Djelatna vojna osoba koja je odlukom ministra obrane upućena u drugo javno-pravno tijelo ili pravnu osobu zadržava pravo na osnovnu plaću osobnog čina, ako je to za nju povoljnije od plaće u tijelu u koje je upućena, i druga materijalna prava u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Tijela ili pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su Ministarstvu obrane nadoknaditi isplaćenu plaću, doprinose i druga materijalna prava za osobu iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Djelatna vojna osoba raspoređena u međunarodnu organizaciju sa sjedištem u Republici Hrvatskoj zadržava plaću dužnosti s koje je upućena i ostvaruje dodatke u skladu s posebnim propisima tijela u koje je upućena.

(4) Status vojnodiplomatskih osoba, administrativno-tehničkog osoblja i članova njihove uže obitelji upućenih na rad u međunarodna tijela te njihova mjerila za plaće, materijalna prava i druga primanja uredbom propisuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 145.

Kandidatu za časnika za vrijeme vojne izobrazbe i obuke tijekom koje se osposobljava za časnika Oružanih snaga pripada naknada plaće u visini 90 % osnovne plaće utvrđene za čin poručnika/poručnika korvete.

Članak 146.

(1) Ugovornom pričuvniku tijekom službe u Oružanim snagama pripada plaća i druge naknade u skladu sa sklopljenim ugovorom o službi u ugovornoj pričuvi.

(2) Ministar obrane pravilnikom propisuje kriterije, uvjete i postupak ostvarivanja prava na novčanu naknadu ili naknadu plaće te druga prava ugovornih pričuvnika.

7. NAKNADE TROŠKOVA U VEZI S OBAVLJANJEM SLUŽBE

Naknada prijevoznih troškova

Članak 147.

(1) Djelatna vojna osoba ima pravo na naknadu troškova mjesnog i međumjesnog prijevoza za redoviti dolazak i odlazak na posao i s posla.

(2) Organiziran ili ugovoren međumjesni prijevoz isključuje pravo na naknadu za stanovanje.

(3) Djelatni vojnik/mornar raspoređen izvan mjesta svojega prebivališta ima pravo na naknadu u visini troškova najjeftinijeg prijevoza za dva putovanja mjesečno iz mjesta službe u mjesto prebivališta, osim kada koristi organizirani ili ugovoreni prijevoz ili ostvaruje pravo na naknadu za stanovanje.

(4) Pravo na naknadu troškova iz stavka 1. ovoga članka ne može se ostvariti ako je Ministarstvo obrane organiziralo ili ugovorilo prijevoz.

(5) Ministar obrane pravilnikom propisuje uvjete i postupak za ostvarenje naknade troškova prijevoza.

Naknada selidbenih troškova

Članak 148.

(1) Djelatna vojna osoba koja je zbog potreba službe raspoređena ili imenovana na dužnost u drugo mjesto rada ima pravo na naknadu troškova selidbe iz dosadašnjega u novo mjesto stanovanja u Republici Hrvatskoj.

(2) Djelatnoj vojnoj osobi isplatit će se naknada troškova selidbe u visini stvarnih izdataka prema računima troškova prijevoza uobičajenih u mjestu selidbe.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, selidbeni troškovi neće se nadoknađivati kada selidbu organizira Ministarstvo obrane.

Naknada za službeno putovanje

Članak 149.

(1) Djelatna vojna osoba upućena na službeno putovanje u zemlji i inozemstvu ima pravo na naknadu prijevoznih troškova, dnevnice i naknadu troškova za smještaj.

(2) Visina dnevnice za službena putovanja u Republici Hrvatskoj i inozemstvu isplaćuje se u iznosu propisanom za državne službenike i namještenike.

(3) Djelatna vojna osoba ima pravo na 40% iznosa dnevnice kada joj je osigurana dnevna prehrana, a nema pravo na naknadu troškova za smještaj kada joj je osiguran smještaj u čvrstom objektu.

(4) Pravo iz stavka 1. ovoga članka pripada i djelatnim vojnim osobama upućenima u međunarodne organizacije i operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu kada su upućene na službeno putovanje.

(5) Pod službenim putovanjem iz stavka 1. ovoga članka smatra se putovanje do 30 dana neprekidno iz uobičajenog mjesta službe odnosno mjesta rada ili iz mjesta prebivališta odnosno boravišta djelatne vojne osobe u drugo mjesto udaljeno najmanje 30 kilometara, radi obavljanja u nalogu za službeno putovanje određenih poslova vezanih uz njezinu dužnost odnosno poslova u vezi sa službom u Oružanim snagama.

Naknada za posebne oblike rada u službi

Članak 149.a

(1) Djelatnoj vojnoj osobi pripada pravo na naknadu za posebne oblike rada u službi.

(2) Posebni oblici rada u službi iz stavka 1. ovoga članka su rad u terenskim uvjetima, stražarska služba i dežurstvo.

(3) Pod radom u terenskim uvjetima iz stavka 2. ovoga članka podrazumijevaju se vježbe, obuka i izobrazba na vojnim poligonima, uređenje i priprema vojnih i civilnih lokacija i terena, uklanjanje posljedica elementarnih nepogoda, dekontaminacija i asanacija terena te druge slične aktivnosti koje se provode na zemljištu, akvatoriju i podzemlju izvan vojnih lokacija uobičajenog smještaja i rada u trajanju duljem od deset sati.

(4) Pod stražarskom službom iz stavka 2. ovoga članka podrazumijeva se unutarnja služba namijenjena za fizičko osiguranje objekata, materijalnih sredstava i ljudi u skladu s propisom kojim se uređuje stražarska služba u Oružanim snagama.

(5) Pod dežurstvom iz stavka 2. ovoga članka podrazumijeva se dežurstvo u funkciji unutarnje službe koje se provodi u Oružanim snagama u skladu s propisom kojim se uređuje unutarnja služba u Oružanim snagama.

(6) Naknada za posebne oblike rada iz stavka 2. ovoga članka isključuje pravo na uvećanje plaće za prekovremeni rad, rad noću, u smjenama, turnusima, subotom, nedjeljom, blagdanom, neradnim danom, stanju pripravnosti i slično.

(7) Naknada za posebne oblike rada iz stavka 2. ovoga članka ne smatra se oporezivim primitkom po osnovi nesamostalnog rada u skladu s propisima o porezu na dohodak.

(8) Visinu, uvjete i način ostvarivanja prava na naknadu iz stavka 2. ovoga članka propisuje odlukom ministar obrane uz prethodnu suglasnost ministra financija.

Članak 149.b

Odredbe članaka 142., 147., 148., 149. i 149.a ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na ročnike na temeljnom vojnom osposobljavanju.

Prehrana

Članak 150.

(1) Vojne osobe, službenici i namještenici imaju pravo na besplatnu ili subvencioniranu prehranu čiji broj obroka ovisi o vremenu i uvjetima obavljanja službe.

(2) Prehrana iz stavka 1. ovoga članka ne smatra se oporezivim primitkom po osnovi nesamostalnog rada u skladu s propisima o porezu na dohodak.

(3) Način organiziranja prehrane, vrste obroka, pravo na besplatnu ili subvencioniranu prehranu i druga pitanja u vezi s prehranom pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.

8. OSTALE NOVČANE POMOĆI

Članak 151.

(1) Djelatna vojna osoba ima pravo na novčanu pomoć jedanput na godinu u slučaju bolesti kada privremena nesposobnost za rad traje neprekinuto dulje od 90 dana u visini jedne proračunske osnovice.

(2) Djelatna vojna osoba ima pravo na novčanu pomoć zbog nastanka njegove teške invalidnosti ili teške invalidnosti njegove malodobne djece i supružnika u visini jedne proračunske osnovice.

(3) Djelatna vojna osoba ima pravo na novčanu pomoć za rođenje djeteta, odnosno pravo na novčanu pomoć za slučaj posvojenja djeteta mlađeg od tri godine u visini od 50% proračunske osnovice.

(4) Rješavanje o pravima iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka upravne su stvari.

Članak 152.

Ako se propisima kojima se uređuju prava iz radnog odnosa ustanovi materijalno pravo koje nije propisano odredbama ovoga Zakona, ministar obrane može propisati to pravo u skladu s visinom proračunskih sredstava.

VII. RADNO VRIJEME, ODMORI I DOPUSTI

Općenito o radnom vremenu

Članak 153.

- (1) Služba u Oružanim snagama organizirana je na način da se poslovi obavljaju 24 sata na dan.
- (2) Radno vrijeme je razdoblje u kojem je djelatna vojna osoba obvezna obavljati poslove dužnosti koju obnaša prema utvrđenom rasporedu radnog vremena i nalogima nadležne osobe.
- (3) Raspored radnog vremena odlukom određuje ministar obrane.

Članak 154.

- (1) Puno radno vrijeme utvrđuje se u pravilu u trajanju od 40 sati tjedno raspoređeno u pet dana.
- (2) Radno vrijeme zbog specifičnosti vojne službe ne mora biti ravnomjerno raspoređeno po tjednima te se može preraspodijeliti unutar razdoblja koje ne može biti dulje od četiri mjeseca, tako da u jednom razdoblju traje dulje, a u drugom razdoblju kraće od propisanoga punog radnog vremena.
- (3) Kada je radno vrijeme preraspodijeljeno na način iz stavka 2. ovoga članka ne smije biti dulje od 48 sati tjedno.
- (4) Odredbe stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka ne odnose se na rad u vrijeme vojnih vježbi, funkcionalnih tečajeva, školovanja, izobrazbe i obuke u vojnim lokacijama i građevinama, dežurstava, stražarske službe, unutarnje službe, operacija potpore miru, rada na terenu, taborovanja i obveznog smještaja u vojnim lokacijama i građevinama zbog potreba službe i sl.
- (5) Rad iz stavka 4. ovoga članka uključuje rad subotom, nedjeljom, blagdanom, noću, u smjenama i turnusima.
- (6) Radno vrijeme može se za pojedine ustrojstvene jedinice Oružanih snaga rasporediti na način da vojne osobe kontinuirano vrijeme borave na vježbalištu, poligonu i u vojarni zbog specifičnosti vojne službe, a određeno vrijeme su izvan službe u stanju pripravnosti.

Članak 154.a

Odredbe članaka 153. i 154. ovoga Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na ročnike na temeljnom vojnom osposobljavanju.

Članak 155.

- (1) Djelatnim vojnim osobama ne pripada pravo na uvećanje plaće za prekovremeni rad, rad noću, u smjenama, turnusima, subotom, nedjeljom, blagdanom, neradnim danom, stanju pripravnosti i slično, nego ostvaruju dodatke za vojnu službu u skladu s člankom 139. ovoga Zakona.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuje i na ročnike na temeljnom vojnom osposobljavanju.

*Godišnji odmor***Članak 156.**

- (1) Djelatna vojna osoba ima pravo na godišnji odmor za svaku kalendarsku godinu u trajanju od najmanje četiri tjedna.
- (2) Godišnji odmor iz stavka 1. ovoga članka uvećava se prema pojedinačno određenim mjerilima ovisno o uvjetima obavljanja službe, složenosti i značaja dužnosti koja se obavlja, duljine radnog staža, životne dobi, socijalnih uvjeta, zdravstvenoga stanja i ostvarenih rezultata u službi, s tim da ukupno trajanje godišnjeg odmora ne može iznositi više od 30 radnih dana u kalendarskoj godini.
- (3) Pri utvrđivanju trajanja godišnjeg odmora ne uračunavaju se subote, nedjelje, neradni dani i blagdani utvrđeni zakonom, kao ni vrijeme privremene nesposobnosti za rad koju je utvrdio ovlašteni liječnik.
- (4) Ministar obrane pravilnikom utvrđuje uvjete i način korištenja godišnjeg odmora iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 157.

- (1) Ukupni broj dana godišnjeg odmora za svaku djelatnu vojnu osobu za tekuću kalendarsku godinu utvrđuje se odlukom, a vrijeme korištenja godišnjeg odmora utvrđuje se planom korištenja godišnjih odmora koji donosi zapovjednik, odnosno čelnik ustrojstvene jedinice razine samostalne satnije ili njoj ravne i više razine.
- (2) Djelatna vojna osoba može godišnji odmor koristiti u više dijelova od kojih prvi dio od najmanje dva tjedna u neprekidnom trajanju mora koristiti tijekom kalendarske godine za koju ostvaruje pravo na godišnji odmor, a preostali dio mora iskoristiti najkasnije do 30. lipnja iduće godine.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, djelatna vojna osoba koja zbog privremene nesposobnosti za rad ili obavljanja službe u inozemstvu nije bila u mogućnosti iskoristiti godišnji odmor za prethodnu godinu u propisanom roku može navedeni godišnji odmor koristiti do 30. rujna tekuće godine.
- (4) Djelatna vojna osoba kojoj prestaje služba, a nije iskoristila godišnji odmor u cijelosti ima pravo na naknadu za neiskorišteni godišnji odmor razmjerno broju dana neiskorištenog godišnjeg odmora.
- (5) Djelatna vojna osoba koja se prvi put zaposli ili ima prekid dulji od osam dana između dva zaposlenja pravo na godišnji odmor stječe nakon šest mjeseci neprekidne službe.

Članak 158.

- (1) Zapovjednik odnosno čelnik ustrojstvene jedinice iz članka 157. stavka 1. ovoga Zakona može djelatnoj vojnoj osobi zbog izvanrednih potreba službe prekinuti ili odgoditi korištenje godišnjeg odmora dok takvi razlozi traju.
- (2) U slučaju prekida ili odgode godišnjeg odmora djelatnoj vojnoj osobi pripada pravo na naknadu stvarnih troškova uzrokovanih prekidom ili odgodom korištenja godišnjeg odmora.
- (3) O zahtjevu za naknadu troškova iz stavka 2. ovoga članka odlučuje ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga nadležna za personalne poslove rješanjem, na temelju očitovanja osobe koja je donijela odluku o prekidu ili

odgodi korištenja godišnjeg odmora i priložene dokumentacije kojom se dokazuju stvarni troškovi.

Plaćeni dopust

Članak 159.

(1) Djelatna vojna osoba ima pravo na plaćeni dopust do ukupno petnaest radnih dana u kalendarskoj godini u sljedećim slučajevima:

- zaključenja braka – sedam radnih dana
- rođenja djeteta – sedam radnih dana
- smrti supružnika, roditelja, očuha i maćehe, djeteta, posvojitelja i posvojenika – pet radnih dana
- smrti ostalih krvnih srodnika zaključno s četvrtim stupnjem srodstva, odnosno tazbinskih srodnika zaključno s drugim stupnjem srodstva – dva radna dana
- teške bolesti supružnika, djeteta ili roditelja – tri radna dana
- dobrovoljnog davanja krvi – dva radna dana
- doniranja organa – 15 radnih dana
- selidbe u istom mjestu stanovanja – dva radna dana
- selidbe u drugo mjesto stanovanja – pet radnih dana
- polaganja stručnog ili drugog ispita – pet radnih dana
- kulturnih i sportskih nastupanja – dva radna dana
- prirodne nepogode koja je neposredno zadesila djelatnu vojnu osobu – pet radnih dana.

(2) Djelatna vojna osoba ima pravo na plaćeni dopust za svaki smrtni slučaj i svako dobrovoljno davanje krvi iz stavka 1. ovoga članka neovisno o broju dana plaćenog dopusta koje je tijekom kalendarske godine iskoristila po drugim osnovama.

(3) Ako okolnost iz stavka 1. ovoga članka nastupi u vrijeme korištenja godišnjeg odmora, u vrijeme privremene nesposobnosti za rad ili u vrijeme odsutnosti iz službe zbog drugih razloga, djelatna vojna osoba ne ostvaruje pravo na plaćeni dopust.

(4) Odredbe stavka 1. postavaka 2. i 3. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i na ročnike na temeljnom vojnom osposobljavanju.

(5) Pravo na plaćeni dopust utvrđuje se odlukom koja nije upravna stvar.

Članak 159.a

Djelatna vojna osoba za vrijeme stručnog osposobljavanja i usavršavanja uz rad ima pravo na plaćeni dopust u sljedećim slučajevima:

- za svaki ispit po predmetu dva radna dana
- za završni rad tri radna dana.

*Neplaćeni dopust***Članak 160.**

- (1) Djelatnoj vojnoj osobi može se odobriti neplaćeni dopust bez naknade plaće do 30 dana u kalendarskoj godini pod uvjetom da neće izazvati veće poteškoće u obavljanju poslova ustrojstvene jedinice u slučajevima gradnje, popravka ili adaptacije obiteljske kuće, odnosno stana, njege člana uže obitelji, liječenja na vlastiti trošak, sudjelovanja u kulturno-umjetničkim i sportskim priredbama ili natjecanjima, školovanja, doškolovanja, osposobljavanja, usavršavanja ili specijalizacije za vlastite potrebe, kao i zbog drugih opravdanih razloga.
- (2) Kada to okolnosti zahtijevaju, može se neplaćeni dopust odobriti u trajanju duljem od 30 dana, a najdulje do godine dana.
- (3) Za vrijeme neplaćenog dopusta djelatnoj vojnoj osobi miruju prava i obveze iz službe.
- (4) Pravo na neplaćeni dopust utvrđuje se rješenjem koje je upravna stvar.

VIII. PRAVA I OBVEZE OSOBA UPUĆENIH U OPERACIJE POTPORE MIRU I DRUGE AKTIVNOSTI U INOZEMSTVU**Članak 161.**

- (1) U operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije ili druge aktivnosti u inozemstvo mogu se upućivati djelatne vojne osobe, službenici i namještenici i ugovorni pričuvnici na službi u Oružanim snagama koji ispunjavaju sljedeće uvjete:
- da su prethodno završili odgovarajuću obuku u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu i da su osposobljeni za dužnost na koju se upućuju
 - da imaju odgovarajuću vojnu izobrazbu
 - da imaju zdravstvenu sposobnost
 - da imaju odgovarajuće znanje stranog jezika
 - da ispunjavaju propisane sigurnosne kriterije
 - da ispunjavaju i druge kriterije koje je propisala međunarodna organizacija pod čijim okriljem se provodi međunarodna operacija.
- (2) Ministar obrane pravilnikom propisuje kriterije i postupak za odabir pripadnika Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Način osposobljavanja u skladu sa zahtjevima pojedine operacije iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje načelnik Glavnog stožera.

Članak 162.

- (1) Osobe iz članka 161. ovoga Zakona za vrijeme sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu ostvaruju pravo na osnovnu plaću koju su ostvarivali na dužnosti s koje su upućeni.
- (2) Ministar obrane odlukom propisuje dnevnicu za rad na terenu u inozemstvu osobama iz stavka 1. ovoga članka za vrijeme sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktiv-

nostima u inozemstvu zbog otežanih i rizičnih sigurnosnih, zemljopisnih i klimatskih uvjeta opasnih za život i zdravlje.

(3) Prava iz stavaka 1. i 2. ovoga članka osobe iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju i za vrijeme provedeno na liječenju zbog rane ili ozljede zadobivene u provedbi misije bez svoje krivnje ili u zarobljeništvu, a najdulje do isteka roka na koji su upućene u operaciju potpore miru, operaciju odgovora na krize, humanitarnu operaciju i drugu aktivnost u inozemstvu.

Članak 163.

Brisan.

Odredba članka 163. brisana je aktom objavljenim u »Narodnim novinama« broj 30/2018.

Članak 164.

(1) Osobe iz članka 161. ovoga Zakona dužne su prihvatiti sudjelovanje u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu ako ispunjavaju uvjete iz članka 161. ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje odbiju upućivanje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka dužne su Ministarstvu obrane nadoknaditi troškove obuke te drugu štetu nastalu u vezi s odbijanjem, odnosno upućivanjem druge osobe.

Članak 165.

(1) Osobama iz članka 161. ovoga Zakona može se, na osobni zahtjev, odgoditi upućivanje u operaciju potpore miru, operaciju odgovora na krize, humanitarnu operaciju i drugu aktivnost u inozemstvu zbog smrti ili teške bolesti u obitelji, odnosno zbog prirodnih nepogoda i drugih nesreća, ako bi njihova uža obitelj bila dovedena u težak položaj zbog njihove odsutnosti dok postoje ti razlozi, a najdulje godinu dana.

(2) Odgoda upućivanja iz stavka 1. ovoga članka nije upravna stvar.

Članak 166.

(1) Osobe iz članka 161. ovoga Zakona mogu tijekom jednog upućivanja provesti najdulje 12 mjeseci u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu provesti dulje od 12 mjeseci u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu iz tehničkih razloga i ostalih okolnosti koji priječe povratak u Republiku Hrvatsku, dok takve okolnosti traju.

(3) Na zahtjev zapovjednika snaga i uz suglasnost načelnika Glavnog stožera u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu osoba iz stavka 1. ovoga članka može provesti najdulje 15 mjeseci.

Članak 167.

Za vrijeme sudjelovanja u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu osobe iz članka 161. ovoga Zakona obvezne su:

- dostojno predstavljati Republiku Hrvatsku
- djelovati u skladu s Ustavom i zakonima Republike Hrvatske

- poštovati odluke, zapovijedi i naloge te načela i pravila međunarodnog ratnog i humanitarnog prava te posebna pravila konkretne operacije odnosno druge aktivnosti na koju su upućeni
- poštovati vojnu stegu
- pridržavati se propisa o osobnoj sigurnosti
- provoditi preventivne mjere radi zaštite zdravlja
- čuvati povjerena materijalna sredstva
- poštovati kulturne i vjerske običaje te druge vrednote zemlje domaćina
- provoditi mjere zaštite tajnosti klasificiranih podataka tijekom boravka u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu.

Članak 168.

Za vrijeme sudjelovanja u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu osobama iz članka 161. ovoga Zakona zabranjeno je:

- obavljanje gospodarskih ili uslužnih djelatnosti, osim onih koje se odnose na logističku potporu vlastitih ili savezničkih snaga
- svako miješanje u unutarnje poslove zemlje domaćina izvan odobrenog mandata tih operacija, odnosno drugih aktivnosti
- samovoljno napuštanje ili prekidanje operacije, odnosno druge aktivnosti bez suglasnosti ili odobrenja nadležnih tijela
- svako drugo postupanje izvan mandata tih operacija, odnosno drugih aktivnosti.

Članak 169.

(1) Za svakih navršenih pet mjeseci sudjelovanja u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu osobe iz članka 161. ovoga Zakona ostvaruju pravo na obvezni plaćeni dopust u trajanju od deset radnih dana nakon povratka u Republiku Hrvatsku.

(2) Osobe iz članka 161. ovoga Zakona koje su angažirane manje od pet mjeseci u operaciji potpore miru, operaciji odgovora na krize, humanitarnoj operaciji i drugoj aktivnosti u inozemstvu ostvaruju pravo na obvezni plaćeni dopust u trajanju od dva radna dana za svaki navršeni mjesec proveden u operaciji potpore miru nakon povratka u Republiku Hrvatsku.

(3) Kada operacija potpore miru ili druga aktivnost u inozemstvu traje deset i više mjeseci, Ministarstvo obrane obvezno je sudioniku nakon šest mjeseci omogućiti i financirati jednokratni posjet Republici Hrvatskoj radi korištenja godišnjeg odmora ili plaćenog dopusta u najduljem trajanju od deset radnih dana ili sukladno propisima operacije potpore miru u koju je osoba iz članka 161. ovoga Zakona upućena.

(4) Osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga članka upućene u operacije potpore miru ili druge aktivnosti u inozemstvu imaju pravo na plaćeni dopust u trajanju od ukupno deset radnih dana i pravo na naknadu troškova prijevoza u slučaju smrti člana uže obitelji.

(5) Osobe iz članka 161. ovoga Zakona mogu, temeljem pravila i propisa svake pojedinačne operacije potpore miru, neovisno o vremenu provedenom u operaciji potpore miru, koristiti slobodne dane stečene u području operacije po svom izboru i o svom trošku, po prethodnom odobrenju ovlaštenog časnika.

(6) Obveze ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane i Oružanih snaga u pripremi za sudjelovanje u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu te ostala prava, obveze i odgovornosti osoba iz stavka 1. ovoga članka za vrijeme sudjelovanja u operacijama odnosno drugim aktivnostima i nakon povratka u Republiku Hrvatsku propisuje ministar obrane pravilnikom iz članka 161. stavka 2. ovoga Zakona.

IX. KAZNENA, PREKRŠAJNA, STEGOVNA I MATERIJALNA ODGOVORNOST

1. KAZNENA ODGOVORNOST

Odgovornost pripadnika Oružanih snaga za kaznena djela

Članak 170.

- (1) Pripadnici Oružanih snaga odgovaraju za kaznena djela po odredbama Kaznenog zakona i drugih zakona.
- (2) Kaznena odgovornost ne isključuje stegovnu odgovornost ako djelo koje je predmet kaznenog postupka predstavlja i kršenje vojne stege.
- (3) Stegovni postupak vodi se bez obzira na tijek kaznenog postupka.
- (4) Počinitelju stegovnog prijestupa protiv kojeg je kazneni postupak pokrenut ili je u tijeku ne može se izreći stegovna kazna pritvora.

Obveze i ovlasti ovlaštenih službenih osoba vojne policije

Članak 171.

- (1) Ovlaštene službene osobe vojne policije provode kriminalističko istraživanje nad pripadnicima Oružanih snaga kada postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te provode radnje za pokretanje prekršajnog postupka.
- (2) Pri obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka ovlaštene službene osobe vojne policije postupaju u okviru prava i dužnosti prema Zakonu o kaznenom postupku, Prekršajnom zakonu, Zakonu o obrani i drugim propisima.

2. PREKRŠAJNA ODGOVORNOST

Odgovornost pripadnika Oružanih snaga za prekršaje

Članak 172.

- (1) Pripadnici Oružanih snaga odgovaraju za prekršaje prema općim propisima o prekršajima.

(2) Prekršajna odgovornost ne isključuje stegovnu odgovornost ako djelo koje je predmet prekršajnog postupka predstavlja i kršenje vojne stege.

(3) Stegovni postupak vodi se bez obzira na tijek prekršajnog postupka.

3. STEGOVNA ODGOVORNOST

3.1. OPĆENITO O STEGOVNOJ ODGOVORNOSTI

Načelo zakonitosti

Članak 173.

Vojnu osobu ne može se smatrati stegovno odgovornom za djelo koje prije nego što je počinjeno nije bilo Zakonom određeno kao kršenje vojne stege, niti joj može biti izrečena stegovna sankcija koja prije nego što je djelo počinjeno nije bila Zakonom predviđena kao stegovna mjera, odnosno stegovna kazna.

3.2. KRŠENJE VOJNE STEGE

Vojna stega i kršenje vojne stege

Članak 174.

(1) Vojna stega je točno, potpuno i pravodobno obavljanje poslova i zadaća u Oružanim snagama u skladu s ovim Zakonom, drugim propisima, pojedinačnim aktima i zapovijedima nadređenih osoba te poštovanje načela ponašanja u vojnoj službi i izvan nje.

(2) Kršenjem vojne stege smatra se svako ponašanje suprotno odredbi stavka 1. ovoga članka.

Vrste kršenja vojne stege

Članak 175.

(1) Kršenje vojne stege može biti lakše i teže. Lakše kršenje vojne stege predstavlja stegovnu pogrešku, a teže stegovni prijestup.

(2) Stegovne pogreške su:

1. nepravodobno ili nepotpuno izvršenje zapovijedi, odluka i naloga nadređenoga
2. učestalo kašnjenje u službu ili na dužnost ili raniji odlasci s dužnosti ili iz službe
3. neopravdani izostanak iz službe ili s dužnosti u trajanju od jednog dana
4. neobavješćivanje nadređenoga o spriječenosti dolaska u službu ili na dužnost u roku od 24 sata
5. povreda propisa o nošenju vojne odore, vojničkom izgledu i osobnoj higijeni
6. neuljudan odnos prema suradnicima, podređenima i nadređenima
7. povreda propisa o pozdravljanju, obraćanju, predstavljanju i javljanju

8. drugo postupanje suprotno propisima iz područja obrane kojim se ne nanosi šteta imovini Republike Hrvatske.

(3) Stegovni prijestupi su:

1. neizvršenje ili odbijanje izvršenja zapovijedi, odluka ili naloga nadređenoga
2. odbijanje sudjelovanja u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
3. samovoljno napuštanje postrojbe ili ustanove
4. samovolja u obavljanju službe ili dužnosti
5. nesavjesno ili nemarno obavljanje službe
6. spavanje za vrijeme službe ili dužnosti
7. unošenje i omogućavanje unošenja alkohola u službene prostorije
8. dovođenje u stanje pod utjecajem alkohola u službi i odbijanje testiranja na alkohol te dovođenje u stanje pod utjecajem alkohola na javnom mjestu u vojnoj odori
9. dovođenje u stanje pod utjecajem droga ili odbijanje testiranja na droge
10. zlouporaba položaja ili prekoračenje službenih ovlasti
11. povreda propisa o stražarskoj službi
12. povreda propisa o uporabi sile ili vatrenog oružja
13. neovlaštena uporaba sredstava dodijeljenih ili povjerenih radi izvršenja zadaća ili dužnosti
14. nanošenje štete vojnoj imovini ili drugoj imovini u vezi s obavljanjem službe
15. povreda propisa o čuvanju klasificiranih podataka obrane
16. neopravdani izostanak iz službe ili s dužnosti u trajanju od dva do četiri dana
17. zlouporaba privremene nesposobnosti za rad
18. krivotvorenje izvješća ili podnošenje lažnih izvješća
19. krivotvorenje, uništenje ili prikrivanje službenih isprava, dokumenata, službenih knjiga ili predmeta
20. uporaba krivotvorenog dokumenta radi dovođenja u zabludu i održavanje u zabludi Ministarstva obrane i Oružanih snaga
21. nepoduzimanje propisanih, zapovjedenih ili drugih mjera potrebnih za očuvanje života i zdravlja ljudi te ispravnosti tehnike i objekata
22. neudovoljavanje ili nepostupanje u skladu sa zahtjevom vojnostegovnog suda
23. postupak kojim se vrijeđa dostojanstvo po spolu, vjeri, naciji ili boji kože
24. seksualno zlostavljanje ili uznemiravanje
25. nedolično ponašanje koje nanosi štetu ugledu Ministarstva obrane i Oružanih snaga
26. tjelesni sukob unutar vojnih lokacija i građevina

27. traženje i uzimanje pozajmice od većeg broja pripadnika Oružanih snaga ili djelatnika Ministarstva obrane
 28. oduzimanje tuđe pokretne stvari od drugog pripadnika Oružanih snaga ili djelatnika Ministarstva obrane ili imovine Republike Hrvatske radi protupravnog prisvajanja
 29. organiziranje ili sudjelovanje u igrama za novac ili drugu korist u službenim prostorijama
 30. zahtijevanje ili primanje darova ili kakve druge koristi
 31. prikrivanje ili neprijavljivanje počinitelja stegovnih prijestupa i stegovnih pogrešaka
 32. nepokretanje stegovnog postupka ili postupka za utvrđivanje materijalne odgovornosti
 33. obavljanje djelatnosti koja je u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona ili bez prethodnog odobrenja ministra obrane
 34. povreda propisa o političkom djelovanju ili sindikalnom organiziranju u Oružanim snagama
 35. izvršenje kaznenog djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti
 36. podnošenje pritužbi i drugih podnesaka suprotno propisima
 37. javno istupanje suprotno propisima
 38. unošenje i omogućavanje unošenja droga u službene prostorije
 39. nepostupanje po zahtjevu i prijedlogu za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti i cijepljenju u skladu s kriterijima koje propiše nadležno tijelo, kao i odbijanje poduzimanja drugih radnji potrebnih za provedbu ocjenjivanja spremnosti snaga za upućivanje u operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu
 40. neizvješćivanje nadležne osobe o nastanku razloga za prestanak službe po sili zakona
 41. svako kršenje prava koja pripadnicima Oružanih snaga po propisima pripadaju
 42. nepostupanje po naredbi ovlaštene službene osobe vojne policije prilikom obavljanja vojnopolicijskih poslova
 43. dovođenje u zabludu službene osobe podnošenjem lažnih ili neistinitih podataka u svrhu neprirodnog ostvarivanja prava iz ovoga Zakona
 44. lažno prijavljivanje stegovnih pogrešaka i prijestupa ili podmetanje tragova koji upućuju na to da je određena osoba počinila stegovnu pogrešku ili prijestup
 45. drugo postupanje suprotno propisima iz područja obrane kojim se nanosi šteta imovini Republike Hrvatske.
- (4) Smatra se da vojna osoba u organizmu ima droga ako se prisutnost droga utvrdi odgovarajućim sredstvima ili uređajima ili liječničkim pregledom ili analizom krvi i urina te se smatra da je vojna osoba koja je odbila testiranje konzumirala opojne droge.

(5) Smatra se da je vojna osoba pod utjecajem alkohola ako u organizmu ima alkohola iznad količine utvrđene posebnim propisima. Prisutnost alkohola u organizmu utvrđuje se analizom krvi ili urina ili mjerenjem količine alkohola u litri izdahnutog zraka ili liječničkim pregledom ili drugim metodama ili aparatima te se smatra da je vojna osoba koja je odbila testiranje pod utjecajem alkohola.

Osobe koje mogu biti odgovorne za kršenje vojne stege

Članak 176.

(1) Za kršenje vojne stege odgovaraju vojne osobe dok su u službi u Oružanim snagama.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ako je stegovni postupak pokrenut za vrijeme trajanja službe, djelatne vojne osobe odgovaraju za stegovne prijestupe počinjene tijekom službe u Oružanim snagama i nakon prestanka službe.

(3) Ako vojnostegovni sud ocijeni da bi vođenje stegovnog postupka nakon prestanka službe djelatne vojne osobe bilo nesvrhovito, obustavit će postupak.

Stupnjevi odgovornosti

Članak 177.

(1) Vojne osobe koje u tijeku obavljanja službe ili izvan nje prekrše vojnu stegu podliježu stegovnoj odgovornosti ako su prekršile vojnu stegu s namjerom ili iz nehaja.

(2) Kršenje vojne stege može biti počinjeno s izravnom ili neizravnom namjerom.

(3) Vojna osoba postupa s izravnom namjerom kada je svjesna svojega djela i hoće ili je sigurna u njegovo počinjenje.

(4) Vojna osoba postupa s neizravnom namjerom kada je svjesna da može počiniti kršenje vojne stege pa na to pristaje.

(5) Kršenje vojne stege može biti počinjeno svjesnim ili nesvjesnim nehajem.

(6) Vojna osoba postupa sa svjesnim nehajem kada je svjesna da može počiniti kršenje vojne stege, ali lakomisleno smatra da se to neće dogoditi ili da će to moći spriječiti.

(7) Vojna osoba postupa s nesvjesnim nehajem kada nije svjesna da može počiniti kršenje vojne stege iako je prema okolnostima bila dužna i prema svojim osobnim svojstvima mogla biti svjesna te mogućnosti.

Isključenje protupravnosti i odgovornosti

Članak 178.

(1) Nema kršenja vojne stege ako je vojna osoba postupila u nužnoj obrani, kao ni u slučaju krajnje nužde.

(2) Nužna obrana je ona obrana koja je prijeko potrebna da vojna osoba od sebe ili drugoga odbije istodobni ili izravno predstojeći protupravni napad.

(3) Krajnja nužda postoji kada vojna osoba prekrši vojnu stegu da od sebe ili drugoga otkloni istodobnu ili izravno predstojeću neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pritom je učinjeno zlo manje ili jednako zlu koje je prijetilo.

- (4) Nema krajnje nužde ako je počinitelj bio dužan izložiti se opasnosti.
- (5) Nema kršenja vojne stege kada je vojna osoba postupila pod djelovanjem neodoljive sile ili pod djelovanjem prijetnje ili ako je kao službena osoba na temelju zakonske ovlasti primijenila sredstva prisile u skladu sa zakonom.
- (6) Vojna osoba koja kršenje vojne stege počini na zapovijed odgovorna je samo ako je znala ili je bilo očito da izvršenjem zapovijedi čini kazneno djelo ili kršenje vojne stege.
- (7) Nema kršenja vojne stege ako vojna osoba odbije izvršiti nalog ili zapovijed kojom se od nje traži postupanje protivno odredbama Ustava i pravilima međunarodnoga ratnog i humanitarnog prava ili koja je upravljena na počinjenje kaznenog djela ili je protivna običajima ratovanja i pravu oružanih sukoba ili usmjerena na ponižavanje dostojanstva osobe ili je očito nejasna ili neprovediva.

Stavljanje pod nadzor pripadnika Oružanih snaga

Članak 178.a

- (1) Nadležni zapovjednik ili osoba određena za dužnosti unutarnje službe može staviti pod nadzor pripadnika Oružanih snaga koji teže narušava ili remeti red u Oružanim snagama i o tome je dužan izvijestiti njegova nadređenoga te vojnu policiju.
- (2) Pripadnik Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka može se staviti pod nadzor do dolaska vojne policije, ali ne dulje od šest sati.

3.3. STEGOVNE SANKCIJE

Općenito o stegovnim sankcijama

Članak 179.

- (1) Za kršenje vojne stege vojnim osobama izriču se stegovne sankcije: stegovne mjere i stegovne kazne.
- (2) Opća svrha propisivanja, izricanja i primjene stegovnih sankcija jest da sve vojne osobe poštuju vojnu stegu i da nitko ne krši vojnu stegu te da se počinitelji kršenja vojne stege ubuduće tako ponašaju.
- (3) Svrha izricanja stegovnih sankcija je da se, uvažavajući opću svrhu stegovnih sankcija, izrazi prijekor zbog počinjenog kršenja vojne stege, utječe na stranku da ubuduće ne krši vojnu stegu, utječe na sve ostale vojne osobe da ne krše vojnu stegu i da se primjenom propisanih sankcija utječe na svijest vojnih osoba o neprihvatljivosti kršenja vojne stege i pravednosti kažnjavanja njihovih počinitelja.
- (4) Za stegovne pogreške izriču se stegovne mjere, a za stegovne prijestupe stegovne kazne.
- (5) Za jedno ili više kršenja vojne stege o kojima se istodobno odlučuje izriče se samo jedna stegovna mjera ili jedna stegovna kazna.
- (6) Pri odabiru vrste i mjere stegovne sankcije uzima se u obzir vrsta kršenja vojne stege, posljedice kršenja vojne stege, stupanj krivnje osobe protiv koje se vodi postupak, pobude iz kojih je prekršena vojna stega, okolnosti u kojima je prekršena vojna stega, dotadašnji rad i ponašanje osobe protiv koje se vodi

postupak, narav njezina posla, njezin odnos prema oštećeniku i naknadi štete prouzročene kršenjem vojne stege te druge olakotne i otegotne okolnosti.

Stegovne mjere

Članak 180.

(1) Stegovne mjere su:

1. opomena
2. ukor
3. smanjenje plaće od 5% do 20% u trajanju od jednog do tri mjeseca.

(2) Stegovna mjera iz stavka 1. podstavka 3. ovoga članka ne može se izreći kadetima i pričuvnicima.

Stegovne kazne

Članak 181.

(1) Stegovne kazne su:

1. zaustavljanje u napredovanju u službi u trajanju od jedne do pet godina
2. zaustavljanje u promaknuću u činu u trajanju od jedne do pet godina
3. jednokratna novčana kazna u iznosu od 100,00 eura do 300,00 eura
4. smanjenje plaće od 11% do 33% u trajanju od tri do 12 mjeseci
5. pritvor u trajanju do 30 dana
6. prevođenje čina u neposredno niži čin
7. oduzimanje čina
8. smjenjivanje s dužnosti uz raspored na ustrojbeno mjesto neposredno nižeg čina u trajanju od jedne do tri godine
9. smjenjivanje sa zapovjedne, odnosno voditeljske dužnosti uz zabranu imenovanja na takvu dužnost u trajanju od jedne do pet godina
10. raskid ugovora o školovanju, ugovora o kadetskoj službi, ugovora o izobrazbi, odnosno stručnom osposobljavanju
11. raskid ugovora o ugovornoj pričuvi
12. prestanak djelatne službe.

(2) Stegovna kazna pritvora može se izreći samo djelatnim vojnim osobama u ratnom stanju ili u stanju neposredne ugroženosti.

(3) Stegovna kazna smjenjivanja s dužnosti uz raspored na ustrojbeno mjesto neposredno nižeg čina u trajanju od jedne do tri godine može se izreći svim vojnim osobama, pri čemu se časnika ne može rasporediti na ustrojbeno mjesto dočasnika, ni dočasnika na ustrojbeno mjesto vojnika/mornara.

(4) Stegovna kazna prevođenja čina u neposredno niži čin ne može se izreći poručniku/poručniku korvete te skupniku.

(5) Za stegovni postupak ročnika može se izreći odgovarajuća stegovna kazna iz stavka 1. ovoga članka, s time da se stegovni postupak mora provesti po hitnom postupku najkasnije u roku od 30 dana od pokretanja stegovnog postupka.

*Brisanje stegovnih sankcija***Članak 182.**

- (1) Vojnoj osobi koja u razdoblju od jedne godine nakon izvršnosti rješenja kojim je izrečena stegovna mjera ne počini novu stegovnu pogrešku ili stegovni prijestup izrečena stegovna mjera briše se iz evidencije i smatra se da nije ni izrečena.
- (2) Vojna osoba koja u razdoblju od tri godine nakon izvršnosti rješenja kojim je izrečena stegovna kazna ne počini novi stegovni prijestup ili stegovnu pogrešku, izrečena stegovna kazna briše se iz evidencije i smatra se da nije ni izrečena.
- (3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, brisanje stegovne kazne čije izvršenje traje dulje od tri godina provest će se nakon isteka kazne.
- (4) Stegovne sankcije brišu se posebnim rješenjem ili upisivanjem na izvorniku odluke o stegovnoj sankciji klauzule kojom se konstatira činjenica brisanja stegovne sankcije iz evidencije s danom njezina brisanja.
- (5) Vojnoj osobi se s danom donošenja akta o pomilovanju Predsjednika Republike stegovna kazna briše iz evidencije i smatra se da nije ni izrečena.
- (6) Postupak brisanja stegovnih sankcija nakon isteka rokova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka po službenoj dužnosti provodi osoba raspoređena na dužnost osobe koja je izrekla stegovnu mjeru, odnosno vojnostegovni sud koji je izrekao stegovnu mjeru, odnosno stegovnu kaznu.
- (7) S danom ispunjavanja propisanih uvjeta za brisanje stegovne sankcije ta se sankcija smatra brisanom neovisno o tome je li i kada je doneseno rješenje o brisanju stegovne sankcije, odnosno je li na izvorniku odluke o stegovnoj sankciji upisana klauzula o njezinu brisanju.
- (8) Vojnoj osobi kojoj je stegovna sankcija brisana, nakon isteka rokova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, smatrat će se da nije kršila vojnu stegu te se njezina prava ne mogu razlikovati od prava vojne osobe koja nije kršila vojnu stegu.

*Zastara izvršenja stegovne sankcije***Članak 183.**

- (1) Zastara izvršenja stegovne kazne nastupa nakon isteka tri mjeseca od dana kada je odluka o stegovnoj kazni postala izvršna, a zastara izvršenja stegovne mjere nakon isteka dva mjeseca od dana kada je stegovna mjera postala izvršna.
- (2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, zastara izvršenja stegovne kazne prestanka službe nastupa nakon isteka šest mjeseci od dana kada je odluka o kazni postala izvršna.
- (3) Zastara izvršenja stegovne kazne prekida se svakom radnjom usmjerenom na izvršenje kazne.
- (4) Zastara izvršenja stegovne kazne nastupa u svakom slučaju kada protekne dvaput onoliko vremena koliko je propisano u stavcima 1. i 2. ovoga članka.

3.4. STEGOVNI POSTUPAK

Supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku

Članak 184.

Stegovni postupak provodi se u skladu s odredbama ovoga Zakona i pravilnika kojim se propisuje postupak za utvrđivanje stegovne odgovornosti, a u onim stvarima koje nisu uređene ovim propisima odgovarajuće se primjenjuje odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

(2) Pravilnik o stegovnoj odgovornosti kojim se propisuje postupak za utvrđivanje stegovne odgovornosti vojnih osoba iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar obrane.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 184. ovoga Zakona odnosi se članak 44. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 184. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 184. glasio je:

Supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku

Članak 184.

Stegovni postupak provodi se u skladu s odredbama ovoga Zakona i pravilnika kojim se propisuje postupak za utvrđivanje stegovne odgovornosti, a u onim stvarima koje nisu uređene ovim propisima odgovarajuće se primjenjuje odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Odredba akta o odgovori glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Pokretanje i vođenje stegovnog postupka

Članak 185.

- (1) Ovlaštena tijela pokreću i vode stegovni postupak po službenoj dužnosti.
- (2) Stegovni postupak zbog stegovne pogreške pokreće se donošenjem zaključka i vodi ga nadređena osoba na dužnosti zapovjednika satnije, njoj ravne ili više razine.
- (3) Stegovni postupak zbog stegovnog prijestupa pokreću podnošenjem stegovne prijave nadređene osobe na dužnosti zapovjednika bojne, njoj ravne ili više razine i ovlaštene službene osobe vojne policije, a vodi vojnostegovni sud.
- (4) Svi su dužni prijaviti kršenja vojne stege o kojima imaju saznanja. Osobe koje nisu ovlaštene za pokretanje stegovnog postupka inicirat će njegovo pokretanje preko vojne policije.
- (5) Na temelju činjenica utvrđenih u vojnostegovnom postupku nadređena osoba na dužnosti zapovjednika satnije, njoj ravne ili više razine, odnosno vojnostegovni sud donosi rješenje o stegovnoj odgovornosti i stegovnoj sankciji.
- (6) Protiv rješenja vojnostegovnog suda nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred sudom nadležnim za upravne sporove koji će donijeti odluku o tužbi u roku od 90 dana, pri čemu tužba ne odgađa izvršenje rješenja.

(7) Protiv odluke suda nadležnoga za upravne sporove iz stavka 6. ovoga članka o žalbi odlučuje Visoki upravni sud Republike Hrvatske u roku od 90 dana od dana zaprimanja žalbe.

(8) Osoba protiv koje se vodi stegovni postupak ima pravo braniti se sama ili uz stručnu pomoć branitelja.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 185. ovoga Zakona odnosi se članak 45. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 185. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 185. glasio je:

Pokretanje i vođenje stegovnog postupka

Članak 185.

- (1) Ovlaštena tijela pokreću i vode stegovni postupak po službenoj dužnosti.
- (2) Stegovni postupak zbog stegovne pogreške pokreće se donošenjem zaključka i vodi nadređena osoba na dužnosti zapovjednika satnije, njoj ravne ili više razine.
- (3) Stegovni postupak zbog stegovnog prijestupa pokreću podnošenjem stegovne prijave nadređene osobe na dužnosti zapovjednika bojne, njoj ravne ili više razine i ovlaštene službene osobe vojne policije, a vodi nadležni vojnostegovni sud.
- (4) Svi su dužni prijaviti kršenja vojne stege o kojima imaju saznanja. Osobe koje nisu ovlaštene za pokretanje stegovnog postupka inicirat će njegovo pokretanje putem vojne policije.
- (5) Na temelju činjenica utvrđenih u vojnostegovnom postupku nadređena osoba na dužnosti zapovjednika satnije, njoj ravne ili više razine, odnosno vojnostegovni sud donosi rješenje o stegovnoj odgovornosti i stegovnoj sankciji.
- (6) Protiv rješenja donesenih u vojnostegovnom postupku dopuštena je žalba Višem vojnostegovnom sudu u roku od 15 dana od dana primitka.
- (7) Stranke se po objavi rješenja vojnostegovnog suda mogu odreći prava na žalbu.
- (8) Ako su se obje stranke nakon objave odluke odrekle prava na žalbu, pisano izrađeno rješenje ne mora sadržavati obrazloženje.
- (9) Protiv rješenja Višega vojnostegovnog suda može se pokrenuti upravni spor pred sudom nadležnim za upravne sporove.
- (10) Osoba protiv koje se vodi stegovni postupak ima pravo braniti se sama ili uz stručnu pomoć branitelja.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Zastara pokretanja i vođenja stegovnog postupka

Članak 186.

(1) Pokretanje stegovnog postupka zbog stegovne pogreške zastarijeva nakon isteka tri mjeseca od dana kada je nadređena osoba postavljena na dužnost zapovjednika satnije, njoj ravne ili više razine saznala za izvršenu povredu i počinitelja, ali najkasnije u roku od šest mjeseci od dana izvršenja povrede, a postupak se mora završiti u roku od šest mjeseci od dana pokretanja.

(2) Pokretanje stegovnog postupka zbog stegovnog prijestupa zastarijeva nakon isteka 12 mjeseci od dana kada je nadređena osoba postavljena na dužnost zapovjednika bojne, njoj ravne ili više razine saznala za stegovni prijestup, ali najkasnije u roku od dvije godine od izvršenog prijestupa, a postupak se mora završiti u roku od dvije godine od dana pokretanja.

(3) Zastara pokretanja i vođenja stegovnog postupka zbog stegovnog prijestupa koji ima obilježja kaznenog djela za koje se postupak vodi po službenoj dužnosti te je u povodu toga kaznenog djela u tijeku postupak pred nadležnim državnim odvjetništvom ili sudom ili je kazneni postupak već okončan pravomoćnom osuđujućom presudom nastupa istodobno kada i zastara progona zbog kaznenog djela.

Članak 187.

Brisan.

Odredba članka 187. brisana je aktom objavljenim u »Narodnim novinama« broj 75/2015.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 187. ovoga Zakona odnosi se članak 46. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 187. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 187. glasio je:

Smjernice za provedbu stegovnih postupaka

Članak 187.

Radi utvrđivanja jedinstvene stegovne politike ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera jedanput na godinu donosi smjernice za provedbu stegovnih postupaka.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

3.5. VOJNOSTEGOVNI SUD

Općenito o vojnostegovnom sudu

Članak 188.

(1) Vojnostegovni sud samostalno i neovisno odlučuje o stegovnoj odgovornosti za stegovne prijestupe i materijalnoj odgovornosti vojnih osoba.

(2) Vojnostegovni sud ustrojava se u Ministarstvu obrane, a za svoj rad odgovara ministru obrane, odnosno osobi koju on ovlasti.

(3) Sjedište vojnostegovnog suda određuje se Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane.

(4) Vojnostegovni sud čine predsjednik vojnostegovnog suda, vojnostegovni suci i vojnostegovni suci porotnici.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 188. ovoga Zakona odnosi se članak 47. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 188. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 188. glasio je:

Općenito o vojnostegovnim sudovima

Članak 188.

- (1) Vjnostegovni sudovi samostalno i neovisno odlučuju o stegovnoj odgovornosti za stegovne prijestupe i materijalnoj odgovornosti vojnih osoba.
- (2) Prvostupanjski vjnostegovni sud ustrojava se u Oružanim snagama, a za svoj rad odgovara ministru obrane i načelniku Glavnog stožera.
- (3) Viši vjnostegovni sud ustrojava se u Ministarstvu obrane, a za svoj rad odgovara ministru obrane, odnosno osobi koju on ovlasti.
- (4) Sjedište prvostupanjskoga vjnostegovnog suda određuje se ustrojem Oružanih snaga, a sjedište Višega vjnostegovnog suda ustrojem Ministarstva obrane.
- (5) Vjnostegovni sudovi sastoje se od predsjednika suda, određenog broja sudaca i sudaca porotnika.
- (6) Ustroj prvostupanjskoga vjnostegovnog suda uređuje se ustrojbenim knjigama Oružanih snaga, a ustroj Višega vjnostegovnog suda Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva obrane.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Stvarna nadležnost vjnostegovnog suda

Članak 189.

Vjnostegovni sud stvarno je nadležan za:

1. odlučivanje o stegovnoj odgovornosti vojnih osoba za stegovne prijestupe, kao i za stegovne pogreške ako se u postupku za stegovni prijestup utvrdi da je vojna osoba počinila stegovnu pogrešku
2. odlučivanje o odgovornosti za štetu koju vojna osoba počini u službi ili u vezi s obavljanjem službe
3. odlučivanje o žalbama protiv rješenja donesenih u prvostupanjskom postupku za stegovnu pogrešku
4. odlučivanje o žalbama protiv rješenja o udaljenju iz službe
5. vođenje službene evidencije o stegovnim kaznama za stegovne prijestupe i o postupcima utvrđivanja odgovornosti za štetu te izdavanje potvrda o stegovnom kažnjavanju, odnosno nekažnjavanju.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 189. ovoga Zakona odnosi se članak 48. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 189. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 189. glasio je:

Stvarna nadležnost vojnostegovnih sudova

Članak 189.

(1) Prvostupanjski vojnostegovni sud stvarno je nadležan za:

1. odlučivanje o stegovnoj odgovornosti vojnih osoba za stegovne prijestupe, kao i za stegovne pogreške ako se u postupku za stegovni prijestup utvrdi da je vojna osoba počinila stegovnu pogrešku
2. odlučivanje o odgovornosti za štetu koju vojna osoba počini u službi ili u vezi s obavljanjem službe
3. vođenje službene evidencije o stegovnim kaznama za stegovne prijestupe i o postupcima utvrđivanja odgovornosti za štetu te izdavanje potvrda o stegovnoj kažnjavanosti odnosno nekažnjavanosti.

(2) Viši vojnostegovni sud stvarno je nadležan za:

1. odlučivanje o žalbama protiv rješenja donesenih u prvostupanjskom vojnostegovnom postupku
2. odlučivanje o žalbama protiv rješenja o udaljenju iz službe
3. vođenje službene evidencije o žalbama na rješenja o stegovnim mjerama i kaznama, žalbama na rješenja o udaljenju iz službe i odlukama suda nadležnog za upravne sporove po tužbama protiv rješenja Višega vojnostegovnog suda.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Sastav vojnostegovnog suda

Članak 190.

(1) Vojnostegovni sud sudi u vijeću od tri vojnostegovna suca.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada se sudi generalima/admiralima, vojnostegovni sud sudi u vijeću od pet vojnostegovnih sudaca od kojih tri vojnostegovna suca profesionalno obnašaju dužnost, a najmanje jedan vojnostegovni sudac od pet vojnostegovnih sudaca ima osobni čin generala/admirala.

(3) Predsjednik vojnostegovnog suda određuje vijeće iz stavaka 1. i 2. ovoga članka te predsjednika vijeća koji potpisuje odluke.

(4) U postupcima u povodu žalbe protiv rješenja o izrečenoj stegovnoj mjeri i žalbi protiv rješenja o udaljenju iz službe odlučuje vojnostegovni sudac pojedinac kojeg određuje predsjednik vojnostegovnog suda.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 190. ovoga Zakona odnosi se članak 49. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 190. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 190. glasio je:

Sastav vojnostegovnih sudova

Članak 190.

- (1) Postupak pred prvostupanjskim vojnostegovnim sudom vodi sudac pojedinac koji profesionalno obnaša dužnost.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada se sudi generalima/admiralima, prvostupanjski vojnostegovni sud sudi u vijeću od tri suca od kojih najmanje jedan profesionalno obnaša dužnost, a najmanje jedan sudac od tri suca ima osobni čin generala/admirala.
- (3) Viši vojnostegovni sud sudi u vijeću od tri suca koji profesionalno obnašaju dužnost.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, u postupcima u povodu žalbe protiv rješenja o izrečenoj stegovnoj mjeri i žalbe protiv rješenja o udaljenju iz službe odlučuje sudac pojedinac Višega vojnostegovnog suda.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Imenovanje i razrješenje vojnostegovnih sudaca, vojnostegovnih sudaca porotnika te svečana prisega

Članak 191.

- (1) Predsjednika i suce vojnostegovnog suda iz reda časnika pravne struke imenuje i razrješuje Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane.
- (2) Prije podnošenja prijedloga iz stavka 1. ovoga članka Predsjedniku Republike ministar obrane pribavit će mišljenje načelnika Glavnog stožera.
- (3) Vojnostegovne suce porotnike iz članka 190. stavka 2. ovoga Zakona odlukom imenuje i razrješuje Predsjednik Republike na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane.
- (4) Vojnostegovni suci porotnici iz stavka 3. ovoga članka za svoj rad ne primaju posebnu naknadu.
- (5) Predsjednik vojnostegovnog suda, vojnostegovni suci i vojnostegovni suci porotnici prije stupanja na dužnost daju svečanu prisegu pred ministrom obrane. Tekst svečane prisega glasi: »Prisežem svojom čašću da ću svoju dužnost obnašati savjesno i nepristrano pridržavajući se Ustava i zakona, dajući puni doprinos razvitku Oružanih snaga jačanjem vojne stege.«

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 191. ovoga Zakona odnosi se članak 50. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 191. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 191. glasio je:

Imenovanje i razrješenje vojnostegovnih sudaca te svečana prisega

Članak 191.

- (1) Predsjednika i suce prvostupanjskog vojnostegovnog suda iz reda časnika pravne struke te suce porotnike iz reda generala/admirala imenuje i razrješuje Predsjednik Republike na prijedlog načelnika Glavnog stožera i uz suglasnost ministra obrane.
- (2) Predsjednika i suce Višega vojnostegovnog suda iz reda časnika pravne struke imenuje i razrješuje Predsjednik Republike na prijedlog ministra obrane.
- (3) Predsjednici vojnostegovnih sudova, vojnostegovni suci i suci porotnici prije stupanja na dužnost daju svečanu prisegu pred ministrom obrane i načelnikom Glavnog stožera. Tekst svečane prisege glasi: »Prisežem svojom čašću da ću svoju dužnost obnašati savjesno i nepristrano pridržavajući se Ustava i zakona, dajući puni doprinos razvitku Oružanih snaga jačanjem vojne stege.«

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Nadzor nad poslovanjem vojnostegovnog suda

Članak 192.

Ministar obrane ili osoba koju on ovlasti nadzire obavljanje poslova vojnostegovnog suda te tijekom obavljanja nadzora može obaviti i neposredan uvid u rad vojnostegovnih sudaca.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 192. ovoga Zakona odnosi se članak 51. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 192. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 192. glasio je:

Nadzor nad poslovanjem vojnostegovnih sudova

Članak 192.

- (1) Ministar obrane i načelnik Glavnog stožera ili osobe koje oni ovlaste nadziru pravodobnost i urednost obavljanja poslova prvostupanjskoga vojnostegovnog suda.
- (2) Ministar obrane ili osoba koju on ovlasti nadzire pravodobnost i urednost obavljanja poslova Višega vojnostegovnog suda.
- (3) Tijekom obavljanja poslova iz stavaka 1. i 2. ovoga članka može se obaviti i neposredan uvid u rad sudaca, ali se pri tome ne smije utjecati na njihovu neovisnost i slobodu u donošenju odluka.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

4. MATERIJALNA ODGOVORNOST

Materijalna odgovornost Republike Hrvatske

Članak 193.

- (1) Za štetu koju pripadnik Oružanih snaga u službi i u vezi s obavljanjem službe počinu trećim osobama odgovara Republika Hrvatska.
- (2) Republika Hrvatska ima pravo od pripadnika Oružanih snaga tražiti povrat iznosa iz stavka 1. ovoga članka isplaćenoga trećim osobama samo ako je pripadnik Oružanih snaga namjerno ili iz krajnje nepažnje počinio štetu.
- (3) Pod uvjetima iz stavka 2. ovoga članka Republika Hrvatska ima pravo od pripadnika Oružanih snaga tražiti i naknadu budućih iznosa koje je ona dužna obročno isplaćivati na temelju pravomoćne sudske odluke.
- (4) Za ostale štete počinjene u vezi s obavljanjem službe Republika Hrvatska odgovara po općim propisima o naknadi šteta.
- (5) O zahtjevu oštećenika da mu Republika Hrvatska nadoknadi štetu odlučuje nadležni sud.
- (6) Iznimno od odredbi stavaka 4. i 5. ovoga članka, oštećeniku pripadniku Oružanih snaga ne pripada pravo na naknadu štete ako ostvaruje pravo na kolektivno osiguranje iz članka 126. ovoga Zakona.

Materijalna odgovornost vojnih osoba

Članak 194.

- (1) Vojna osoba koja namjerno ili krajnjom nepažnjom nanese Republici Hrvatskoj štetu dužna ju je nadoknaditi.
- (2) Nadređeni zapovjednik razine bojne, njemu ravne ili više razine u ustrojstvenoj jedinici u kojoj se šteta dogodila obvezan je pokrenuti postupak utvrđivanja štete protiv vojne osobe koja je nanijela štetu Republici Hrvatskoj pred vojnostegovnim sudom.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 194. ovoga Zakona odnosi se članak 52. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 194. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 194. glasio je:

Materijalna odgovornost vojnih osoba

Članak 194.

- (1) Vojna osoba koja namjerno ili krajnjom nepažnjom nanese Republici Hrvatskoj štetu dužna ju je nadoknaditi.
- (2) Nadređeni zapovjednik razine bojne, njemu ravne ili više razine u ustrojstvenoj jedinici u kojoj se šteta dogodila obavezan je pokrenuti postupak utvrđivanja štete protiv vojne osobe koja je nanijela štetu Republici Hrvatskoj pred nadležnim vojnostegovnim sudom.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Postupak utvrđivanja materijalne odgovornosti

Članak 195.

- (1) Postojanje štete, visinu štete, odgovornost za naknadu štete utvrđuje vojnostegovni sud odlukom koja nije upravna stvar.
- (2) Postupak utvrđivanja materijalne odgovornosti pred vojnostegovnim sudom vodi sudac pojedinac.
- (3) Prije donošenja odluke vojnostegovni sud dužan je saslušati osobu protiv koje se provodi postupak utvrđivanja odgovornosti za naknadu štete ili pribaviti njezinu pisanu izjavu.
- (4) O načinu naknade štete može se sa štetnikom zaključiti pisani sporazum koji predstavlja ovršnu ispravu.
- (5) Ako štetnik odbije nadoknaditi štetu, šteta se nadoknađuje po općim propisima obveznog prava.
- (6) Potraživanje naknade štete utvrđene odlukom iz stavka 1. ovoga članka zastarijeva za 10 godina.
- (7) Ministar obrane će pravilnikom urediti postupak utvrđivanja štete i njezine visine.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na članak 195. ovoga Zakona odnosi se članak 53. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015. Taj akt odgađa primjenu izmjene članka 195. ovoga Zakona do dana koji navodi. Prije toga akta članak 195. glasio je:

Postupak utvrđivanja materijalne odgovornosti

Članak 195.

- (1) Postojanje štete, visinu štete, odgovornost za naknadu štete utvrđuje prvostupanjski vojnostegovni sud odlukom koja nije upravna stvar.
- (2) Postupak utvrđivanja materijalne odgovornosti pred vojnostegovnim sudom vodi sudac pojedinac.
- (3) Prije donošenja odluke vojnostegovni sud dužan je saslušati osobu protiv koje se provodi postupak utvrđivanja odgovornosti za naknadu štete ili pribaviti njezinu pisanu izjavu.
- (4) O načinu naknade štete može se sa štetnikom zaključiti pisani sporazum koji predstavlja ovršnu ispravu.
- (5) Ako štetnik odbije nadoknaditi štetu, šteta se nadoknađuje po općim propisima obveznog prava.
- (6) Potraživanje naknade štete utvrđene odlukom iz stavka 1. ovoga članka zastarijeva za 10 godina.
- (7) Ministar obrane će pravilnikom urediti postupak utvrđivanja štete i njezine visine.

Odredba akta o odgodi glasi:

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona

Naknada štete počinjene kršenjem vojne stege

Članak 196.

- (1) O naknadi štete počinjene kršenjem vojne stege na imovini Republike Hrvatske dane na upravljanje Ministarstvu obrane odlučuje se u stegovnom postupku pred vojnostegovnim sudom.
- (2) Ako se iznos štete ne može utvrditi do okončanja stegovnog postupka, vojnostegovni će sud odlučivati samo o stegovnoj odgovornosti, a o naknadi štete odlučivat će se u postupku za naknadu štete prema odredbama ovoga Zakona.

Posebni slučajevi oslobođenja od odgovornosti za štetu, odnosno obveze naknade štete

Članak 197.

- (1) Štetnika se može u cijelosti ili dijelom osloboditi odgovornosti za nastalu ili prouzročenu štetu, odnosno može se obustaviti postupak za naknadu štete ako je do nje došlo postupanjem po nalogu nadležnoga zapovjednika, pod uvjetom da ga je štetnik prethodno pisanim putem upozorio da će provedbom naloga nastati ili da bi mogla nastati šteta.
- (2) Štetnika koji je odgovoran za štetu počinjenu krajnjom nepažnjom može se iz opravdanih razloga djelomično ili u cijelosti osloboditi obveze naknade štete.

(3) Smatrat će se da postoje opravdani razlozi u smislu stavka 2. ovoga članka ako je šteta nastala obavljanjem službe ili vojne vježbe u Oružanim snagama, zbog znatnih napora u obavljanju službe, smještaja stvari koji ne odgovara propisanim uvjetima ili pod okolnostima kada je štetu bilo teško izbjeći.

Utvrđivanje visine štete

Članak 198.

(1) Visina naknade štete utvrđuje se prema vrijednosti uništene, oštećene ili nestale imovine u vrijeme nastanka štete.

(2) Na visinu utvrđene štete u skladu sa stavkom 1. ovoga članka teku zakonske zatezne kamate od dana donošenja odluke o utvrđivanju odgovornosti za štetu.

(3) Ako bi utvrđivanje visine štete prouzročilo nerazmjerne troškove, naknada štete može se odrediti u paušalnom iznosu.

Odgovornost više osoba za istu štetu

Članak 199.

(1) Kada je štetu počinilo više vojnih osoba, svaka od njih odgovara za dio štete koju je počinila ili prouzročila.

(2) Kada se ne može utvrditi pojedinačni udio počinitelja štete, smatra ih se jednako odgovornima i štetu nadoknađuju u jednakim dijelovima.

(3) Kada štetu počinu više vojnih osoba kaznenim djelom počinjenim s namjerom, počinitelji solidarno odgovaraju za prouzročenu štetu.

Odgovornost računopolagatelja za štetu na imovini

Članak 200.

(1) Računopolagatelji i rukovatelji sredstvima Oružanih snaga odgovorni su za štetu na imovini koja im je povjerena na čuvanje, osim ako se dokaže da je šteta nastala krivnjom treće osobe ili je šteta nastala slučajem ili zbog više sile.

(2) Ministar obrane u skladu s propisima kojima se uređuje materijalno i financijsko poslovanje odlukom propisuje koje se osobe u Oružanim snagama smatraju računopolagateljima te utvrđuje njihova prava i dužnosti.

X. PRESTANAK SLUŽBE

Planiranje izdvajanja i tranzicije

Članak 201.

Radi dostizanja i održavanja zahtijevane dobne i kvalifikacijske strukture, strukture činova i kategorija osoblja, omogućavanja profesionalnog razvoja osoblja ministar obrane donosi godišnji plan izdvajanja osoblja.

Godišnji plan izdvajanja osoblja

Članak 202.

(1) Godišnjim planom izdvajanja osoblja utvrđuje se broj i struktura djelatnih vojnih osoba, kriteriji, prioriteti te dinamika izdvajanja osoblja.

(2) Odabir i priprema osoba za izdvajanje provodi se u skladu s godišnjim planom izdvajanja osoblja koji se donosi najkasnije do kraja listopada tekuće za sljedeću kalendarsku godinu.

Tranzicija

Članak 203.

(1) Za djelatne vojne osobe kojima služba prestaje uz častan otpust zbog potreba službe ili istekom roka na koji su primljene u službu, Ministarstvo obrane izrađuje program tranzicije i zbrinjavanja.

(2) Ministar obrane odlukom utvrđuje program i način provedbe programa tranzicije i zbrinjavanja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ministar obrane odlukom utvrđuje iznos i način isplate otpremnine za osobe iz stavka 1. ovoga članka.

1. NAČINI PRESTANKA SLUŽBE

1.1. OPĆENITO O NAČINIMA PRESTANKA SLUŽBE

Članak 204.

(1) Djelatnoj vojnoj osobi služba prestaje:

- po sili zakona
- na temelju osobnog zahtjeva
- nakon isteka roka na koji je primljena u službu
- otkazom
- tijekom ili nakon isteka probnog rada vojnika/mornara, ako ne zadovolji
- sporazumom.

(2) U vrijeme ratnog stanja, u slučaju neposredne ugroženosti ili u slučaju sudjelovanja Oružanih snaga u operacijama u skladu s člankom 5. Sjevernoatlantskog ugovora služba može prestati samo po sili zakona ili sporazumom.

1.2. PRESTANAK SLUŽBE PO SILI ZAKONA

Članak 205.

(1) Djelatnoj vojnoj osobi služba prestaje po sili zakona:

1. smrću, proglašenjem nestale osobe umrlom, odnosno utvrđenjem činjenice smrti
2. danom prestanka hrvatskog državljanstva
3. kada neopravdano izostane s posla pet radnih dana uzastopce, s danom napuštanja službe
4. kada izostane s posla dulje od 30 dana i vodi se u Nacionalnoj evidenciji nestalih osoba, s prvim danom izostanka, osim u slučaju iz članka 74. stavka 1. ovoga Zakona

5. kada ostvari uvjete za starosnu mirovinu u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, najkasnije s posljednjim danom kalendarske godine u kojem je ostvarila te uvjete
6. na temelju rješenja o prestanku službe zbog utvrđene nesposobnosti za djelatnu vojnu službu, danom utvrđenim rješenjem
7. na temelju odluke Predsjednika Republike o prestanku službe u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, danom utvrđenim odlukom
8. na temelju rješenja ministra obrane o prestanku službe s pravom na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad uzrokovane ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću, ako joj je u odgovarajućem postupku utvrđena nemogućnost daljnjeg profesionalnog razvoja, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, danom utvrđenim rješenjem
9. na temelju rješenja ministra obrane o prestanku službe zbog potreba službe u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, s posljednjim danom kalendarske godine u kojoj:
 - general/admiral ima navršenih 60 godina života
 - brigadir/kapetan bojnog broda ima navršenih 58 godina života
 - pukovnik/kapetan fregate ima navršenih 57 godina života
 - bojniki/kapetan korvete ima navršenih 56 godina života
 - satnik/poručnik bojnog broda, natporučnik/poručnik fregate i poručnik/poručnik korvete ima navršene 54 godine života
 - časnički namjesnik ima navršenih 56 godina života
 - stožerni narednik ima navršenih 55 godina života
 - nadnarednik ima navršene 54 godine života
 - narednik, desetnik i skupnik ima navršene 53 godine života
10. kada vojnik/mornar primljen u službu na temelju ugovora o vojničkoj službi na neodređeno vrijeme navršiti 50 godina života, najkasnije s posljednjim danom kalendarske godine u kojoj navršava te godine života, ako ne ispunjava uvjete za prestanak službe zbog razloga navedenih u točki 8. ovoga stavka
11. na temelju rješenja o potpunom ili djelomičnom gubitku radne sposobnosti, danom utvrđenim rješenjem
12. ako je ocijenjena službenom ocjenom »ne zadovoljava«, danom izvršnosti rješenja
13. ako joj je izrečena stegovna kazna prestanka službe, danom izvršnosti rješenja vojnostegovnog suda o izricanju kazne
14. kada je osuđena na kaznu zatvora ili kaznu dugotrajnog zatvora ili djelomičnu uvjetnu osudu za kazneno djelo danom saznanja za pravomoćnost presude, osim ako joj je pravomoćnom presudom izrečena uvjetna osuda ili joj je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro

15. kada se sazna da u vrijeme prijma u službu nije ispunjavala uvjete za prijam, danom saznanja
 16. kada se sazna da je u vrijeme prijma u službu postojala zapreka za prijam propisana člankom 35. stavkom 1. podstavkom 2. ovoga Zakona, danom saznanja
 17. kada je tijekom službe osuđena na kaznu zatvora za kazneno djelo koje je zapreka za prijam, danom saznanja, osim ako joj je pravomoćnom presudom izrečena uvjetna osuda ili joj je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro
 18. istekom roka raspolaganja iz članka 64. stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga Zakona, prvog dana nakon isteka roka raspolaganja
 19. istekom roka raspolaganja iz članka 64. stavka 1. podstavaka 1., 2. i 3. na temelju rješenja ministra obrane o prestanku službe zbog potreba službe u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, prvog dana nakon isteka roka raspolaganja
 20. kada se tijekom službe utvrdi da osoba ne zadovoljava sigurnosne kriterije, danom utvrđenja
 21. kada navršši 65 godina života i najmanje 15 godina mirovinskoga staža.
- (2) Iznimno od stavka 1. točaka 5. i 9. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi sa zvanjem doktora medicine, koja posjeduje odobrenje za samostalni rad i raspoređena je na ustrojbenom mjestu zdravstvene službe djelatna vojna služba prestaje s posljednjim danom kalendarske godine u kojoj navršava 65 godina života.
- (3) Iznimno od stavka 1. točaka 5. i 9. ovoga članka, vojnom specijalistu djelatna vojna služba prestaje s posljednjim danom kalendarske godine u kojoj navršava 62 godine života.
- (4) Iznimno od stavka 1. točke 9. i stavaka 2. i 3. ovoga članka, djelatnoj vojnoj osobi služba može prestati na temelju rješenja ministra obrane o prestanku službe zbog potreba službe u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba i prije ispunjenja uvjeta iz stavka 1. točke 9. i stavaka 2. i 3. ovoga članka, danom utvrđenim rješenjem.
- (5) Iznimno od stavka 1. točke 9. ovoga članka, djelatnu vojnu osobu zbog potreba službe ministar obrane može zadržati u službi najduže do dvije godine iako su ispunjeni uvjeti iz stavka 1. točke 9. ovoga članka.
- (6) Djelatnoj vojnoj osobi iz stavka 1. točaka 6., 8., 9. i 19. i stavka 4. ovoga članka ne može prestati služba ako je protiv nje pokrenut ili se vodi stegovni postupak do okončanja stegovnog postupka koji se u tom slučaju mora provesti po hitnom postupku i okončati najkasnije u roku od 45 dana od dana pokretanja stegovnog postupka.
- (7) Djelatnoj vojnoj osobi iz stavka 1. točke 14. ovoga članka kojoj je izrečena uvjetna osuda, a sud donese odluku o opozivu izrečene uvjetne osude, služba prestaje danom saznanja za pravomoćnost odluke o opozivu uvjetne osude.
- (8) Djelatnoj vojnoj osobi iz stavka 1. točke 14. ovoga članka kojoj je kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro, a sud donese odluku kojom određuje izvršenje

kazne zatvora u neizvršenom dijelu ili u cijelosti, služba prestaje danom saznanja za pravomoćnost odluke o izvršenju izrečene kazne zatvora.

1.3. PRESTANAK SLUŽBE NA OSOBNI ZAHTEJEV

Članak 206.

- (1) Djelatna vojna osoba može podnijeti osobni zahtjev za prestanak službe.
- (2) Djelatnoj vojnoj osobi može se odbiti zahtjev za prestanak službe i odrediti zadržavanje do godine dana ako za to postoji osobita potreba službe koju utvrđuje načelnik Glavnog stožera ili osoba koju on ovlasti.
- (3) Djelatnoj vojnoj osobi koja nije ispunila obveze u vezi sa školovanjem, stipendiranjem ili specijalizacijom služba može prestati na osobni zahtjev i prije ispunjenja obveza ako ne postoji poseban interes službe, uz obvezu prethodne naknade troškova stipendiranja i specijalizacije razmjerno neispunjenom dijelu obveze.
- (4) Na prestanak službe na osobni zahtjev primjenjuju se otkazni rokovi iz članka 210. ovoga Zakona.

1.4. PRESTANAK SLUŽBE ISTEKOM ROKA

Članak 207.

Djelatnoj vojnoj osobi služba prestaje istekom roka na koji je primljena u službu ako joj služba ne prestane ranije na drugi način propisan ovim Zakonom.

Članak 207.a

Ročniku na temeljnom vojnom osposobljavanju služba prestaje istekom roka na koji je primljen na temeljno vojno osposobljavanje, ako mu služba ne prestane ranije na drugi način propisan ovim Zakonom.

1.5. PRESTANAK SLUŽBE TIJEKOM ILI ISTEKOM PROBNOG RADA VOJNIKA/MORNARA

Članak 208.

- (1) Djelatnom vojniku/mornaru koji nije zadovoljio na probnom radu djelatna vojna služba prestaje tijekom ili istekom probnog rada.
- (2) Odluka o prestanku službe iz stavka 1. ovoga članka nije upravna stvar.

1.6. SPORAZUMNI PRESTANAK SLUŽBE

Članak 209.

- (1) Sporazumno služba može prestati na temelju pisanog sporazuma između Ministarstva obrane i djelatne vojne osobe.
- (2) Sporazumom se utvrđuje dan prestanka službe i način rješavanja međusobnih prava i obveze u vezi sa službom.

(3) Sporazum o prestanku službe mora biti u pisanom obliku i sadržavati način rješavanja svih međusobnih potraživanja iz službe ili u svezi sa službom.

1.7. PRESTANAK SLUŽBE I OTKAZNI ROKOVI

Članak 210.

(1) Djelatnoj vojnoj osobi prestaje djelatna vojna služba rješenjem ili pisanim sporazumom.

(2) Djelatna vojna služba na osobni zahtjev i otkazom prestaje istekom zadnjeg dana otkaznog roka koji iznosi:

- dva tjedna ako je djelatna vojna osoba u službi provela neprekidno manje od jedne godine
- mjesec dana ako je djelatna vojna osoba u službi provela neprekidno jednu godinu
- mjesec dana i dva tjedna ako je djelatna vojna osoba u službi provela neprekidno dvije godine
- dva mjeseca ako je djelatna vojna osoba u službi provela neprekidno pet godina
- dva mjeseca i dva tjedna ako je djelatna vojna osoba u službi provela neprekidno deset godina
- tri mjeseca ako je djelatna vojna osoba u službi provela neprekidno dvadeset i više godina.

(3) Otkazni rokovi iz stavka 2. ovoga članka ne primjenjuju se na vojnike/mornare koji imaju sklopljen ugovor o službi.

1.8. ČASTAN I NEČASTAN OTPUST

Članak 211.

(1) Djelatnoj vojnoj osobi u rješenju o prestanku djelatne vojne službe naznačava se je li dobila »častan otpust« ili »nečastan otpust«.

(2) Nečastan otpust dobivaju osobe koje su:

- izgubile službu na temelju izvršnog rješenja vojnostegovnog suda
- neopravdano izostale s posla pet radnih dana uzastopce
- tijekom službe osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora od najmanje tri godine za kazneno djelo koje je zapreka za prijam iz članka 35. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona.

(3) U svim ostalim slučajevima propisanim odredbama ovoga Zakona osobe dobivaju častan otpust.

(4) Nečastan otpust iz stavka 2. ovoga članka ima za posljedicu gubitak prava i povlastica koje bi osoba imala nakon prestanka službe, kao što su:

- pravo na čin i oslovljavanje činom u mirovini
- pravo na povratak u službu

- pravo na mirovinu u skladu sa Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, kada se ispune propisani uvjeti
- pravo na nošenje vojne odore u svečanim prigodama
- ostale povlastice i pogodnosti.

Članak 212.

- (1) Časnik na dužnosti zapovjednika samostalne bojne, njemu ravne ili više razine obavezan je bez odgode izvijestiti nadležnu osobu o nastanku razloga za prestanak službe djelatne vojne osobe, službenika ili namještenika za kojeg je nastao neki od razloga za prestanak službe.
- (2) Rješenje o prestanku službe donosi se najkasnije 30 dana od dana primitka izvješća iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Žalba na rješenje o prestanku službu ne odgađa izvršenje rješenja.

1.9. PREDSTAVLJANJE I NOŠENJE VOJNE ODORE NAKON PRESTANKA SLUŽBE

Članak 213.

- (1) Umirovljeni časnici i dočasnici imaju pravo na predstavljanje kao: »umirovljeni general/admiral«, »umirovljeni brigadir/kapetan bojnog broda«, »umirovljeni časnički namjesnik«, »umirovljeni stožerni narednik« itd.
- (2) Časnici i dočasnici kojima je služba prestala uz častan otpust imaju pravo uz iskaznicu iz članka 24. ovoga Zakona na nošenje vojne odore u svečanim prigodama.
- (3) Osobe iz stavka 2. ovoga članka mogu uz predočanje iskaznice iz članka 24. ovoga Zakona o svom trošku kupovati dijelove odore s propisanim oznakama pripadnosti Oružanim snagama.
- (4) Osobe iz stavka 2. ovoga članka koje svojim nedoličnim ponašanjem u javnosti nanesu štetu ugledu Oružanih snaga gube pravo na nošenje vojne odore.
- (5) Pod nedoličnim ponašanjem iz stavka 3. ovoga članka podrazumijeva se osobito svako postupanje suprotno pravnom poretku, javnom moralu ili djelovanje na štetu života i zdravlja ili drugih temeljnih sloboda i prava čovjeka.
- (6) Nedolično ponašanje kojim se nanosi šteta ugledu Oružanih snaga utvrđuje posebno povjerenstvo koje imenuje ministar obrane.
- (7) U slučaju neovlaštenoga nošenja vojne odore ili dijelova vojne odore s propisnim oznakama pripadnosti Oružanim snagama osobe iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se za prekršaj za neovlašteno nošenje vojne odore.
- (8) Osobe iz stavka 1. ovoga članka sudjeluju u obredima u Oružanim snagama uz potporu Ministarstva obrane u skladu s pravilnikom iz članka 9. stavka 1. podstavka 2. ovoga Zakona.

XI. NADLEŽNOSTI ZA ODLUČIVANJE O ODNOSIMA U SLUŽBI

Članak 214.

- (1) Odlučivanje o prijmu u službu, prestanku službe, stanjima u službi i pravima i obvezama za koje je odredbama ovoga Zakona propisano donošenje rješenja upravne su stvari.
- (2) O ostalim stanjima o službi te pravima i obvezama rješava se odlukama u neupravnom postupku.
- (3) Protiv odluka iz stavka 2. ovoga članka nije dopušten prigovor.
- (4) Način ispravljanja pogrešaka u odlukama donesenim u neupravnom postupku i stavljanju izvan snage odluka koje sadržavaju nepravilnosti propisuje odlukom ministar obrane.
- (5) U upravnom postupku u kojem se odlučuje o upravnoj stvari iz stavka 1. ovoga članka postupa službena osoba u čijem opisu poslova je vođenje toga postupka ili rješavanje o upravnoj stvari.
- (6) Osobe koje vode upravne postupke ili rješavaju u upravnim stvarima obvezne su imati položen državni ispit.

Članak 215.

- (1) Službene osobe Ministarstva obrane u čijem je to opisu poslova i koje su raspoređene u ustrojstvenu jedinicu Ministarstva obrane u čijoj nadležnosti su ljudski resursi vode upravni postupak u kojem se odlučuje u prvom stupnju i rješavaju u upravnim stvarima određenim odredbama ovoga Zakona za djelatne vojne osobe raspoređene u Ministarstvo obrane.
- (2) Službene osobe Oružanih snaga u čijem je to opisu poslova vode upravni postupak u kojem se odlučuje u prvom stupnju i rješavaju u upravnim stvarima određenim odredbama ovoga Zakona za vojne osobe te službenike i namještenike raspoređene u Oružane snage.
- (3) Službene osobe Ministarstva obrane u čijem je to opisu poslova i koje su raspoređene u ustrojstvenu jedinicu Ministarstva obrane u čijoj je to nadležnosti vode upravni postupak u kojem se odlučuje u drugom stupnju po žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stupnju za djelatne vojne osobe raspoređene u Oružane snage i Ministarstvo obrane te za službenike i namještenike raspoređene u Oružane snage.
- (4) Ako u skladu s odredbama stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka nema osobe ovlaštene za rješavanje o upravnoj stvari, rješenje donosi ministar obrane ili osobe koje on ovlasti.

Članak 216.

Prijam i prestanak službe u Oružanim snagama u nadležnosti su Ministarstva obrane.

Članak 217.

Ministar obrane i osobe koje on ovlasti nadležni su za odlučivanje o stanjima u službi o kojima se u skladu s odredbama ovoga Zakona ne vodi upravni postupak.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 218.

(1) Provedbeni propisi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Provedbeni propisi doneseni u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovoga Zakona, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 219.

Plaće i druga materijalna prava djelatnih vojnih osoba do stupanja na snagu podzakonskih propisa iz ovoga Zakona kojima će se urediti to područje određivat će se u skladu s propisima donesenima na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.) kojima se uređuje to područje.

Članak 220.

Pravilnik o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske i državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 8/06. i 19/11.) donesen na temelju Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 33/02. i 92/10.) ostaje na snazi do stupanja na snagu provedbenog propisa iz članka 169. stavka 4. ovoga Zakona, u dijelu u kojem nije u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 221.

Odluka o radnim mjestima na kojima se zbog posebnih uvjeta rada, težine i naravi poslova i odgovornosti uvećava osnovna plaća državnih službenika i namještenika (»Narodne novine«, br. 50/08.), kojom su na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.) službenicima i namještenicima u Oružanim snagama određena radna mjesta na kojima se zbog osnovnih uvjeta rada, težine i naravi poslova i odgovornosti osnovna plaća uvećava, ostaje na snazi do 1. siječnja 2014.

Članak 222.

(1) Stegovni postupci i postupci za utvrđivanje materijalne odgovornosti zatečeni u rješavanju pred prvostupanjskim vojnostegovnim sudom na dan stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.).

(2) Stegovni postupci i postupci za utvrđivanje materijalne odgovornosti protiv službenika i namještenika koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona nisu dovršeni pred nadležnim vojnostegovnim sudom dovršit će se prema odredbama Za-

kona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.).

Članak 223.

(1) Pribavljanje i izdvajanje pripadnika Oružanih snaga u 2013. godini provest će se u skladu s planovima i propisima donesenim na temelju Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.).

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka pribavljanje vojnika/mornara u 2013. godini provest će se u skladu s odredbama ovoga Zakona i planovima iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 224.

(1) Službenici i namještenici koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zatečeni s rasporedom na ustrojbenim mjestima djelatnih vojnih osoba na tim dužnostima mogu ostati najdulje do isteka roka od devet mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Istekom roka iz stavka 1. ovoga članka službenici i namještenici u Oružanim snagama s rasporedom na ustrojbenim mjestima djelatnih vojnih osoba rasporedit će se na ustrojbeni mjesta službenika ili namještenika u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 225.

Brisan.

Odredba članka 225. brisana je aktom objavljenim u »Narodnim novinama« broj 125/2019.

Članak 226.

Dočasnici i časnici stariji od godina života propisanih odredbama ovoga Zakona potrebnim za promaknuće u viši čin zatečeni u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona mogu se jedanput promaknuti u viši čin ako ispunjavaju ostale uvjete za promaknuće propisane ovim Zakonom.

Članak 227.

Dočasnici i časnici stariji od godina života propisanih odredbama ovoga Zakona potrebnim za upućivanje na vojnu izobrazbu zatečeni u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona mogu se jedanput uputiti na vojnu izobrazbu neovisno o godinama života.

Članak 228.

(1) Na djelatne vojne osobe, službenike i namještenike zatečene na raspolaganju na dan stupanja na snagu ovoga Zakona primjenjuju se rokovi za raspolaganje u skladu s aktima kojima je reguliran njihov status na dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Djelatne vojne osobe koje su neraspoređene na dan stupanja na snagu ovoga Zakona stavljaju se na raspolaganje na rok iz članka 64. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Službenici i namještenici koji su neraspoređeni na dan stupanja na snagu ovoga Zakona stavljaju se na raspolaganje te se trajanje raspolaganja određuje u skladu s općim propisima o radu.

(4) Osobama iz stavaka 2. i 3. ovoga članka rok raspolaganja počinje teći prvoga dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 229.

(1) S vojnicima/mornarima kojima drugi ugovor o vojničkoj službi istječe ili je istekao tijekom 2013. godine može se sklopiti treći ugovor o vojničkoj službi neovisno o roku iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Kadeti i vojni stipendisti koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju sklopljene ugovore o stipendiranju zadržavaju prava i obveze u skladu s tim sklopljenim ugovorom.

Članak 230.

(1) Dočasnici, časnici, službenici i namještenici zatečeni u službi na dan 1. siječnja 2014. na ustrojbenim mjestima vojnih specijalista prevode se po sili zakona u vojne specijaliste.

(2) Dočasnici i časnici iz stavka 1. ovoga članka prevode se u vojnog specijalista osobnog čina pod uvjetom da njihov osobni čin nije viši od čina propisanog ovim Zakonom za vojne specijaliste.

(3) Službenici i namještenici iz stavka 1. ovoga članka prevode se u poručnika/poručnika korvete vojnog specijalista, odnosno skupnika vojnog specijalista.

Članak 231.

Djelatne vojne osobe imenovane na javnu ili upravnu dužnost ili na dužnost u pravnu osobu koja je u isključivom vlasništvu Republike Hrvatske i kojima na dan stupanja na snagu ovoga Zakona miruje služba u Oružanim snagama, mirovanje službe u Oružanim snagama traje do isteka mandata dužnosti na koji su imenovani.

Članak 232.

Djelatne vojne osobe koje je Predsjednik Republike imenovao na dužnost u Oružanim snagama u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.), a koje danom stupanja na snagu ovoga Zakona podliježu raspoređivanju Predsjednika Republike iz članka 51. stavka 1. ovoga Zakona, Predsjednik Republike rasporedit će na ustrojbeno mjesto u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 233.

Knjige ustroja Glavnog stožera, zapovjedništava, stožera, postrojbi i ustanova Oružanih snaga uskladit će se s odredbom članka 50. stavka 1. ovoga Zakona u roku od godine dana od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 234.

Osobama kojima je na temelju odredbe članka 106. Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 23/95., 33/95., 105/99. i 128/99.) dodijeljen počasni čin Oružanih snaga ostaje pravo na oznake i odgovarajuće vojne počasti bez prava na zapovijedanje i vođenje.

Članak 235.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 33/02., 58/02., 175/03., 136/04., 76/07., 88/09. i 124/09.).

Članak 236.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 230. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2014.

Odredbe akata o izmjenama i odluke Ustavnog suda

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 75/2015

Članak 58.

Djelatni vojnik/mornar koji je u djelatnu vojnu službu primljen na neodređeno vrijeme i djelatni časnik koji ima srednju stručnu spremu ostaju u djelatnoj vojnoj službi dok ne steknu prve uvjete za umirovljenje po posebnom zakonu kojim se uređuje umirovljenje djelatnih vojnih osoba.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na ovu se odredbu odnosi članak 2. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 50/2016, koji glasi:

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 75/15.) članak 58. briše se.

Članak 59.

Dočasnika i časnika iz članaka 226. i 227. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) moguće je uputiti na vojnu izobrazbu najkasnije do 31. prosinca 2015., odnosno moguće je promaknuti jednom u viši čin najkasnije do 31. prosinca 2016.

Članak 60.

Dočasnici i časnici stariji od godina života propisanih odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) potrebnim za promaknuće u viši čin koji su zatečeni u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona mogu se jedanput promaknuti u viši čin ako ispunjavaju ostale uvjete za promaknuće propisane navedenim Zakonom najkasnije do 31. prosinca 2016.

Članak 61.

Djelatnim vojnicima/mornarima koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju sklopljen prvi ugovor o vojničkoj službi u trajanju od tri godine ponudit će se produljenje ugovora u trajanju do četiri godine.

Članak 62.

(1) Djelatne vojne osobe kojima je utvrđeno pravo na naknadu za stanovanje u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) nastavljaju koristiti pravo na naknadu za stanovanje do donošenja odluka u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Odluke iz stavka 1. ovoga članka donijet će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 63.

Stegovni postupci i postupci utvrđivanja materijalne odgovornosti pokrenuti po odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) koji nisu dovršeni do stupanja na snagu odredbi ovoga Zakona kojima se uređuje stegovna i materijalna odgovornost dovršit će se po odredbama ovoga Zakona ako je to povoljnije za stranku.

Članak 64.

Za predmete u kojima su stegovni postupci pokrenuti po odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) i u kojima je u tijeku žalbeni postupak na dan stupanja na snagu odredbi ovoga Zakona kojima se uređuje stegovna i materijalna odgovornost, Ministarstvo obrane će te predmete bez odgađanja ustupiti sudu nadležnome za upravne sporove koji će ih dovršiti po odredbama Zakona o upravnim sporovima (»Narodne novine«, br. 20/10., 143/12. i 152/14.).

Članak 65.

Spise predmeta, sredstva za rad i potrebnu opremu koje su do stupanja na snagu odredbi ovoga Zakona kojima se uređuje stegovna i materijalna odgovornost imali prvostupanjski, odnosno Viši vojnostegovni sud, na dan stupanja na snagu odredbi ovoga Zakona kojima se uređuje stegovna i materijalna odgovornost preuzet će vojnostegovni sud ustrojen na temelju ovoga Zakona.

Članak 66.

Pravilnik o vojnoj stezi (»Narodne novine«, br. 3/08.) i Pravilnik o postupku utvrđivanja štete i njezine visine (»Narodne novine«, br. 151/13.) ostaju na snazi i nakon stupanja na snagu odredbi ovoga Zakona kojima se uređuje stegovna i materijalna odgovornost do stupanja na snagu novih podzakonskih propisa iz područja stegovne i materijalne odgovornosti, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 67.

Vlada Republike Hrvatske uskladit će Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (»Narodne novine«, br. 26/12., 112/12. i 94/14.) s odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u dijelu koji se odnosi na vojnostegovni sud.

Članak 68.

Predsjednici i suci prvostupanjskog vojnostegovnog suda, odnosno Višeg vojnostegovnog suda zatečeni s imenovanjima na tim dužnostima u skladu sa Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) na dan stupanja na snagu ovoga Zakona ostaju na svojim dužnostima i zadržavaju pravo na plaću prema dosadašnjim aktima do stupanja na snagu odredbi ovoga Zakona kojima se uređuje stegovna i materijalna odgovornost.

Danom stupanja na snagu odredbi ovoga Zakona kojima se uređuje stegovna i materijalna odgovornost osobama iz stavka 1. ovoga članka regulirat će se stanje u službi u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) i ovoga Zakona.

Članak 69.

Provedbeni propisi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Provedbeni propisi koji se donose na temelju ovlasti iz Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13.) uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 70.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 3., članka 19., članka 44., članka 45., članka 46., članka 47., članka 48., članka 49., članka 50., članka 51., članka 52. i članka 53. ovoga Zakona koje stupaju na snagu prvi sljedeći dan nakon isteka roka od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona i članka 58. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2017.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na ovu se odredbu odnosi članak 3. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 50/2016, koji glasi:

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 75/15.) u članku 70. iza riječi: »od dana stupanja na snagu ovoga Zakona« stavlja se točka, a riječi: »i članka 58. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2017.« brišu se.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 50/2016**Članak 2.**

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 75/15.) članak 58. briše se.

Članak 3.

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 75/15.) u članku 70. iza riječi: »od dana stupanja na snagu ovoga Zakona« stavlja se točka, a riječi: »i članka 58. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2017.« brišu se.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 30/2018**Članak 82.**

(1) Djelatne vojne osobe sa zvanjem doktora medicine zatečene u činu poručnika/poručnika korvete na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prevode se po sili zakona u čin natporučnika/poručnika fregate.

(2) Za djelatne vojne osobe iz stavka 1. ovoga članka i za djelatne vojne osobe doktore medicine zatečene u činu natporučnika/poručnika fregate na dan stupanja na snagu ovoga Zakona vrijeme provedeno u činu poručnika/poručnika korvete do dana stupanja na snagu ovoga Zakona računa se u vrijeme provedeno u činu potrebno za promicanje u viši čin.

Članak 83.

(1) Časnici službi i struka koji su stariji od godina života propisanih odredbama ovoga Zakona potrebnim za upućivanje na treću razinu slijedno-rastuće vojne izobrazbe mogu biti upućeni na tu izobrazbu neovisno o godinama života najkasnije do 31. prosinca 2019.

(2) Časnici koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona završili treću razinu slijedno rastuće časničke izobrazbe u funkcionalnom području mogu biti promaknuti u čin brigadira/kapetana bojnog broda i bez završene vojne izobrazbe iz članka 32. ovoga Zakona.

Članak 84.

(1) Vojni specijalisti zatečeni u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, koji su prije prevođenja bili dočasnici ili časnici, prevode se u dočasnike i časnike osobnog čina iste razine, u slučaju promjene kategorije ustrojbenog mjesta iz vojnog specijalista u djelatnog dočasnika ili časnika, po sili zakona na dan 1. siječnja 2019.

(2) Vojnim specijalistima iz stavka 1. ovoga članka vrijeme provedeno u činu vojnog specijalista računa se u vrijeme za promaknuće u viši čin dočasnika ili časnika.

Članak 85.

(1) Djelatna vojna osoba kojoj je utvrđeno pravo na naknadu za stanovanje u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15. i 50/16.) nastavlja koristiti pravo na naknadu za stanovanje do stupanja na snagu odluke iz članka 58. ovoga Zakona.

(2) Pravo na naknadu za stanovanje ostvaruju i djelatne vojne osobe raspoređene do dana stupanja na snagu ovoga Zakona po potrebi službe u mjesto službe koje je najmanje 50 km udaljeno od mjesta njihovog prebivališta ili kojima je mjesto službe na otoku, a mjesto prebivališta na kopnu ili drugom otoku, ili obratno, bez obzira na udaljenost.

(3) Odluka iz stavka 1. ovoga članka donijet će se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 86.

(1) Djelatnim vojnicima/mornarima sa sklopljenim ugovorom o vojničkoj službi zatečenima u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, Ministarstvo obrane ponudit će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, a najkasnije 90 dana prije isteka ugovora, sklapanje ugovora o vojničkoj službi na neodređeno vrijeme.

(2) Djelatnim vojnicima/mornarima zatečenima u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona s kojima u roku iz stavka 1. ovoga članka neće biti sklopljen ugovor o vojničkoj službi na neodređeno vrijeme služba prestaje istekom roka važenja ugovora o vojničkoj službi.

Članak 87.

(1) Djelatnim vojnicima/mornarima zatečenim u službi na neodređeno vrijeme na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje služba na temelju rješenja ministra obrane o prestanku službe u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, najkasnije s posljednjim danom kalendarske godine u kojoj navršavaju 50 godina života.

(2) Djelatni vojnici/mornari iz stavka 1. ovoga članka materijalna prava ostvaruju na temelju ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na ovu se odredbu odnosi članak 58. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 125/2019, koji glasi:

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 30/18.) članak 87. briše se.

Članak 88.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona časnici i dočasnici zatečeni na dužnosti ustrojbenog čina nižeg od osobnog čina zadržavaju pravo na plaću prema odluci o rasporedu do isteka roka rasporeda, a najdulje dvije godine.

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona časnici i dočasnici zatečeni na dužnosti ustrojbenog čina višeg za dva čina od osobnog čina mogu na toj dužnosti ostati prema odluci o rasporedu do isteka roka rasporeda, a najdulje dvije godine, osim osoba iz članka 56. stavaka 2. i 4. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15. i 50/16.).

Napomena priređivača; nije zakonski tekst. Na ovu se odredbu odnosi članak 59. akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 125/2019, koji glasi:

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 30/18.) u članku 88. stavku 1. oznaka stavka: »(1)« briše se.
Stavak 2. briše se.

Članak 89.

(1) Osobe kojima je do 31. prosinca 2003. prestala djelatna vojna služba, a koje su na dan prestanka službe bile u činu djelatnog stožernog brigadira, danom stupanja na snagu ovoga Zakona prevode se po sili zakona u čin brigadnog generala.

(2) Ovlašćuje se Ministarstvo obrane da na temelju službenih evidencija donese akt o prevođenju u čin za osobe iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Prevođenje čina iz stavka 1. ovoga članka nema nikakve financijske učinke na ranije stečena prava po osnovi osobnoga čina.

Članak 90.

(1) Prijam, promicanje i izdvajanje pripadnika Oružanih snaga do 31. prosinca 2018. provodit će se u skladu s planovima i provedbenim propisima donesenim u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15. i 50/16.).

(2) Standardi profesionalnog razvoja djelatnih vojnih osoba do 31. prosinca 2018. određivat će se u skladu s provedbenim propisima donesenim u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15. i 50/16.).

Članak 91.

(1) Podzakonski propisi na temelju ovlasti iz članaka 4., 11., 12., 19., 22., 23., 43., 51., 53., 55., 58., 67. i 68. ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Provedbeni propisi koji su doneseni na temelju ovlasti iz Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15. i 50/16.) uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 92.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 125/2019

Članak 58.

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 30/18.) članak 87. briše se.

Članak 59.

U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 30/18.) u članku 88. stavku 1. oznaka stavka: »(1)« briše se.

Stavak 2. briše se.

Članak 61.

(1) Dočasnici i časnici koji su stariji od godina života propisanih Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16. i 30/18.) potrebnih za upućivanje na drugu, treću i četvrtu razinu slijedno-rastuće vojne izobrazbe mogu biti upućeni na tu izobrazbu neovisno o godinama života, a najkasnije do 31. prosinca 2021.

(2) Na izobrazbu iz stavka 1. ovoga članka neće se upućivati dočasnici i časnici koji su zbog osobnih razloga odbijali školovanje više od dva puta, a u međuvremenu su postali stariji od godina života propisanih za upućivanje na školovanje.

Članak 62.

Djelatne vojne osobe, doktori medicine specijalisti grane medicine, zatečeni u nižem osobnom činu od čina bojnika koji imaju završenu drugu razinu slijedno-rastuće časničke izobrazbe na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prevode se po sili zakona u čin bojnika.

Članak 63.

(1) Vojni specijalisti zatečeni u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona prevode se u dočasnike i časnike osobnog čina iste razine, u slučaju promjene kategorije ustrojbenog mjesta vojnog specijalista u djelatnog dočasnika ili časnika, po sili zakona na dan 31. prosinca 2020.

(2) Vojnim specijalistima iz stavka 1. ovoga članka vrijeme provedeno u činu vojnog specijalista računa se u vrijeme za promaknuće u viši čin dočasnika ili časnika.

Članak 64.

(1) U skladu s člankom 39. ovoga Zakona, vojna osoba odnosno članovi obitelji vojne osobe ostvaruju prava koja proizlaze iz stradavanja, a koja su se dogodila počevši od 1. srpnja 2019.

(2) Za osobe koje su po osnovi stradavanja iz stavka 1. ovoga članka ostvarile prava po odredbama zakona kojima se uređuju prava iz mirovinskoga osiguranja i prava ratnih vojnih invalida i mirnodopskih vojnih invalida, po službenoj dužnosti prevest će im se prava u skladu s člankom 39. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Postupci po osnovi stradavanja iz stavka 1. ovoga članka pokrenuti u skladu s drugim zakonima koji su u tijeku na dan stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 65.

(1) Djelatna vojna osoba zatečena u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona koja nije raspoređena na dužnost na kojoj se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem, a koja će do 31. prosinca 2022. navršiti godine života iz članka 55. ovoga Zakona i pri tome imati više od 12, a manje od 15 godina mirovinskog staža na dužnostima odnosno na poslovima na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem ispunjava uvjete za prestanak službe zbog potreba službe u skladu s odredbama zakona kojima se uređuje služba u Oružanim snagama Republike Hrvatske i prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka izdvajaju se u skladu s godišnjim planom izdvajanja osoblja.

Članak 66.

(1) Djelatnim vojnicima/mornarima zatečenim u službi na neodređeno vrijeme na dan stupanja na snagu ovoga Zakona, a koji su u službu na neodređeno vrijeme primljeni do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 30/18.) služba prestaje na temelju rješenja ministra obrane o prestanku službe u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, u skladu s godišnjim planom izdvajanja osoblja.

(2) Djelatnim časnicima zatečenim u službi na dan stupanja na snagu ovoga Zakona koji imaju srednju stručnu spremu služba prestaje na temelju rješenja ministra obrane o prestanku službe u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, u skladu s godišnjim planom izdvajanja osoblja.

Članak 67.

Pričuvnicima koji su do dana stupanja na snagu ovoga Zakona završili odgovarajuću slijedno-rastuću vojnu izobrazbu i nemaju zapreke iz članka 35. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16. i 30/18.) može se dodijeliti odgovarajući pričuvni čin.

Članak 68.

Djelatne vojne osobe kojima je utvrđeno pravo na naknadu za stanovanje u skladu s odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Na-

rodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16. i 30/18.) nastavljaju koristiti pravo na naknadu za stanovanje do donošenja pojedinačne odluke o ostvarivanju prava na naknadu za stanovanje u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Članak 69.

(1) Provedbeni propisi iz članaka 2., 6., 39., 40., 42. i 48. ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Provedbeni propisi iz Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16. i 30/18.) uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 70.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članka 46. ovoga Zakona koji stupa na snagu 1. siječnja 2020.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 158/2023

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 14/2024

Članak 2.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o izmjeni Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 158/23.).

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Prijelazne i završne odredbe akta objavljenog u »Narodnim novinama« broj 136/2025

Članak 37.

(1) Pravilnike donesene na temelju ovlasti iz članka 33. stavka 5., članka 34. stavka 2., članka 120. stavka 3. i članka 139. stavka 6. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16., 30/18., 125/19., 155/23., 158/23. i 14/24.) i odluku donesenu na temelju ovlasti iz članka 149.a Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16., 30/18., 125/19., 155/23., 158/23. i 14/24.) ministar obrane uskladit će s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar obrane donijet će pravilnik iz članka 22. ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 38.

Ročnici zatečeni na dragovoljnom vojnom osposobljavanju na dan stupanja na snagu ovoga Zakona do završetka programa dragovoljnog vojnog osposobljavanja ostvaruju prava i obveze u skladu sa Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16., 30/18., 125/19., 155/23., 158/23. i 14/24.).

Članak 39.

Djelatna vojna osoba koja je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona stekla pravo iz članka 138. stavaka 1. i 2. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16., 30/18., 125/19., 155/23., 158/23. i 14/24.) i koja ima stečeni akademski stupanj odnosno akademski naziv koji nije uvjet za obavljanje poslova ustrojbenog mjesta i ne odnosi se na područje kojim se djelatna vojna osoba bavi u okviru poslova svojeg ustrojbenog mjesta, zadržava pravo na navedeni dodatak do prestanka službe.

Članak 40.

Izdvajanje djelatnih vojnih osoba do 31. prosinca 2025. provodit će se u skladu sa Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13., 75/15., 50/16., 30/18., 125/19., 155/23., 158/23. i 14/24.) i Planom izdvajanja osoblja za 2025. godinu, klasa: 112-01/25-03/1, urbroj: 512-01-25-13, od 5. veljače 2025.

Članak 41.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.